DER TOYTEN-TANTS

August Strindberg

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

אויגוסט סטרינדבערג

דער טויטען־טאַנץ

דראמא אין פיער אקטען

איבערזעצט פון

ל. באללייזען

פרייז 25 סענט

ארויסגעגעבען פון

מ. יאנקאָוויטץ און זשוקאָווסקי

139 דיוויזשיאן סט., ניו־יאָרק.

Published by

M. JANKOWITZ & ZUKOWSKY,

139 Division St., New York.

1913.

פערזאָנען

ע ד ג א ר , קאַפּיטאַן פון דער פעסטונג־אַרטילעריע.
א ל י ס ע, זיין פרוי, געוועזענע שוישפּילערין.
ק ו ר ט , קאַראַנטין־מייסטער.

נעבען פערזאָנען :

זשעני, אַן אלטע פרוי, א וואַך סאָלדאַט.

ערשטער אַקט

(סצענערי : דער אינווענינ פון אַ רונדען פעסטונגס־טהורם. געבויעט פון גראַניט־שטיין, אין הינטערגרונד אַ פּאָאר גרויסע טהויערען מיט גלעזערנע טיהרען, דורך וועלכע מען זעהט אַ ים־שטראַנד, מיט באַטאַרעען און דעם ים פון הינטען. אויף יעדער זייט פון טהויער געפינט זיך אַ פענסטער מיט וואַזאַנעס־בלומען, און שטייגעלעך מיט פויגעל. רעכטס פון טהויער — אַ הויכע פּיאַנאָ; ווייטער פאָרענט אויף דער ביהנע אַ נעה־טיש און צוויי לעהנ־שטוהלען ; לינקס אין מיטען פון דער ביהנע אַ שרייב־טיש מיט אַ טעלעגראַפען־אַפּאַראַט; ווייטער אַביסעל פּאָ־רענט, אַן עטאַזשערקע פול מיט פאָטאָגראַפישע בילדער. דערנעבען, אַ סאָפאַ אויף וועלכער מען קען אויך שלאָפען. ביים וואַנד אַ בופעט. פון דעם סופיט הענגט אַרונטער אַן הענג־לאָמפּ. אויפ׳ן וואַנד נעבען דער פּיאַנאָ הענגען צוויי גרויסע לאָרבער־קראַנצען מיט זיידענע סטענגעס, און צווישען זיי אַ גרויסער פּאָרטרעט אויף וועלכען עס איז געמאָלען אַ פרוי, אין אַ טהעאַטער־קאָסטיום. ביי דער טיהר שטעהט אַ קליידער שטענדער אויף וועלכען עס הענגען קליידער זיך אויסצופוצען, זעבלען, א. ז. וו. נעבען דעם אַ שיפאַניער. אין דער לינקער זייט פון טהויער הענגט אַ קוועק־זילבערנער באַראָמעטער).

(ס׳איז אַ מילדער הערבסט־אָבענד. די פעסטונגס־טהויערען שטעהען אָפען, און מען זעהט ווי איין אַרטילעריסט געהט הין און צוריק אויף דער שטראַנד־באַטאַרעע. ער טראָגט אַ ווייסען העלם מיט אַ שפּיציגע האָאר־בערשטעל. ווילע־ווייז זעהט זיך ווי זיין זעבעל גלאַנצט ווען ער קומט אין רויטען שיין פון דער אונטערגעהענדער זונן. דער ים ליעגט דונקעל און שטיל).

(דער קאַפּיטאַן זיצט אין לעהנ־שטוהל ביים נעה־טיש, און האַלט אַן אויסגעלאָשענעם ציגאַר צווישען זיינע פינגער. ער טראָגט

זעהר אַן אָבגענוצעוועטען דיענסט־יוניפאָרם און רויט־שטיוועל מיט שפּאָרען, זעהט אויס מיעד און בעלעסטיגט).

(אַליסע זיצט אין אַ לעהנ־שטוהל רעכטס, טהוט קיין זאַך ניט, זעהט אויס מיעד און ערוואַרטונגספאל).

ק א פּ י ט א ן. וואָלסטו ניט געוואָלט עפּעס שפּיעלען פאַר מיר ?

א ל י ס ע. (גלייכגילטיג, אָבער ניט אונפריינדליך) וואָס זאָל איך דיר שפּיעלען ?

ק א פּ י ט א ן. וואָס דו ווילסט.

א ל י ס ע. דו ליעבסט דאָך ניט מיין רעפּערטואר !

ק א פּ י ט א ן. און דו ליעבסט ניט מיינעם !

א ל י ס ע. (ווענדיג דאָס אויסווייכען) ווילסטו אז די טיהרען זאָלען שטעהן אָפען ?

ק א פּ י ט א ן. אויב דו פערלאַנגסט עס.

א ל י ס ע. זאָלען זיי שטעהן אָפען. (נאָך אַ פּויזע) וואָרום רויכערסטו ניט ?

ק א פּ י ט א ן. דער טאַבאַק איז צו שטאַרק.

א ל י ס ע. (כמעט פריינדליך) דאַן רויכער אַ שוואַכערען. דאָס איז דאָך דיין איינציגער פערגעניגען, ווי דו רופסט עס אָן.

ק א פּ י ט א ן. פערגעניגען ? וואָס איז דאָס פאַר אַ זאַך ?

א ל י ס ע. פרעג מיך נישט. איך ווייס דערפון אזוי וועניג ווי דו... ווילסט פּיעלייכט שוין דיין שנאַפּס ?

ק א פּ י ט א ן. איך וועל נאָך וואַרטען אביסעל. — וואָס האָסטו היינט פאַר אַ וועטשערע ?

א ל י ס ע. פון וואַנען זאָל איך וויסען ? פרעג קריסטינע'ן.

ק א פּ י ט א ן. די מאַקאַרעלען דאַרפען שוין באַלד זיין. מיר האַלטען שוין אין הערבסט.

א ל י ס ע. יאַ, עס איז שוין הערבסט.

ק א פּ י ט א ן. פון אינוועניג און אויסוועניג. אָבער אָבגעזעהן דערפון וואָס דער הערבסט ברענגט מיט זיך קעלט אינוועניג און אויסוועניג, וואָלט אַ קליינער געבראָטענער מאַקאַרעל מיט אַ שטי־

קעל ציטרין און א גלאָז ווייסען בורגבונדער גאָר ניט געשאַדט.

אַ ל י ס ע. דאָס איז גאַנץ שעהן גערעדט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. האָבען מיר נאָך עפּעס בורגבונדער אין וויין־קעלער ?

אַ ל י ס ע. איך ווייס ניט צי מיר האָבען גאָר אין גאַנצען געהאַט אַ וויין־קעלער פאַר די לעצטע פינף יאָהר...

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו ווייסט דאָך קיינמאָל אויף ריכטיג. אונטער־דעסען וואָס עס זאָל ניט זיין, מוזען מיר זעהן דאָס צו בעזאָרגען פאַר אונזער זילבערנע האָכצייט —

אַ ל י ס ע. דענקסטו זי טאָקע צו פייערען ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. נאַטירליך.

אַ ל י ס ע. איך גלויב, ס'וואָלט מעהר נאַטירליכער געווען, ווען מיר זאָלען ניט אַרויסצייגען אונזער עלענד — אונזער פינף־און צוואַנציג־יאָהריגען עלענד —

ק אַ פּ י ט אַ ן. מיין ליעבע אַליסע, עלענד איז דאָס געוועזען, אָבער מיר האָבען אויך ווײַלע־ווייז גאַנץ ניש'קשה'דיג געלעבט. מיר מוזען אויסנוצען דאָס שטיקעל צייט וואָס מיר קענען, ווייל נאָכהער איז אַלעס אויס.

אַ ל י ס ע. איז אַלעס אויס ? וואָלט עס נור אַזוי געווען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַלעס ווערט אויס ! ס'בלייבט מעהר ניט אַזוי פיעל, וויפיעל מען קען אַרויפלעגען אויף אַ טאַטשקע און עס אַרויספיהרען אויסצושפּרייטען אויף די גאָרטען־בייטען.

אַ ל י ס ע. און אַזוי פיעל ליאַרם וועגען אַ גאָרטען־בייט !

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ. אַזוי איז דאָס. איך האָב עס ניט געמאַכט.

אַ ל י ס ע. אַזוי פיעל ליאַרם ! (פּויזע) איז די פּאָסט שוין אָנגעקומען ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ.

אַ ל י ס ע. איז אָנגעקומען דער רעכענונג פון קצב ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ.

אַ ל י ס ע. וויפיעל זיינען מיר איהם שולדיג ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (נעהמט אַרויס אַ פּאַפּיער פון קעשענע, זעצט אַרויף די ברילען אויף דער נאָז, נעהמט זיי אָבער באַלד צוריק אַרונטער.) נאַ, לעז דו אַליין. איך זעה ניט מעהר.

א ל י ס ע. וואָס איז מיט דיינע אויגען ?

ק א פּ י ט א ן. איך ווייס ניט.

א ל י ס ע. ווערסט אַלט.

ק א פּ י ט א ן. נאַרישקייטען ! איך ?

א ל י ס ע. איך, זיכער ניט !

ק א פּ י ט א ן. הם !...

א ל י ס ע. (קוקט דורך דעם רעכענונג) דענקסטו דאָס צו בע־צאָהלען ?

ק א פּ י ט א ן. יא. אָבער ניט יעצט.

א ל י ס ע. שפּעטער אַלזאָ. דאָס הייסט, אין א יאָהר אַרום, ווען דו וועסט קריגען דיין אבשיעד מיט א קליינער פּענסיאָן און ווען עס וועט זיין צו שפּעט ! שפּעטער, ווען דיין קראַנקהייט וועט זיך ווידער אָפּרופען —

ק א פּ י ט א ן. מיין קראַנקהייט ? איך בין קיינמאָל ניט קראַנק געווען. איך האָב זיך אַמאָל געפיהלט אין א שלעכטער שטי־מונג, דאָס אַלעס. אָבער ווייטער, איך וועל נאָך לעבען 20 יאָהר.

א ל י ס ע. דער דאָקטאָר דענקט גראַדע אנדערש.

ק א פּ י ט א ן. דער דאָקטאָר ?

א ל י ס ע. יא. ווער דען קען געבען א בעגרינדעטע מיינונג וועגען א קראַנקהייט ?

ק א פּ י ט א ן. איך לייד ניט פון קיין קראַנקהייט, און האָב קיינמאָל ניט געהאַט, און וועל אויך ניט האָבען, ווייל איך וועל שטאַרבען פּלוצלונג — און וועל פאַלען ווי אן אַלטער סאָלדאַט !

א ל י ס ע. רעדענדיג פון דעם דאָקטאָר, ווייסטו, דער דאָקטאָר האָט היינט ביי נאַכט אן אבענד־געזעלשאַפט ?

ק א פּ י ט א ן. (אויפגערעגט) יא, נו, איז וואָס ? מיר זיינען ניט איינגעלאַדען, ווייל מיר פערקעהרען ניט מיט זיי, די דאָקטוי־רים, און מיר פערקעהרען ניט מיט זיי, ווייל מיר ווילען ניט ; ווייל מיר פעראַכטען זיי אַלע. א גראָב פאָלק זיינען זיי, און דאָס אַלעס וואָס זיי זיינען !

א ל י ס ע. דו זאָגסט דאָס אויף אַלע מענשען.

ק א פּ י ט א ן. ווייל אַלע מענשען זיינען גראָב.

א ל י ס ע. נור דו נישט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ, ווייל איך האָב זיך אין אַלע פערהעלטניסע פון לעבען אויפגעפיהרט אַנשטענדיג, און דערפאַר בין איך ניט ווי זיי אַלע. (פּויזע.)

אַ ל י ס ע. ווילסטו פיעלייכט ניט שפּיעלען אַביסעל אין קאַרטען ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. פון מיינעט וועגען ! פאַר וואָס ניט ?

אַ ל י ס ע. (נעהמט אַרויס פון נעה־טיש אַ פּעשעל קאַרטען און פאַנגט אָן צו מישען) דענק נור, דעם דאָקטאָר איז ערלויבט צו בע־נוצען די מוזיק פאַר אַ פריוואַט אונטערנעהמונג !

ק אַ פּ י ט אַ ן. (צאָרענדיג) ווייל ער געהט אַלע מאָל אין שטאָדט און קריכט צום פּאָלקאָווניק, קריכט און חנפ׳עט זיך, און ווען — ווען איינער קען דאָס טהאָן !

אַ ל י ס ע. (גיט קאַרטען) איך בין געוועזען בעפריינדעט מיט גערדאַ׳ן, אָבער זי איז געגען מיר פאַלש געוועזען...

ק אַ פּ י ט אַ ן. זיי זיינען אַלע פאַלש !... וואָס איז טראָמפּף ?

אַ ל י ס ע. טהו אָן די ברילען, ועסטו זעהן !

ק אַ פּ י ט אַ ן. זיי העלפען מיר גאָרניט. נו, נו !

אַ ל י ס ע. פּיק איז טראָמפּף.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (ענטוישט) פּיק ?...

אַ ל י ס ע. (שפּיעלט אַרויס אַ קאַרט) נאָ, עס מעג שוין זיין ווי עס וויל זיך, פאַר די פרויען פון די נייע אָפיציערען זיינען מיר שוין סאַי־ווי־סאַי געשטעמפּעלט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (שפּיעלט אויס און נעהמט) ועמען ארט דאָס ? מיר גיבען קיין געזעלשאַפטליכע אַבענדען, און קיינער וועט דאָס דערפאַר ניט בעמערקען. איך קען בעשטעהן צו לעבען פאַר זיך אַליין — אַזוי ווי איך האָב עס אימער געטהאָן.

אַ ל י ס ע. איך אויך. אָבער די קינדער ? די קינדער וואַקסען אָהן געזעלשאַפטליכע פערבינדונגען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. זאָלען זיי זיך דאָס זוכען אין שטאָדט !... איך נעהם דאָס. האָסט נאָך אַ טראָמפּף ?

אַ ל י ס ע. איך האָב איינעם. דאָס איז מיינער !

ק אַ פּ י ט אַ ן. זעקס און אַכט, מאַכט פופצעהן —

אַ ל י ס ע. פערצעהן, פערצעהן !

ק א פ י ט א ן. זעקס און אכט מאכט פופצעהן !... מיר דוכט זיך, כ'האב שוין באלד פערגעסען ווי מען רעכענט, און צוויי איז זעכצעהן... (גענעצט) איצט דארפסטו געבען.

א ל י ס ע. דו ביזט מיעד ?

ק א פ י ט א ן. (גיט קארטען) ווער איז מיעד ? איך בין ניט מיעד !

א ל י ס ע. (הערט זיך צו ארויס אין דרויסען) מען הערט די מוזיק ביז אהער ! (פויזע) ווי דענקסטו, איז קורט דארט אויך איינגעלאדען ?

ק א פ י ט א ן. ער איז אנגעקומען היינט אין דער פריה, דענק איך אז ער האט נאך געהאט צייט ארויסצונעהמען זיין פראק, כאטש צו אונז מאכען א בעזוך האט ער שוין קיין צייט ניט געהאט.

א ל י ס ע. קאראנטין־מייסטער — וועט דא ווערען איינגע־ריכטעט א קאראנטין ?

ק א פ י ט א ן. יא....

א ל י ס ע. ער איז יעדענפאלס מיין קאזין, און איך האב אמאל געטראגען דעם זעלבען נאמען ווי ער —

ק א פ י ט א ן. און אין וועלכען ס'איז קיין גרויסע עהרע ניט געווען...

א ל י ס ע. הער נור !... (שארף) דו לאז נאר צורוה מיין פא־מיליע, און איך וועל דיינע צורוה לאזען !

ק א פ י ט א ן. גוט, גוט. לאמיר דערפון מעהר ניט רעדען.

א ל י ס ע. מוז דער קאראנטין־מייסטער זיין א דאקטאר ?

ק א פ י ט א ן. ניין. ער איז ניט מעהר ווי א סארט פער־וואלטער אדער א בוכהאלטער און אויסער דעם, קורט האט אין זיין לעבען גאר ניט דערלערענט.

א ל י ס ע. פון די גוטע איז ער ניט געווען —

ק א פ י ט א ן. און האט מיך אבגעקאסט א שטיק מיט געלד— און ווען ער האט פערלאזט זיין פרוי און קינדער, האט ער פער־לוירען זיין עהרע.

א ל י ס ע. ס'איז נאך ניט אין גאנצען ווי דו זאגסט, עדגאר.

ק א פ י ט א ן. אבער ס'איז דאך אזוי געווען !... דורך וואס דען איז ער באלד דאן אוועק אין אמעריקא און דארט אב־

געוועזן אזא שטיק צייט ! נאָ, איך קען ניט זאָגן אז איך האָב נאָך איהם געבענקט — אָבער ער איז יעדענפאַלס געוועזן אַ קלוגער יונג און איך האָב ליעב געהאַט מיט איהם צו ארגומענטירען.

אַ ל י ס ע. ווייל ער איז געוועזן אַ מענש וואָס פלעגט אימער נאָכגעבען —

ק אַ פּ י ט אַ ן. (שטאָלץ) נאָכגעבען אָדער ניט נאָכגעבען, ער איז יעדענפאַלס געוועזן אַ מאַן מיט וועמען מען האָט געקענט רעד־דען. דאָ אויפ'ן גאַנצען אינזעל געפינט זיך ניט קיין איין מענש וואָס זאָל פערשטעהן וואָס איך רעד. דאָ איז אַ געזעלשאַפט פון אידיאָטען —

אַ ל י ס ע. אָבער ס'איז זאָנדערבאַר, וואָס קורט איז גראַדע געקומען אין דער צייט פון אונזער זילבערנער האָכצייט — צי מיר וועלען זי יאָ פייערן צי ניט —

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָרום איז דאָס זאָנדערבאַר !... אַך, אַזוי, איך פערשטעה שוין ! ווייל ער איז געוועזן דער וואָס האָט אונז צוזאַמענגעשלייערט, אָדער ווי זיי דריקען זיך אויס, דיך חתונה געמאַכט.

אַ ל י ס ע. האָט ער דאָס ניט געטהאָן ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָה געוויס ! — דאָס איז געוועזן אַ אידעע — וועלכע איך לאָז איבער פאַר דיר צו זאָגען וואָס פאַר אַ !... —

אַ ל י ס ע. אַ לייכטזינניגער שריט !...

ק אַ פּ י ט אַ ן. פיר וועלכען מיר האָבען בעדאַרפט בעצאָהלען, און ניט ער !

אַ ל י ס ע. יאָ. שטעל זיך נאָר פאָר ווען איך וואָלט נאָך יעצט געוועזן אויף דער ביהנע, אַלע מיינע פריינדינעם זיינען שוין יעצט גאַנצע שטערן !

ק אַ פּ י ט אַ ן. (הויבט זיך אויף) יעצט וועל איך זיך נעהמען אַ געשמאַקען טרונק. (ער געהט צו דעם בופעט און מאַכט זיך אַ געטראַנק וועלכען ער טרינקט שטעהענדיג) ווען דאָ וואָלט נאָך געוועזן אַ שטיק האָלץ אויף וואָס אַ פוס אָנצושפאַרען, וואָלט מען געקענט חלום'ען אז מען איז אין קאָפּענהאַגען אָדער אין אַן אַמעריקאַנער שענק.

אַ ל י ס ע. לאָמיר דאָ מאַכען אַ שטיק האָלץ, דאַמיט אז

ס׳זאָל אונז נאָר דערמאָהנען אָן קאָפּענהאַגען, דאָרט וואו מיר האָ־בען פערבראַכט אונזערע בעסטע שטונדען !

ק אַ פּ י ט אַ ן. (טרינקט שנעל) יאַ. געדענקסטו נאָך די גוטע שפּייזען מיט וועלכע מען האָט אונז דאָרט טראַקטירט ?

אַ ל י ס ע. ניין. אָבער איך געדענק נאָך די קאָנצערטען פון טיוואָלי.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ. דו האָסט אַזאַ פיינעם געשמאַק.

אַ ל י ס ע. דאָס דאַרף דיך פרעהען, ווען דו האָסט אַ פרוי וועמענ׳ס געשמאַק איז אַ פיינער.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך פרעה זיך טאַקע —

אַ ל י ס ע. צייטענווייז, ווען דו האָסט בעדאַרפט זיך פאַר איהר בעריהמען —

ק אַ פּ י ט אַ ן. (טרינקט) איך דענק, זיי מוזען יעצט טאַנצען ביים דאָקטאָר — איך הער דעם דריי־פיערטעל־טאַקט פון דעם באַס־קלאַרנעט — באָם־באָם־באָם !

אַ ל י ס ע. איך הער די גאַנצע מעלאָדיע פון אַלקאַזער׳ס וואַלץ. נאַ, ס׳איז שוין יעדענפאַלס ניט פון נעכטען זינט איך האָב ניט געטאַנצט קיין וואַלץ —

ק אַ פּ י ט אַ ן. דענקסטו, אַז דו וואָלסט נאָך יעצט געקענט טאַנצען ?

אַ ל י ס ע. נאָך געקענט ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ—יאַ— איך דענק אַז דו ביזט פון טאַנצען שוין אַרויס אַזוי גוט ווי איך !

אַ ל י ס ע. איך בין דאָך צעהן יאָהר אינגער פון דיר.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאַן זיינען מיר איין עלטער, ווייל די פרוי דאַרף זיין אינגער מיט צעהן יאָהר —

אַ ל י ס ע. שעהם זיך ! דו ביזט אַן אַלטער מאַן. יאַ, אָבער איך בין אין מיינע בעסטע יאָהרען !

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָה, איך ווייס דאָס. ווען דו ווילסט, ביזטו נאָך פאַר אַנדערע זעהר אַנציהענד.

אַ ל י ס ע. קענען מיר שוין אָנצינדען דעם לאָמפּ ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. געוויס !

אַ ל י ס ע. דאַן, זיי אַזוי גוט, גיב אַ קלונג. (ער געהט לאַנגזאַם

צום שרייב־טיש און קלינגט. זשעני קומט אַריין פון רעכטס).

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָלט איהר ניט געוואָלט אַזוי גוט זיין און אָנצינדען דעם לאָמפּ?

א ל י ס ע. (שטרענג) צינד אָן דעם הענג־לאָמפּ!

ז ש ע נ י. יאַ, גנעדיגע פרוי. (זי צינדט אָן דעם הענג־לאָמפּ, דער קאַפּיטאַן קוקט אויף איהר בשעת זי צינדט אָן דעם לאָמפּ).

א ל י ס ע. האָסטו גוט אויסגעווישט דאָס גלעזעל?

ז ש ע נ י. יאַ, עטוואָס.

א ל י ס ע. וואָס איז דאָס פאַר אַן ענטפער?

ק אַ פּ י ט אַ ן. הער דאָך...

א ל י ס ע. געה ארויס! איך וועל דעם לאָמפּ אַליין אָנ־צינדען, דאָס וועט זיין דאָס בעסטע!

ז ש ע נ י. דאָס דענק איך אויך! (געהט).

א ל י ס ע. (הויבט זיך אויף) געה!

ז ש ע נ י. (צעגערענד) איך וואָלט געוואָלט וויסען, וואָס די גנעדיגע פרוי וואָלט געזאָגט, ווען איך זאָל טאַקע אין גאַנצען אוועק־געהן?

א ל י ס ע. (שווייגט).

ז ש ע נ י. (געהט אָב).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (געהט צו און צינדט אָן דעם לאָמפּ).

א ל י ס ע. (אונרוהיג) דענקסטו אַז זי וועט טאַקע אוועקגעהן?

ק אַ פּ י ט אַ ן. מיך וואָלט גאָר ניט געוואונדערט ווען זי זאָל דאָס טהאָן, און דאַן וועט ווידער —

א ל י ס ע. (פאַלט איהם אַריין אין די רייד) דאָס איז דיין שולד. דו געוועהנסט זיי אַזוי איין!

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָה, ניין! ניט איך. דו זעהסט אַליין ווי גוט זיי זיינען געגען מיר.

א ל י ס ע. ווייל דו קריכסט פאַר זיי! דו קריכסט פאַר זיי אַלעמען, און דאָס איז דערפאַר ווייל ווי אַלע דעספּאָטען האָסטו אַ נאַטור פון אַ שקלאַף.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַזוי!

א ל י ס ע. יאַ. דו קריכסט פאַר דיין מאַנשאַפט און פאַר

דיינע אונטער־אָפיציערען. אָבער מיט דיין גלייכען, אָבער מיט א העכערען פון דיר קענסטו ניט דורכקומען.

ק א פּ י ט א ן. אופּף!

א ל י ס ע. אזוי טהוען אַלע טיראַנען!... דענקסטו זי וועט אוועקגעהן?

ק א פּ י ט א ן. ווען דו וועסט ניט ארויסגעהן צו איהר און זי בעטען מיט פריינדליכע ווערטער, וועט זי זיכער אוועקגעהן.

א ל י ס ע. איך? —

ק א פּ י ט א ן. יא. ווייל ווען איך וועל עס טהאָן, וועסטו נאָך נאָכהער זאָגען אז איך שפּיעל זיך ארום מיט איהר.

א ל י ס ע. גאָט! ווען זי זאָל אוועקגעהן, וועל איך ווידער אַליין דאַרפען טהאָן אַלע ארבייטען און ווי לעצטעס מאָל זיך צו־קאַליעטשען די הענד.

ק א פּ י ט א ן. דאָס וואָלט נאָך ניט געווען דאָס ערגסטע, אָבער ווען זשעני וועט געהן, וועט אויך קריסטעל געהן, און דאַן וועט אונז אונמעגליך זיין צו קריעגען א דיענסט דאָ אויפ'ן אינזעל.

א ל י ס ע. ווילסט נאָך ווייטער שפּיעלען?

ק א פּ י ט א ן. ניין. עס מאַכט מיך מיעד (פּויזע).

א ל י ס ע. ווייסטו, פון דעסטוועגען ערגערט עס מיך, וואָס מיין קאָזין, דער נייער קאַראַנטין־מייסטער מאַכט זיין ערשטען בע־זוך צו אונזערע שונאים.

ק א פּ י ט א ן. נאַ, וואָס לוינט זיך צו ריידען דערפון?

א ל י ס ע. אָבער האָסטו געזעהן אין דער צייטונג צווישען „די רייזענדע־געמעלדעטע" אז ער האָט זיך פערשריבען אַלס נגיד? ער האָט געמוזט קומען צו זעהר א סך געלד.

ק א פּ י ט א ן. אַלס א נגיד! אָה, אָה — א רייכען קרוב — דאָס איז ווירקליך דער ערשטער אין דער פאַמיליע!

א ל י ס ע. אין דיין פאַמיליע, יא! אָבער אין מיינער האָבען מיר שוין געהאַט א סך נגידים.

ק א פּ י ט א ן. אָבער ווען ער האָט געלט, דענק איך וועט ער זיך מסתמא האַלטען גרויס, אָבער אין מיין באַנק־בוך וועט ער אויך ניט קענען אריינקוקען. איך וועל זיך האַלטען אזוי, פּונקט ווי איך וואָלט פערמאָגען אזוי פיעל וויפיעל ער.

(דער טעלעגראַפישער אַפּאַראַט קלאַפּט).

אַ ל י ס ע. ווער קען דאָס זיין ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (בלייבט שטעהן) זיי שטיל פאַר אַ מאָמענט, זיי אַזוי גוט.

אַ ל י ס ע. וואָרום געהסטו ניט צו ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווייל איך הער — איך הער פון דאַנען וואָס זיי זאָגען. דאָס זיינען די קינדער. (ער געהט צו צום אַפּאַראַט און קלאַפּט אַן ענטפער).

(דער אַפּאַראַט קלאַפּט ווידער אַ ווײַלע, און דאַן ענטפערט דער קאַפּיטאַן נאָך אַמאָל).

אַ ל י ס ע. נו ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָרט איין אויגענבליק !... (גיט דעם לעצטען קלאַפּ) דאָס זיינען געווען די קינדער וועלכע געפינען זיך יעצט אין שטאָדט אויף דער הויפּט-וואַך. יודיטה איז קראַנק און געהט ניט אין שוהלע.

אַ ל י ס ע. שוין ווידער ! און וואָס נאָך האָבען זיי געזאָגט ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו קענסט זיך פאָרשטעלען. געלד, נאַטירליך.

אַ ל י ס ע. צו וואָס דאַרף זיך יודיטה אַזוי איילען, זי איז נאָך יונג. ווען זי וועט אָבגעבען איהר עקזאַמען איבער אַיאָהר וועט אויך זיין גוט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. נו, זאָג איהר דאָס, וועסטו זעהן צי עס וועט עפּעס העלפען.

אַ ל י ס ע. דו דאַרפסט איהר זאָגען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. וויפיעל מאָל האָב איך עס איהר שוין ניט געזאָגט. אָבער דו ווייסט דאָך, די קינדער טהוען וואָס זיי ווילען.

אַ ל י ס ע. יאָ. דאָ אין הויז וועניגסטענס... (דער קאַפּיטאַן גענעצט). שעהמסט זיך גאָרניט צו גענעצען אין דער געגענוואַרט פון דיין פרוי ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס קען איך זיך העלפען ? בעמערקסטו דען ניט אַז יעדען טאָג רעדען מיר אַלץ פון איינס און דאָס זעלבע ? ווען דו האָסט אַצינד אַרויסגערעדט דיין גוטע אַלט-בעקאַנטע פראַזע : „דאָ אין הויז וועניגסטענס”, האָב איך דיר געוואָלט ענטפערען מיט מיין אַלטען אַנטוואָרט : אַז דאָס הויז איז ניט נור

מיינ׳ס אליין; נאָר אַזוי ווי איך האָב דיר דאָס שוין געענטפערט אפשר אַ פינף־הונדערט מאָל, האָב איך געגענעצט אנשטאָדט דאָס צו טהאָן, און מיין גענעצען קען בעדייטען, אַז איך בין געוועזן צו פויל צו בעאַנטוואָרטען, אָדער „דו האָסט רעכט, מיין מלאכ׳ל״, אָדער „לאָמיר מעהר ניט רעדען דערפון״.

אַ ל י ס ע. דו ביזט זעהר ליעבענסווירדיג היינט ביינאַכט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איז שוין ניט באַלד צייט צו עסען?

אַ ל י ס ע. ווייסטו אַז דעם אבענד־מאָהלצייט וואָס דער דאָקטאָר גיט היינט ביינאַכט איז בעשטעלט געוואָרען אין שטאָדט אין האָטעל גרענד?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין. אויב אַזוי מוזען זיי דאָרט מסתמא האָבען העזעל־היהנער! דו ווייסט, העזעל־היהנער זיינען די פיינסטע פויגעל, אָבער ס׳איז די גרעסטע באַרבעריי זיי צו בראָטען אין חזיר־שמאַלץ!

אַ ל י ס ע. פוי! רייד ניט פון עסען!

ק אַ פּ י ט אַ ן. פון וואָס דען? זאָל איך ריידען פון וויין? איך וואָלט טאַקע געוואָלט וויסען וואָס די באַרבאַרען פערטרינקען ווען זיי עסען אויף אַ העזעל־הוהן?

אַ ל י ס ע. זאָל איך עטוואָס שפּיעלען פאַר דיר?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (זעצט זיך אויפ׳ן שרייב־טיש) דאָס לעצטע מיטעל. יאָ, ווען דו זאָלסט מיר נור ניט שפּיעלען דיינע טרויער־מאַרטשען און קלאָג־ליעדער... דאָס קלינגט צופיעל ווי טענדענץ־מוזיק. מיר דוכט זיך שטענדיג אַז איך הער אין די טענער פון דיין שפּיעלען: „הערט, ווי אומגליקליך איך בין! מיו, מיו! הערט וואָס פאַר אַ שרעקליכען מאַן איך האָב! ברום! ברום! ברום! אַך, ווען ער זאָל נאָר וואָס שנעלער שטאַרבען״ און אַזוי שפּיעלענדיג ענדיגסטו מיט דעם אַלקאַזער׳ס וואַלץ און מיט דעם שאַמפּאַניער גאַלאָפּ! יאָ, רעדענדיג פון דעם שאַמפּאַניער, מיר דוכט זיך, אַז עס איז נאָך פאַראַן צוויי פלעשלעך. וואָס וואָלסטו געזאָגט, למשל, ווען מיר זאָלען זיי אַרויפנעהמען און אויסטרינקען אַקוראַט ווי מיר וואָלטען געהאַט בעזוך?

אַ ל י ס ע. ניין. מיר וועלען זיי ניט אַרויפנעהמען, ווייל זיי זיינען מיינע. זיי זיינען מיר פערזענליך געגעבען געוואָרען.

ק א פּ י ט א ן. דו ביזט אַלע מאָל עקאָנאָמיש.

א ל י ס ע. און דו ביזט אַלע מאָל קאַרג. פאַר דיין פרוי, זיכער.

ק א פּ י ט א ן. דאַן ווייס איך שוין אַליין ניט וואָס אויסצו־קלערען פאַר דיר. זאָל איך פיעלייכט טאַנצען פאַר דיר ?

א ל י ס ע. איך דענק אז דו ביזט שוין פון טאַנצען לאַנג ארויס.

ק א פּ י ט א ן. דו וואָלסט בעדאַרפט האָבען א פריינדין מיט דיר אין הויז.

א ל י ס ע. א דאַנק ! איך בעדאַרף נישט. דו ברענג זיך בעסער א פריינד אין הויז אריין.

ק א פּ י ט א ן. א דאַנק ! דאָס האָב איך שוין פּרוביר'ט, און ס'האָט זיך אויסגעלאָזט פאַרביידען ניט אַזוי אַנגענעהם, אָבער אַלס א פּראָבע איז דאָס געוועזן זעהר אינטערעסאַנט, ווייל אַזוי שנעל ווי א פרעמדער קומט דאָ אריין אין הויז, ווערען מיר גליק־ליך... ווענינגסטענס אין אָנפאַנג...

א ל י ס ע. אָבער נאָכהער...

ק א פּ י ט א ן. אָה, רעד בעסער ניט דערפון.

(עס דערהערט זיך א קלאַפּ אין טיהר לינקס).

א ל י ס ע. ווער קען דאָס זיין אַזוי שפּעט ?

ק א פּ י ט א ן. זשעני פלעגט קיינמאָל ניט קלאַפּען.

א ל י ס ע. געה עפען, און שריי דאָרט ניט אריין, דאָס קלינגט ווי אין א ווערקשטאַט.

ק א פּ י ט א ן. דו ליעבסט ניט ווערקשטאַטען.

א ל י ס ע. נו, עפען שוין !

ק א פּ י ט א ן. (עפענט די טיהר און נעהמט צו א וויזיט־קאַרטע וועלכע מען דערלאַנגט איהם) ס'איז קריסטעל. — איז זשעני אוועק־געגאַנגען ? (אַזוי ווי דער צושויער הערט ניט דעם אַנטוואָרט, צו אַליסע'ן) זשעני איז אוועק.

א ל י ס ע. יעצט וועל איך ווידער מוזען ווערען א דיענסט.

ק א פּ י ט א ן. און איך ווידער א קנעכט.

א ל י ס ע. וואָלט ביעלייכט ניט מעגליך געווען צו נעהמען איינעם פון דיינע סאָלדאטען, ער זאָל אביסעל צוהעלפען אין קיך ?

ק א פּ י ט א ן. ניין. ניט אין דער יעצטיגער צייט.

אַ ל י ס ע. אָבער דאָס איז דאָך ניט געווען זשעני וועלכע האָט אריינגעשיקט איהר קאַרטע ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (בעטראַכט די קאַרטע דורך זיינע ברילען און גיט זי דאַן צו אַליסע'ן) נאַ, לעז דו און זעה וואָס דאָרט איז אָנגעשריבען. איך זעה נישט.

אַ ל י ס ע. (לעזט איבער די קאַרטע) קורט — ס'איז קורט ! לויף שנעל ארויס און עמפּפאַנג איהם !

ק אַ פּ י ט אַ ן. (געהט אַרויס דורך לינקס) קורט ! דאָס איז זעהר פיין פון זיין זייט.

אַ ל י ס ע. (ברענגט איהרע האָאר אין אָרדנונג און זעהט אויס ווי זי וואָלט ערשט ערוואַכט צום לעבען).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (קומט צוריק פון לינקס מיט קורט'ן) זעה, דאָ איז ער, דער פערגעטהער ! זיי מיר ווילקאָמען, אַלטער פריינד ! לאָז מיר דיך אומאַרמען !

אַ ל י ס ע. (געהט קורט'ן אַנטקעגען) ווילקאָמען אין מיין הויז, קורט !

ק ו ר ט. אַ דאַנק... ס'איז שוין לאַנג זייט מיר האָבען זיך איינס דאָס אַנדערע געזעהן.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווי לאַנג ? פופצעהן יאָהר, דאַכט זיך, און ווי אַלט מיר זיינען געוואָרען !

אַ ל י ס ע. אָה, מיר דאַכט זיך אויס, אַז קורט האָט זיך גאָרניט געענדערט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. זעץ דיך, זעץ דיך ! און קודם כל דעם פּראָגראַם. ביזטו ערגעץ פאַרבעטען פאַר היינט אָבענד ?

ק ו ר ט. איך בין איינגעלאַדען צום דאָקטאָר, אָבער איך האָב איהם ניט פערשפּראָכען צו קומען.

אַ ל י ס ע. דאַן ווערסטו דאָ בלייבען ביי דיינע פריינד.

ק ו ר ט. יאָ. דאָס וואָלט געווען דאָס נאַטירליכסטע ; אָבער דער דאָקטאָר איז מיין אָבער־הערר, און איך קען נאָך דאַדורך האָבען אונאַנגענעהמליכקייטען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס איז דאָס פאַר אַ רייד ! איך האָב קיינמאָל ניט מורא געהאַט פאַר אַן אָבער־הערר —

ק ו ר ט. מורא האָבען אָדער נישט, די אונאַנגענעהמליכקייטען איז דאָן שווער אויסצואווייכען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאַ אויפ'ן אינזעל בין איך הערר! האַלט זיך פעסט אָן מיר און קיינער וועט ניט וואַגען דיר עפּעס שלעכטס צו טהאָן.

אַ ל י ס ע. געַנוג שוין, עדגאַר (נעהמט קורט'ס האַנד) קוק ניט אויף הערר'ן און אָבער־הערר'ס, און בלייב ביי אונז. דאָס וועט אויסזעהן ריכטיג און נאַטירליך.

ק ו ר ט. נאַ, אויב אַזוי — און בעזאָנדערס ווען איך פיהל זיך דאָ ווילקאָמען, וועל איך בלייבען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָרום זאָלסטו ניט זיין ווילקאָמען? צווישען אונז איז דאָך גאָרנישט (קורט פערזוכט צו פערבאָרגען אַן אונאַנגענעהמע אידעע וועלכע ער האָט זיך דערמאָהנט) וואָס קען דען זיין צווישען אונז? דאָס וואָס דו ביזט אמאָל בעגאַנגען? ווייס איך, דו ביזט געוועזען יונג און נאַכלעסיג. און אויסער דעם, איך האָב עס שוין לאַנג פערגעסען, איך האָב פיינט צו האַלטען זאַכען לאַנג אויפ'ן זכרון.

(אַליסע זעהט אויס געפּייניגט, אַלע דריי זעצען זיך אַרום נעה־טיש).

אַ ל י ס ע. נאַ, דו ביסט מסתמא אויסגעוועזען וואו די וועלט האָט אַן עק?

ק ו ר ט. יאַ. און איצט האָב איך געפונען אַ האַפען דאָ ביי דיר —

ק אַ פּ י ט אַ ן. ביי דער וועלכער דו האָסט געהייראַטה מיט פינף־און־צוואַנציג יאָהר צוריק.

ק ו ר ט. ס'איז ניט געוועזען ווי דו זאָגסט. אָבער ס'מאַכט ניט. עס איז נאָך אַלעמען אַנגענעהם צו זעהן אַז איהר האָט צוזאַמען אָבגעלעבט פינף־און־צוואַנציג יאָהר.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ. מיר האָבען זיך געהאַלטעןביידע צוזאַמען. אַמאָל איז געוועזען אַזוי, אַמאָל אַזוי, אָבער ווי דו האָסט שוין געזאָגט, מיר האָבען זיך געהאַלטען צוזאַמען, און אַליסע האָט זיך גאָר ניט וואָס צו בעקלאָגען. איהר פעהלט קיין זאַך ניט. געלד האָבען מיר איבער גענוג. און איך קען דיר אויך זאָגען, פּיעלייכט

האָסטו ניט געהערט, איך בין אַ בעריהמטער שריפטשטעלער, אַ פּערפאַסער פון פּיעלע לעהר־ביכער —

קורט. יא. איך געדענק דאָס ווען מיר האָבען זיך צושיידט, האָסטו אַרויסגעגעבען אַ לעהר־בוך ווי צו שיסען, און זי האָט זיך אַ מאַסע פערקויפט. בענוצט מען זי נאָך היינט אויך אין די מי־ליטערישע שוהלען?

קאַפּיטאַן. געוויס. און זי איז נאָך היינט די בעסטע, הגם זיי האָבען שוין פּרובירט זי איבערצובייטען אויף איין ערגערע... וועלכע ווערט טאַקע יעצט געלערענט, אָבער האָט דורכאויס קיין ווערטה נישט. (אַ פּיינליכעס שווייגען).

קורט. איהר זייט געווען אין אויסלאַנד, האָב איך געהערט?

אַליסע. יא. מיר זיינען געווען אין קאָפּענהאַגען, פּינף מאָל! שטעל זיך נאָר פּאָר!

קאַפּיטאַן. דו זעהסט, ס'איז געווען דאַמאָלס ווען איך האָב איהר אָוועקגענומען פון טהעאַטער...

אַליסע. דו האָסט מיך גענומען?

קאַפּיטאַן. יא. איך האָב דיך גענומען ווי אַ פרוי דאַרף גענומען ווערען...

אַליסע. ווי בראַוו דו ביזט געווען!

קאַפּיטאַן. אָבער אַזוי ווי נאָכהער האָט מען מיר אָנ־געפאַנגען אויפצואוואַרפען אַז איך האָב רואינירט איהר בריליאַנ־טענע צוקונפט... הם!... האָב איך איהר פערשפּראָכען צו בעצאָהלען דערמיט וואָס איך וועל איהר אַרויסנעהמען אין קאָפּענהאַגען... און דאָס האָב איך געהאַלטען — עהרליך געהאַלטען! פּינף מאָל זיינען מיר דאָרט געווען. פּינף מאָל! (צעהלט אויף די פינגער פון דער לינקער האַנד) ביזטו שוין געווען אין קאָפּענהאַגען?

קורט. (שמייכלענדיג) ניין, איך בין מייסטענס געווען אין אַמעריקאַ...

קאַפּיטאַן. אַמעריקאַ?... דאָס מוז געוויס זיין אַ שרעקליך בראַדיאַגען־לאַנד?

קורט. (אונאַנגענעהם) קאָפּענהאַגען איז דאָס נישט.

אַליסע. האָסטו... עפּעס... געהערט פון דיינע קינדער?

קורט. ניין.

אַ לִ י ס ע. איך האָב, דו וועסט מיר פאַרצייהען — דאָס איז געווען אַ ניט־איבערגעלעגטע זאַך וואָס דו האָסט פאַרלאָזט די קינדער...

ק ו ר ט. איך האָב זיי ניט פאַרלאָזען, זאַנדערן דאָס געריכט האָט זיי צוגעשפּראָכען צו דער מוטער...

ק אַ פּ י ט אַ ן. לאָמיר יעצט דערפון ניט ריידען. איך גלויב, ס'איז געווען בעסער פאַר דיר וואָס די זאַך האָט זיך אַזוי געמאַכט.

ק ו ר ט. (צו אַליסע'ן) וואָס מאַכען דיינע קינדער?

אַ לִ י ס ע. אַ דאַנק! זיי זיינען אין שטאָדט און געהען דאָרט אין שוהלע און וועלען שוין באַלד זיין גאָר גרויסע מענשען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ. דאָס זיינען פיינע קינדער, און דער יונג האָט אַ בריליאַנטענעם קאָפּ. אַ בריליאַנטענעם! עס וועט ניט נעהמען לאַנג און ער וועט זיין דער העכסטער צווישען אַלע גע־נעראַלען...

אַ לִ י ס ע. ווען זיי זאָלען איהם נאָר אָננעהמען!

ק אַ פּ י ט אַ ן. איהם ניט אָננעהמען? דער יונג האָט אַ קאָפּ פון אַ קריעגס־מיניסטער.

ק ו ר ט. פון איינס צו דאָס אַנדערע!... איך האָב אייך גאָר פאַרגעסען צו דערצעהלען—מען געהט דאַך דאָ מאַכען אַ קאַראַנטין געגען מגפות, כאָלעראַס און נאָך געגען מאַנכע זאַכען, און ווי איהר ווייסט, וועט דער דאָקטאָר זיין מיין אָבער־הערר... וואָס פאַר אַ מענש איז ער?

ק אַ פּ י ט אַ ן. מענש? דאָס איז קיין מענש ניט. דאָס איז אַן אונאינטעליגענטער שורקע.

ק ו ר ט. (צו אַליסע'ן) דאָס וועט זיין זעהר ניט גוט פאַר מיר.

אַ לִ י ס ע. ס'איז ניט אַזוי געפעהרליך ווי ער מאַהלט איהם, אָבער איך קען אויך ניט פ־לייקענען אַז ער איז אַן אונסימ־פּאַטהישער מענש — —

ק אַ פּ י ט אַ ן. ער איז אַ שורקע! און דאָס זיינען אויך אַלע אַנדערע: דער שטייערמאַן, דער פּאָסט־מייסטער, דאָס טעלעפאָן־מיידעל, דער אַפּטייקער, דער לאָצמאַן — ווי רופען זיי איהם דאָרט? אַלדערמאַן. אַלע זיינען זיי שורקעס! און דערפאַר מאַך איך מיט זיי קיין געשעפטען נישט.

ק ו ר ט. ביזט ברוגז מיט זיי אלעמען ?

ק א פ י ט א ן. מיט אלע.

א ל י ס ע. יא. ס'איז אמת. צו פערקעהרען מיט די מענשען איז איינפאך אונמעגליך.

ק א פ י ט א ן. עס צייגט אוים ווי אלע טיראנען פון גאנ־צען לאנד וואלטען אהער געשיקט געווארען צו הערשען דא אויפ'ן אינזעל.

א ל י ס ע. (איראניש) יא. זעהסטו, דאס איז ריכטיג !

ק א פ י ט א ן. (גוטמוטהיג) הם !... מיינסטו דערמיט מיך א שטאך צו געבען ? איך בין ניט קיין טיראן — וועניגסטענס, ניט ביי זיך אין הויז..

א ל י ס ע. דאס ווייסטו בעסער.

ק א פ י ט א ן. (צו קורט'ן) דו הער זיך ניט צו וואס זי זאגט, איך בין א גאנץ גוטער מאן און מיין אלטע איז די בעסטע פרוי אין דער וועלט.

א ל י ס ע. וואלסטו פיעלייכט ניט געוואלט עפעס טרינקען, קורט ?

ק ו ר ט. א דאנק, ניט יעצט.

ק א פ י ט א ן. דו ביזט —

ק ו ר ט. נור אביסעל מאדערנער געווארען —

ק א פ י ט א ן. אמעריקאניש ?

ק ו ר ט. יא.

ק א פ י ט א ן. איך וויל ניט זיין פון די מאדערנע, ווייל עס לוינט זיך ניט. א מאן דארף שטענדיג קענען פערטראגען אביסעל משקה.

ק ו ר ט. אומקעהרענדיג זיך צו אונזערע שכנים דא אויפ'ן אינזעל — וועט מיין שטעלונג מיך ברענגען אין נאהנטע בעציהונג מיט זיי — און אין זייער געגענווארט וועל איך זיך פיהלען זעהר שלעכט, ווייל ווי מען זאל ניט וועלען אויסמיידען אריינגעשלעפט צו ווערען אין פרעמדע אינטריגעס, ווערט מען דאך אריינגעשלעפט.

א ל י ס ע. דו געה נור צו זיי ; צו אונז וועסטו שוין במילא צוריק קומען, ווייל דא וועסטו געפינען דיינע אמת'ע פריינד.

קורט. איז עס ניט שרעקליך צו וואָהנען צווישען אזוי פיעל שונאים?

אליסע. אנגענעהם איז דאָס נישט.

קאפּיטאן. ס'איז גאָר ניט אזוי שרעקליך, איך האָב מיין גאנצען לעבען ניט געהאט מעהר ווי שונאים און אנשטאָט שלעכטס האָבען זיי מיר שטענדיג גוטס געטהאָן, און ווען איך וועל שטארבען וועל איך קענען זאָגען: „איך בין קיינעם גאָר ניט שולדיג און האָב אויך פון קיינעם קיינמאָל גאָר ניט געקראָגען", פאר יעדער זאך וואָס איך בעזיץ האָב איך געהאט שווער צו קעמפּפען.

אליסע. יא, ערגאַר'ס וועג איז מיט רויזען ניט געווען אויסגעשפּרייט.

קאפּיטאן. מיט דערנער און שטיינער — מיט שפּיציגע שטיינער, — אָבער א מאַנ'ס אייגענע קראפט, ווייסטו וואָס דאָס מיינט?

קורט. (איינפאַך), יא. איהר ניט־דויערהאפטיגקייט האָב איך נאָך געלערענט מיט צעהן יאָהר צוריק.

קאפּיטאן. דאַן טויגסטו צו גאָרניט.

אליסע. (צום קאַפּיטאַן) ערגאַר!

קאפּיטאן. יא, איך זאָג, ער טויג צו גאָרניט ווען ער בעזיצט ניט קיין אייגענע קראפט. עס איז אמת, אז ווען דער מענש הערט אויף צו זיין, און זיין קערפּער צופאַלט אויף שטיקלעך, בלייבט מעהר ניט אזוי פיעל וויפיעל מען קען ארויפלעגען אויף א טאטשקע און עס ארויספיהרע, אויסשפּרייטען אויף די גאָרטען־בייטען. אָבער אזוי לאַנג ווי ער האלט נאָך אָן, אזוי לאַנג ווי זיין פולס קלאפּט נאָך דארף ער טרעטען און שלאָגען מיט זיינע הענד און פיס ביז דער לעצטער מינוט. דאָס איז מיין פילאָזאָפיע.

קורט. (לאַכענדיג) עס איז קאָמיש צוצוהערען זיך צו דיר —

קאפּיטאן. אָבער גלויבסטו ניט אז דאָס איז אמת?

קורט. ניין, איך ניט.

קאפּיטאן. אָבער יעדענפאלס איז דאָס אזוי.

(וועהרענד די לעצטע סצענע האָט דער ווינד אָנגעהויבען שטאַרק בלאָזען און עס האָט זיך צוגעמאַכט איינער פון די טהויערען מיט א שטאַרקען קלאַפּ).

ק אָ פּ י ט אַ ן. (הויבט זיך אויף) דער ווינד פֿאַנגט אָן שטאַרק צו בלאָזען, איך פיהל דאָס. (ער געהט אין הינטער־גרונד, פערמאַכט ביידע טהויערען און קלאַפּט אויפ'ן באַראָמעטער).

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) דו ווערסט דאָך דאָ בלייבען פאַר וועטשערע?

ק ו ר ט. יא, אַ דאַנק.

אַ ל י ס ע. אָבער עס וועט זיין אַן איינפאַכע וועטשערע, ווייל אונזער קעכין האָט אונז פערלאָזען.

ק ו ר ט. עס מאַכט ניט. פאַר מיר וועט זיין גענוג.

אַ ל י ס ע. דו פערלאַנגסט אַזוי וועניג, ליעבער קורט!

ק אַ פּ י ט אַ ן. (ביים באַראָמעטער) ווען איהר זאָלט נור קענען זעהן ווי דער באַראָמעטער פאַלט! אָה, איך האָב געפיהלט אַז עס וועט אַזוי זיין!

אַ ל י ס ע. (שטיל צו קורט'ן) ער איז זעהר נערוועז.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווע֗לען מיר שוין באַלד עסען וועטשערע?

אַ ל י ס ע. (הויבט זיך אויף) אָט געה איך שוין זעהן דאָס צו בעזאָרגען. דו קענסט דאָ דערווייל מיט איהם זיצען און אַביסעל פילאָזאָפירען. (שטיל צו קורט'ן) אָבער זאָלסט איהם קיין זאַך ווי־דערשפּרעכען, אַז ניט פערליערט ער זיין גאַנצען הומאָר. און זאָלסט איהם אויך ניט פרעגען פאַרוואָס ער איז ניט געוואָרען קיין מאַיאָר.

ק ו ר ט. (שאָקעלט צושטימענד מיט'ן קאָפּ).

אַ ל י ס ע. (ווענדעט זיך אָבצוגעהן דורך רעכטס).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (זעצט זיך נעבען קורט'ן ביים נעה־טיש) זעה, אַלטעטשקע, אַז מיר זאָלען היינט האָבען עפּעס רעכטס פאַר וועטשערע.

אַ ל י ס ע. דו גיעב נאָר געלד און דו ווערסט קריעגען וואָס דו ווילסט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אימער געלד! (אַליסע געהט אָב).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (צו קורט'ן) געלד, געלד און געלד! אַ גאַנצען טאָג דאַרף איך האַלטען אין איין שלעפּען דעם געלד־בייטעל, ביז מיר ווייזט זיך אויס אַז איך בין שוין אַליין אַ געלד־בייטעל. איז דיר בעקאַנט דער געפיהל?

ק ו ר ט. יא. נור מיט דער קליינער אונטערשיעד וואָס מיר דוכט זיך טהיילמאָל אז איך בין א בריעף־קעשענע.

קאָ פּ י ט א ן. הא, הא, הא! דו האָסט שוין אויך געשמעקט דעם טאבאק! אך, די פרויען, די פרויען! הא, הא! און האָסט נאָך געהאט איינע פון די ריכטיגע!

ק ו ר ט. (אונגעדולדיג) לאָמיר יעצט דערפון ניט ריידען.

ק א פּ י ט א ן. דאָס איז געווען א ריכטיג שטיקעל ציערונג! גא, איך — יעדענפאלס — טראָץ אלעמען האָב געקראָגען א גוטע פרוי, טראָץ אלעמען!

ק ו ר ט. (לאַכט גוטמוטהיג) טראָץ אלעמען!

ק א פּ י ט א ן. וואָס לאַכסטו?

ק ו ר ט. (ווי פריהער) טראָץ אלעמען!

ק א פּ י ט א ן. יא, זי איז געווען א גוטע פרוי... א פאָר־טרעפליכע מוטער, אויסערגעוועהנליך גוט — אָבער — (קוקט אויף דער רעכטער זייט טיהר) זי האָט א טייפעלשען טעמפעראמענט. דו ווייסט, ס'איז געווען מאָמענטען ווען איך האָב דיך געשאָלטען פאר דיין צוזאמען שרכנ'ען מיך מיט איהר.

ק ו ר ט. (גוטמוטהיג) אָבער איך האָב דאָס ניט געטהאָן. מענש, הער מיך דאָך!...

ק א פּ י ט א ן. יא, יא, יא! דו רעדסט נארישקייטען און פערגעסט זאכען, אָן וועלכע מען דערמאָנט זיך אונגערן, אָבער האָב אויף מיר ניט קיין פעראיבעל! איך בין געוואוינט צו קאָמאנדירען. דו קענסט מיך און איך האָף אז דו וועסט אויף מיר ניט ברוגז ווערען.

ק ו ר ט. דורכאויס ניט. אָבער איך האָב דיך ניט פערשלייערט מיט קיין שום פרוי. אין געגענטהייל!

ק א פּ י ט א ן. (ניט לאָזענדיג זיך אונטערברעכען) דענקסטו יעדענפאלס נישט אז דאָס לעבען איז א מערקווירדיגע זאך.

ק ו ר ט. איך דענק אזוי.

ק א פּ י ט א ן. און דאָס אלט ווערען — אנגענעהם איז דאָס ניט, אָבער ס'איז אינטערעסאנט. יא, איך בין נאָך ניט אלט, אָבער די אלטקייט פאנג איך שוין אָן צו פיהלען, אלע בעקאנטע שטארבען אָב און מען ווערט אזוי איינזאם!

ק ו ר ט. גליקליך איז דער וואָס האָט אַ פרוי און וואָס קען זיך מיט איהר עלטערען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. גליקליך? יאַ, ס'איז אַ גליק, וואָרום די קינדער געהען אויך אַוועק זייער אייגענעם וועג. האָסט דיינע ניט געוועזען בעדאַרפט פערלאָזען.

ק ו ר ט. איך האָב זיי ניט פערלאָזען. זיי זיינען פון מיר צו־גענומען געוואָרען. —

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווער ניט אין כעס וואָס איך זאָג עס דיר! —

ק ו ר ט. אָבער ס'איז דאָך ניט אַזוי געוועזען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. נאַ, ווי דאָס איז ניט געוועזען, ס'איז שוין יעצט יעדענפאַלס פערגעסען — אָבער דו ביזט דאָך געבליבען אַזוי איינזאַם!

ק ו ר ט. מען געוועהנט זיך צו אַלעס צו.

ק אַ פּ י ט אַ ן. קען מען דאָס? קען מען זיך אויך צוגע־וואָהנען צו לעבען גאַנץ אַליין? — איינזאַם? —

ק ו ר ט. קענסט דאָך נעהמען אַ ביישפּיעל פון מיר.

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס האָסטו געטהאָן וועהרענד די פופצעהן יאָהר?

ק ו ר ט. וואָס פאַר אַ פראַגע! דיעזע פופצעהן יאָהר!

ק אַ פּ י ט אַ ן. מען זאָגט דו ביזט געקומען צו געלד און רייך געוואָרען —

ק ו ר ט. רייך בין איך ניט — —

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך דענק ביי דיר ניט צו לייהען —

ק ו ר ט. ווען דו זאָלסט עס אפילו יאַ דענקען, בין איך אַלע מאָל בערייט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך דאַנק דיר זעהר שעהן, אָבער איך האָב אין דער באַנק אַ שעהן ביסעל געלד. דו זעהסט (ער בליקט אויף דער טיהר רעכטס) דאָ אין הויז טאָר קיין שום זאַך ניט פעהלען, און ווען עס וועט קומען דער טאָג ווען איך וועל מעהר קיין געלד ניט האָבען — וועט זי זיך געהן איהר וועג.

ק ו ר ט. אָה, ניין!

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך וויים בעסער. שטעל זיך פאָר אַז זי זוכט אימער אַ געלעגענהייט ביי מיר צו בעטען געלד ווען איך האָב ניט,

נור דאמיט אז זי זאָל מיר קענען אויפוואַרפען אז איך קען קיין לעבען מאַכען פאַר דער פאַמיליע.

קורט. אָבער דו האָסט דאָך מיר פריהער דערצעהלט אז דו האָסט א גרויסע איינקונפט.

קאַפּיטאַן. געוויס האָב איך א גרויסע איינקונפט... אָבער טהיילמאָל סטייעט עס ניט.

קורט. דאַן איז זי ניט קיין גרויסע, לויט מיר פערשטעהען—

קאַפּיטאַן. דאָס לעבען איז מערקווירדיג.

(דער טעלעגראַף קלאַפּט).

קורט. וואָס איז דאָס ?

קאַפּיטאַן. דאָס איז נור א צייט־בעשטימונג.

קורט. געפינט זיך ביי אייך ניט קיין טעלעפאָן ?

קאַפּיטאַן. יא, אין קיך. אָבער מיר בענוצען זיך מיט'ן טעלעגראַף, ווייל דאָס טעלעפאָן־מיידעל דערצעהלט אַלעס אָפּ וואָס מען רעדט.

קורט. דאָס געזעלשאַפטליכע לעבען דאַ ארום 'ם מוז זיין א שרעקליכעס.

קאַפּיטאַן. יא, ס'איז שרעקליך. דאָס גאַנצע לעבען איז שרעקליך—און זאָג, דו וואָס גלויבסט אין א פאָרזעצענדעס לעבען, ווי מיינסטו, וועט חאָטש נאָכהער דאָרט זיין פריעדען ?

קורט. דאָרט וועט מסתמא אויך זיין שטורמס און מלחמות.

קאַפּיטאַן. דאָרט אויך — ווען דאָרט איז אויך אזוי, איז שוין בעסער אין גאַנצען פערניכטעט צו ווערען.

קורט. ביזטו זיכער אז די פערניכטונג וועט קומען אָהן שמערצען ?

קאַפּיטאַן. איך וועל שטאַרבען פּלוצלונג, אָהן שמערצען.

קורט. דו ווייסט דאָס ?

קאַפּיטאַן. יא, איך ווייס עס.

קורט. ווי עס שיינט, ביזטו ניט צופריעדען מיט דיין לעבען.

קאַפּיטאַן. (זיפצט) צופריעדען ? איך וועל שוין זיין צופריעדען דעם טאָג ווען איך וועל שטאַרבען.

קורט. (הויבט זיך אויף) דאָס קענסטו ניט וויסען ! — אָבער זאָג מיר נור, וואָס טהוט זיך דאַ אין הויז ? וואָס איז דאַ גע־

שעהן ? עס פיהלט זיך דאָ אַ ריח פון גיפטיגע טאַפּעטען, אַזוי אַז מען ווערט קראַנק באַלד ביים אַריינקומען אַהער, איך וואָלט ליעבערסט אַוועק פון דאַנען ווען איך וואָלט ניט געווען פער־שפּראָכען אַליסע'ן דאָ צו בלייבען. עס מוז זיך דאָ געפינען טויטע קערפּערס אונטער דער פּאָדלאָגע, און דאָס פּלאַץ איז דאָ אַזוי אָנ־געפילט מיט האַס אַז מען קען קוים אָטהעמען.

קאַפּיטאַן. ((זינקט צוזאַמען און קוקט שטאַר פאַר זיך).

קורט. וואָס איז מיט דיר, עדגאַר ?

קאַפּיטאַן. (אונבעוועגליך).

קורט. (קלאַפּט איהם איבער'ן שולטער) עדגאַר ! עדגאַר !

קאַפּיטאַן. (קומטביסלעכווייז צוריק צום זינען) דו זאָגסט עפּעס ? (קוקט זיך אַרום) איך האָב געדענקט, ס'איז געווען... אַלי־סע... אַך, אַזוי, דו ביזט עס — הער נור — (פאַלט ווידער צוזאַמען).

קורט. דאָס איז שרעקליך (געהט צו צו דער רעכטער זייט טיהר און עפענט זי) אַליסע !

אַליסע. (קומט אַריין אָנגעטהאָן אין אַ קיך־פאַרטוך) וואָס איז?

קורט. איך ווייס ניט. גיב נור אַ קוק אויף איהם.

אַליסע. (רוהיג) ער ווערט אַזוי אָפּטמאָל... איך וועל איהם עפּעס שפּיעלען וועט ער באַלד ערוואַכען.

קורט. ניין, ניט אויף אַזאַ אַרט ! — לאָז דאָס צו מיר ! הערט ער ? זעהט ער ?

אַליסע. יעצט הערט ער ניט און זעהט ניט.

קורט. און דאָס קענסטו זאָגען אַזוי רוהיג ? אַליסע, וואָס קומט דאָ פאַר צווישען אייך ביידען ?

אַליסע. פרעג איהם דאָרט.

קורט. איהם דאָרט ?... ער איז דאָך דיין מאַן !

אַליסע. ער איז מיר אַ פרעמדער... אַזוי פרעמד, גראָדע ווי מיט פינף־און־צוואַנציג יאָהר צוריק... איך ווייס פון דיעזען מאַן גאָרניט... גאָרניט, מעהר ווי...

קורט. שש... ער קען דיך נאָך הערען !

אַליסע. איצט הערט ער ניט.

(עס הערט זיך אַ טרומפּייט־סיגנאַל אין דרויסען).

קאַפּיטאַן. (שפּרינגט אויף, כאַפּט זיין זעבעל און זיין

יוניפֿאָרם־מיץ) פֿערציייהעט ! איך דאַרף נור רעווידירען די פּאָס־טען. (אָב דורך די הינטער־גרונד־טיהר).

קורט. איז ער קראַנק ?

אליסע. איך ווייס ניט.

קורט. איז ער ניט ביים זינען ?

אליסע. איך ווייס ניט.

קורט. טרינקט ער ?

אליסע. ער בעריהמט זיך מעהר וויפֿיעל ער טרינקט.

קורט. זעץ דיך און דערצעהל מיר אַלעס, אָבער רוהיג און וואָרהאַפֿטיג.

אליסע. (זעצט זיך) וואָס זאָל איך דערצעהלען ? אז איך בין דאָ אָבגעזעסען מיינע בעסטע יאָהרען אין טהורם. איינגע־שלאָסען, בעוואַכט פֿון אַ מאַן וועלכען איך האָב אימער געהאַסט, און האָס נאָך יעצט אָהן אַ צאָהל, און אז דעם טאָג וואָס ער וועט שטאַרבען, וועל איך אַזוי הויך לאַכען אז די לופֿט וועט פֿערהילכט ווערען.

קורט. וואָרום האָט איהר זיך ניט געשיעדען ?

אליסע. וואָס פֿאַר אַ פֿראַגע ! ווען מיר זיינען נאָך חתן־כלה געווען האָבען מיר זיך צוויי מאָל צושיידט און זייט יענער צייט האָבען מיר געזוכט די געלעגענהייט צו שיידען זיך יעדען טאָג... אָבער מיר זיינען צוזאַמענגעשמיעדט און מיר קענען זיך פֿון די קייטען ניט בעפֿרייען. אַמאָל זיינען מיר שוין געווען גע־שיידט — אין דעם זעלבען הויז — גאַנצע פֿינף יאָהר. יעצט אָבער קען אונז נאָר דער טויט צושיידען. דאָס ווייסען מיר, און דערפֿאַר וואַרטען מיר אויף איהם אַלס אונזער בעפֿרייער.

קורט. וואָרום ביזטו אַזוי איינזאַם ?

אליסע. ווייל ער האָט מיך ערוויטערט פֿון אַלעס. צוערשט האָט ער פֿון אונזער הויז אויסגעראָטען אַלע מיינע שוועסטער און ברידער, דאַן מיינע פֿריינדינעס און אַלע אַנדערע...

קורט. אָבער זיינע קרובים ? זיי האָסטו אויסגעראָטען ?

אליסע. יא, ווייל זיי האָבען זיך פֿערלעגט מיר צו רויבען דאָס לעבען נאָכהער ווי זיי האָבען שוין געהאַט גערויבט מיין עהרע און מיין נאָמען. מיין פֿערבינדונג מיט דער שטאָדט און מיט

מענשען האָב איך געמוזט אויפהאַלטען דורכ'ן טעלעגראַף — ווייל דער טעלעפאָן איז געווען בעוואַכט פון דער מיידעל — דאָס טע־לעגראַפירען האָב איך זיך אַליין אויסגעלערענט, ער ווייסט ניט דערפון, און דו זאָלסט אויך צו איהם דערפון גאָר ניט ריידען, ווייל ווען ער זאָל זיך דאָס דערוויסען, וועט ער מיך דער'הרג'ענען.

ק ו ר ט. שרעקליך! שרעקליך!... אָבער וואָרום האַלט ער מיך אַלס דער שולדיגער אין אייער הייראַטה? לאָז מיר, וועל איך דיר דערצעהלען ווי עס איז געווען!... עדגאַר איז געווען מיין יוגענד־פריינד. ווען ער האָט דיך דאָס ערשטע מאָל דערזעהן, האָט ער זיך פערליעבט אין דיר, ער איז דאַן געקומען צו מיר און האָט מיך געבעטען אז איך זאָל זיין דער פערמיטלער. האָב איך איהם באַלד געענטפערט: ניין! און — מיין ליעבע אַליסע, איך האָב געקענט דיין טיראַנישע און גרוויזאַמע נאַטור, דאַרום האָב איך איהם געוואָרענט — אָבער אז איך האָב געזעהן אז ער וויל זיך פון מיר ניט אָפּטשעפּען, האָב איך איהם געשיקט צו דיין ברודער, ער זאָל איהם בעטען אז ער זאָל זיין דער שדכן צווישען אייך.

אַ ל י ס ע. איך גלויב דיר, אָבער ער האָט זיך דאָס איינגע־רעדט די גאַנצע צייט און ס'קען זיך איהם שוין אַנדערש ניט גלוי־בען.

ק ו ר ט. נאַ, ווען דאָס קען נור אַביסעל לינדערן זיינע שמער־צען, זאָל ער מיך בעשולדיגען.

אַ ל י ס ע. אָבער דאָס איז דאָך צופיעל...

ק ו ר ט. איך בין שוין געוואוינט דערצו... אָבער וואָס מיר טהוט יאַ וועה, איז זיין אונגערעכטע בעשולדיגונג, אז איך האָב פערלאָזען מיינע קינדער...

אַ ל י ס ע. אַזוי איז ער. ער זאָגט וואָס ער דענקט, און דאַן גלויבט ער אין דעם. אָבער ווי עס צייגט אויס, ליעבט ער דיך מעהר ווי אַלעמען, ווייל דו ווידערשפּרעכסט איהם ניט... פערזוך יעצט ניט מיעד צו ווערען פון אונז. איך גלויב דו ביזט יעצט צו אונז געקומען אין אַ גליקליכער שעה, איך נעהם עס אָן אַלס אַ נס פון הימעל... קורט, דו טאָרסט ניט מיעד ווערען פון אונז, דען מיר זיינען אָהן צווייפעל די אונגליקליכסטע מענשען אין דער וועלט. (זי וויינט).

ק ו ר ט. איך האָב געזעהן אַ פאַמיליען־לעבען וועלכעס איז געווען זעהר שרעקליך, אָבער אייער'ס, ווייזט אויס, איז נאָך שרעקליכער.

א ל י ס ע. דענקסטו אזוי ?

ק ו ר ט. יא.

א ל י ס ע. וועמענס שולד איז דאָס ?

ק ו ר ט. אַליסע ! אין דעם זעלבען אויגענבליק ווען דו וועסט אויפהערען צו פרעגען וועמענס שולד עס איז, וועסטו דער־פיהלען אַן ערלייכטערונג. פערזוך עס צו נעהמען אַלס אַ פאַקט, אַ פּראָבע וואָס מוז איבערגעטראָגען ווערען...

א ל י ס ע. דאָס קען איך ניט. דאָס איז צופיעל. (הויבט זיך אויף) ס'איז דערצו קיין הילפע ניטאָ !

ק ו ר ט. איך בעדויער אייך ביידען... ווייסטו, וואָרום איהר האסט אייך ?

א ל י ס ע. ניין, ס'איז אַן אונפערנינפטיגער האס, אָהן אַ גרונד, אָהן אַ צוועק, אָבער אויך אָהן אַן ענדע. און ווייסטו פאַר וואָס ער האָט אזוי מורא פאַר'ן טויט ? ער האָט מורא איך זאָל נאָכהער ווידער ניט הייראַטהען.

ק ו ר ט. דאַן ליעבט ער דיך.

א ל י ס ע. וואַהרשיינליך, אָבער דאָס האַלט איהם ניט צוריק מיך צו האַסען.

ק ו ר ט. (ווי פאַר זיך) דאָס ווערט אָנגערופען ליעבעס־האָס און עס קומט פונ'ם אָבגרונד... ליעבט ער צו הערען ווען דו שפּיעלסט פאַר איהם ?...

א ל י ס ע. יא, אָבער נור העסליכע מעלאָדיען... צום ביי־שפּיעל, די שוידערהאַפטע מעלאָדיע „דעם איינצוג פון די באָיאַרען", ווען ער דערהערט זי, פערליערט ער זיין זינען און וויל נור טאַנצען.

ק ו ר ט. טאַנצט ער ?

א ל י ס ע. צייטענווייז איז ער זעהר נאַריש.

ק ו ר ט. נאָך איינס... פערצייה מיין פרעגען... וואו זיינען די קינדער ?

א ל י ס ע. דו ווייסט פיעלייכט ניט אז צוויי זיינען גע־שטאָרבען ?

ק ו ר ט. אויך דאָס האָסטו געמוזט דורכלעבען ?

א ל י ס ע. וואָס האָב איך דען שוין ניט דורכגעלעבט ?

ק ו ר ט. אָבער די אַנדערע צוויי ?

א ל י סע. די אַנדערע צוויי זיינען אין שטאָדט. זיי האָבען אין הויז ניט געקענט זיין ווייל ער האָט זיי געדייצט געגען מיר.

ק ו ר ט. און דו געגען איהם ?

א ל י ס ע. נאַטירליך. און אַזוי האָט זיך אָנגעפאַנגען צו בילדען פּאַרטייען, שטימען זיינען געקויפט געוואָרען, כאַבאַר איז געגעבען געוואָרען, און אום די קינדער ניט צו רואינירען, האָבען מיר זיך געמוזט שיידען פון זיי. וואָס עס האָט געזאָלט זיין דאָס באַנד פון איינינקייט, איז געוואָרען די אונאייניגקייט, וואָס ס'האָט געזאָלט זיין די ברכה פון הויז איז געוואָרען די קללה... יאָ, צייטענווייז גלויב איך אַז מיר געהערען צו אַ פערשאָלטענעם געשלעכט.

ק ו ר ט. יאָ, זייט פון דעם זינדען־פאַל.

א ל י ס ע. (מיט אַ גיפטיגען בליק און מיט אַ שאַרפע שטימע) וועלכער זינדען־פאַל ?

ק ו ר ט. דער פון אונזערע ערשטע עלטערן.

א ל י ס ע. אַך, אַזוי ! איך האָב געמיינט אַז דו מיינסט עפּעס אַנדערס.

(פערלעגענדעס שווייגען).

א ל י ס ע. (מיט צוזאַמענגעלעגטע הענד) קורט ! מיין שוועסטער־קינד ! מיין יוגענד־פריינד ! איך בין צו דיר ניט אימער געווען ווי איך האָב בעדאַרפט צו זיין, אָבער יעצט בין איך בעשטראָפט, און דו האָסט דיין ראַכע.

ק ו ר ט. וואָס פאַר אַ ראַכע. דאָ איז ניט די רייד פון ראַכע נעהמען.

א ל י ס ע. עראינערסטו זיך אין אַ זונטאָג ווען דו ביזט געווען פערלאָבט—און איך האָב אייך איינגעלאַדען פאַר אַ מאָל־צייט ?

ק ו ר ט. צו וואָס ריידען דערפון ?

א ל י ס ע. ניין, איך מוז ריידען ! האָב רחמנות !... און ווען איהר זייט געקומען צום מאָל־צייט, זיינען מיר געווען אַוועק און איהר האָט אייך געמוזט אומקעהרען.

ק ו ר ט. איהר זייט דאָך אַליין דאַמאָלס געווען ערגעץ איינ־געלאַדען, וואָס לוינט זיך צו ריידען ?

א ל י ס ע. קורט, ווען איך האָב דיך היינט איינגעלאַדען צו וועטשערע... האָב איך געמיינט אַז עס געפינט זיך נאָך עפּעס אין שפּייז־קאַמער (פערדעקט דעם פּנים מיטביידע הענד) אָבער, ס'איז קיין זאַך ניטאָ. אפילו אַ שטיקעל ברויט אויך ניט !...

ק ו ר ט. (וויינט) אָרימע, אָרימע אַליסע !

א ל י ס ע. אָבער ווען ער קומט און וויל עפּעס עסען, און ווען עס איז ניטאָ... דאַן ווערט ער בייז... דו האָסט איהם נאָך קיינמאָל ניט געזעהן בייז... אָה, גאָט ! דיעזע ערניעדערונג !

ק ו ר ט. ווילסטו פיעלייכט מיר ניט לאָזען געהן עפּעס פער־זאָרגען ?

א ל י ס ע. דאָ אויפ'ן אינזעל איז קיין זאַך ניט צו קריגען.

ק ו ר ט. ניט פאַר מיינעט וועגען, אָבער פאַר דיר און פאַר איהם... לאָמיך עפּעס אויסקלעהרען, עפּעס... אָבער מיר מוזען דאָס איינאָרדנען אַזוי אַז די זאַך זאָל אויסזעהן שפּאַסהאַפט ווען ער וועט אַריינקומען... איך וועל איהם פאָרשלאָגען אַז מיר זאָלען עפּעס טרינקען, און וועהרענד דער צייט וועל איך שוין עפּעס אויסקלעהרען... מאַך איהם היינט פרעהליך, שפּיעל איהם עפּעס אַ נאַרישקייט... זעץ זיך ביי דער פּיאַנאָ און מאַך זיך בערייט —

א ל י ס ע. קוק אָן מיינע הענד—אויב מען קען מיט זיי שפּיע־לען. איך מוז גלעזער וואַשען, מעש שייערען, הייצען, אויפראַמען...

ק ו ר ט. אָבער איהר האָט דאָך צוויי דיענסטען ?

א ל י ס ע. דאָס מוז אַזוי הייסען, ווייל ער איז אַן אָפיציער. די דיענסטען האַלטען זיך ביי אונז קיינמאָל ניט לאַנג. מיר זיינען כמעט מעהרסטענטהיילס אָן אַ דיענסט. —און וואָס פאַר אַ ראַטה קען איך זיך געבען מיט דער היינטיגער וועטשערע ? אַך, ווען דאָס הויז זאָל נור פערברענט ווערען !

ק ו ר ט. וואָס רעדסטו, אַליסע ? זאָג דאָס ניט !

א ל י ס ע. אַך, ווען דער ים זאָל נור ארויס פון די ברעגעס און אונז מיטשלעפּען !

ק ו ר ט. ניין, ניין, ניין ! איך קען דאָס ניט הערען !

א ל י ס ע. וואָס וועט ער זאָגען ? וואָס וועט ער זאָגען ?... געה ניט, קורט, געה ניט אוועק פון מיר.

ק ו ר ט. ניין, אַליסע, איך וועל ניט געהן.

א ל י ס ע. אָבער ווען דו וועסט האָבען אוועקגעגאַנגען —

ק ו ר ט. האָט ער דיך אַמאָל געשלאָגען ?

א ל י ס ע. מיך ? אָה, ניין ! ווייל ער ווייסט אַז דאַן וועל איך פון איהם אוועק. עפּעס שטאָלצקייט מוז מען דאָך האָבען.

(פון דרויסען הערט מען : „האַלט ! ווער געהט דאָרט ? — פריינד !")

ק ו ר ט. (הויבט זיך אויף) איז ער דאָס ?

א ל י ס ע. (דערשראָקען) א, דאָס איז ער. (פּויזע).

ק ו ר ט. און וואָס זאָלען מיר יעצט טהאָן ?

א ל י ס ע. איך ווייס ניט ! איך ווייס ניט !

ק א פּ י ט א ן. (קומט פון הינטער־גרונד, מונטער) נו, יעצט איז מען שוין פריי !... נו, האָט זי געהאַט גענוג צייט זיך צו בעקלאָגען ? איז זי ניט אונגליקליך ? וואָס ?

ק ו ר ט. ווי איז דער וועטער אין דרויסען ?

ק א פּ י ט א ן. אָה, ס'איז כמעט א שטורם !... (עפענט שפּאַסיג אַביסעל אויף די טיהר) ריטער בלובערט זיצט מיט דער יונג־פרוי אין טהורם, און אין דרויסען געהט די וואַך מיט אַרויס־געצויגענע זעבלען און בעוואַכען די שעהנע יונג־פרוי, — און דאַן קומען די ברידער, אָבער די וואַך געהט דאָרט, גיט נאָר א קוק אויף איהם ווי ער געהט מיט'ן טאַקט, דאָס איז א גוטער וואכמאַן. זעהט נור (ער זינגט זיך אונטער) מעלי, טאַם, טאַם, טאַ ! אַליסע, לאָמיר טאַנצען אונזער קאַדריל, קורט מוז דאָס אונז זעהן טאַנצען !

ק ו ר ט. ניין, אנשטאָדט דעם זאָל בעסער אַליסע שפּיעלען „דעם איינצוג פון די באָיאַרען".

ק א פּ י ט א ן. איז דאָס דיר בעקאַנט, האַ ? אַליסע ! א נו, קום נור, זעץ דיך שפּיעלען אין קיך־פּאַרטוך ! קום זאָג איך !

א ל י ס ע. (געהט ניט־ווילענדיג צו דער פּיאַנאָ).

ק א פּ י ט א ן. (קנייפּט איהר אָרם) יעצט האָסטו שוין אויף מיר אָנגערעדט.

אַ ל י ס ע. איך ?

ק ו ר ט. (דרעהט זיך אַוועק פון זיי).

אַ ל י ס ע. (שפּיעלט דעם אַיינצוג פון די באָיאַרען".)

ק אַ פּ י ט אַ ן. (פיגורירט איין אַרט אונגאַרישען טאַנץ, טאַנצט צו ביז הינטער'ן שרייב־טיש קלאַפּענדיג דערביי מיט די שפּאָרען, דאַן זינקט ער אַרונטער אויפ'ן באָדען ניט בעמערקענדיג פון אַליסע'ן און קורט'ן — זי שפּיעלט דאָס שטיק ביז ענדע).

אַ ל י ס ע. (ניט אומדרעהענדיג זיך) זאָל איך עס שפּיעלען נאָך אַמאָל ?

(שווייגען).

אַ ל י ס ע. (דרעהט זיך אום און זעהט דעם קאַפּיטאַן ליעגען בער־וואוסטלאָז הינטער'ן שרייב־טיש) יעזוס ! (זי בלייבט שטעהן, די הענד איבערגעקרייצט איבער דער ברוסט, און לאָזט אַרויס אַ דאַנקבאַרען זיפץ פול מיט ערלייכטערונג).

ק ו ר ט. (ווענדעט זיך אום, און לויפט צו, צום קאַפּיטאַן) וואָס איז ? וואָס איז ?

אַ ל י ס ע (אין העכסטער שפּאַנונג) איז ער טויט ? —

ק ו ר ט. איך וויים ניט. העלף מיר !

אַ ל י ס ע. (בלייבט שטעהן) איך, איך קען זיך צו איהם ניט צוריהרען... איז ער טויט ?

ק ו ר ט. ניין, ער לעבט.

אַ ל י ס ע. (זיפצט).

ק ו ר ט. (העלפט דעם קאַפּיטאַן, וועלכער הויבט זיך אויף און זעצט זיך אין אַ שטוהל).

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס איז דאָ געוועזען ? (שווייגען) וואָס איז דאָ געוועזען ?

ק ו ר ט. דו ביזט אַנידער געפאַלען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. האָט עפּעס פּאַסירט ?

ק ו ר ט. דו ביזט געפאַלען אויפ'ן באָדען. ווי פיהלסטו זיך יעצט ? —

ק אַ פּ י ט אַ ן. מיט מיר איז גאָרניט. איך וויים פון גאָרניט. וואָס קוקט איהר אויף מיר אַזוי ?

ק ו ר ט. דו ביזט קראַנק, עדגאַר ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. הע, וואָס רעדסטו פאַר אַ נאַרישקייטען ?

שפּיעל, אַליסע ... אַה, יעצט איז עס ווידער דאָ (כאַפּט זיך פאַר'ן קאָפּ).

אַ ל י ס ע. זעהסט, אַז דו ביזט קראַנק?

ק אַ פּ י ט אַ ן. שריי ניט ס'איז בלויז אַן אָנמאַכט!

ק ו ר ט. מען דאַרף רופען אַ דאָקטאָר. איך געה איהם רופען דורכ'ן טעלעפאָן —

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך וויל ניט קיין דאָקטאָר! מען דאַרף ניט!

ק ו ר ט. דו מוזט האָבען אַ דאָקטאָר! מיר מוזען איהם רופען צוליעב אונז, ווען ניט וועט מען אונז נאָכהער האַלטען פער־אַנטוואָרטליך דאַפיר...

ק אַ פּ י ט אַ ן. אויב ער וועט קומען, וועל איך איהם אַרויס־יאָגען!... איך וועל איהם שיסען! אַה, יעצט איז עס ווידער דאָ! (כאַפּט זיך פאַר'ן קאָפּ).

ק ו ר ט. (געהט צו דער טיהר רעכטס) יעצט געה איך טעלע־פאָנירען (אָב).

(אַליסע טהוט אוים דעם פאַרטוך).

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווילסטו מיר ניט געבען אַ גלאָז וואַסער?

אַ ל י ס ע. איך בין דאָך דאָס געצוואונגען צו טהאָן. (גיט איהם אַ גלאָז וואַסער).

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווי ליעבענסווירדיג!

אַ ל י ס ע. ביזטו קראַנק?

ק אַ פּ י ט אַ ן. פערצייהע מיר וואָס איך פיהל ניט גוט.

אַ ל י ס ע. ווילסטו דען איך זאָל אכטונג געבען אויף דיר?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו וועסט דאָך דאָס ניט וועלען.

אַ ל י ס ע. ניין. דאָס קענסטו זיכער זיין!

ק אַ פּ י ט אַ ן. ענדליך איז די שטונדע געקומען אויף וועל־כער דו האָסט אַזוי לאַנג געוואַרט.

אַ ל י ס ע. דו האָסט דאָך געגלויבט אַז די שטונדע וועט קיינ־מאָל ניט קומען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. זיי ניט בייז אויף מיר.

ק ו ר ט. (פון רעכטס) ס'איז טרויעריג...

אַ ל י ס ע. וואָס האָט דער דאָקטאָר געזאָגט?

ק ו ר ט. ער האָט גאָר ניט געוואָלט ענטפערען.

אַ ל י ס ע. (צום קאַפּיטאַן) נו, זעהסט שוין די פֿאָלגען פֿון דיין גרענעצלאָזען שטאָלץ ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך גלויב מיר ווערט ערגער... פּרובירט רופען אַ דאָקטאָר פֿון שטאָדט.

אַ ל י ס ע. (געהט צו צום טעלעגראַף) מיר וועלען דאָס טהאָן פֿער טעלעגראַף.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (הויבט זיך האַלב אויף פֿון שטוהל) קענסטו... טעלעגראַפֿירען ?

אַ ל י ס ע. (טעלעגראַפֿירט) יאַ. איך קען...

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַ—אַזוי ?... נאַ, טע—לע—גראַ—פֿיר !... ווי פֿאַלש—ש זי איז ! (צו קורט'ן) קום אַהער און זעץ זיך נעבען מיר.

(קורט זעצט זיך נעבען קאַפּיטאַן).

ק אַ פּ י ט אַ ן. האַלט מיך ביים האַנד ! איך זיץ און פֿאַל.— קענסטו זיך עס פֿאָרשטעלען ? עפּעס ווי אַרונטער, ווי מאָדנע.

ק ו ר ט. האָסטו שוין אַמאָל געהאַט אַזאַ מין אָנפֿאַל ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. קיינמאָל....

ק ו ר ט. וועהרענד מיר וואַרטען דאָ פֿאַר אַן ענטפֿער פֿון שטאָדט וועל איך אַריבערגעהן צום דאָקטאָר און מיט איהם רעדען. האָט ער דיך שוין אַמאָל בעהאַנדעלט ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ.

ק ו ר ט. דאַן ווייסט ער וואָס דיר פֿעהלט (געהט אָב לינקס).

אַ ל י ס ע. ס'וועט באַלד זיין אַן אַנטוואָרט. דאָס איז זעהר פֿיין פֿון דיר, קורט ! אָבער קום באַלד צוריק.

ק ו ר ט. כ'וועל צוריק קומען אַזוי שנעל ווי מעגליך.

(ער געהט אָב).

ק אַ פּ י ט אַ ן. קורט איז זעהר גוט, און ווי ער האָט זיך פֿערענדערט !

אַ ל י ס ע. יאַ. און איך בעדויער איהם וואָס ער האָט גראַדע יעצט בעדאַרפֿט צו אונז אַריינפֿאַלען. יעצט, ווען אונזער עלענד איז אַזוי גרויס.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָבער פֿאַר אונז איז דאָס אַ גליק !... איך וואָלט אייגענטליך וועלען וויסען ווי געהט עס איהם. האָסטו בע־מערקט ווי ער האָט ניט געוואָלט ריידען פֿון זיינע פֿערהעלטניסע ?

אַ ל י ס ע. איך האָב עס בעמערקט. אָבער איך גלויב אַז קיינער האָט עס גאָר פון איהם ניט פערלאַנגט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. שטעל זיך נור פאָר זיין לעבען... און אונזערס ! איך וואָלט וועלען וויסען, אויב דאָס לעבען איז אַזוי פאַר אַלע מענשען ?

אַ ל י ס ע. ס'קען זיין יאָ. כאָטש זיי ריידען דערפון ניט ווי מיר ריידען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. צייטענווייז האָב איך געגלויבט אַז עלענד ציהט צו זיך עלענד, און די גליקליכע היטען זיך אויס פון יעדען אונגליק, און דאַרום וועלען מיר קיינמאָל ניט זעהן קיין אַנדער זאַך ווי עלענד.

אַ ל י ס ע. איז דיר בעקאַנט אַ גליקליכע פאַמיליע ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַ גליקליכע פאַמיליע ?... ניין... דאָך, די עקמאַרקס.

אַ ל י ס ע. די עקמאַרקס ? די פרוי האָט דאָך געהאַט ערשט ניט לאַנג אַן אָפּעראַציע...

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס איז אמת. אויב אַזוי, ווייס איך ניט — יאָ, די פאָן קרעפטס.

אַ ל י ס ע. יאָ, די גאַנצע פאַמיליע האָט געלעבט אַן אידעאַלעם לעבען. זיי זיינען געווען רייך, יעדער האָט זיי רעספּעקטירט, זיי האָבען געהאַט וואוילע קינדער, זיי גוט פערהייראַטה און אַזוי איז זיי געגאַנגען ביז צום פופציגסטען יאָהר. דאַן איז געקומען זייערע אַ קוזינע און איז בעגאַנגען אַ פערברעכען וואָס האָט זיך געענדיגט מיט געפענגניס און אַזוי ווייטער, און אַזוי האָט גענומען אַ סוף צו זייער פריעדליכען לעבען. דער פאַמיליען־נאָמען איז געוואָרען בעשמוצט און ענטעהרט אין אַלע צייטונגען... דער פאָן קראַפּט פּראָצעס האָט געמאַכט אונמעגליך פאַר דער פאַמיליע זיך צו ציינען אין דער עפענטליכקייט. די קינדער האָבען זיי געמוזט אַרויסנעהמען פון דער שוהלע... אָה גאָט !

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך וואָלט געוואָלט וויסען וואָס פאַר אַ קראַנקהייט איך האָב.

אַ ל י ס ע. וואָס פאַר'אַ דענקסטו ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס האַרץ אָדער דער קאָפּ. וויילע־ווייז צייגט

זיך מיר אוים ווי מיין נשמה וואָלט געוואָלט אַרויספליהען און זיך צושפּרייטען ווי אַ רויך.

אַ ל י ס ע. אפּעטיט האָסטו ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ, וואָס הערט זיך מיט דער וועטשערע ?

אַ ל י ס ע. (געהט אֲונרוהיג דורכ'ן צימער) איך וועל פרעגען ביי זשעני.

ק אַ פּ י ט אַ ן. זשעני איז דאָך אַוועק.

אַ ל י ס ע. יאַ, יאַ, יאַ.

ק אַ פּ י ט אַ ן. קלינג נאָך קריסטל'ן, וועט זי מיר געבען אַ פרישען טרונק וואַסער.

אַ ל י ס ע. (קלינגט) וואָס איז דאָס... (קלינגט ווידער) זי הערט ניט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. געה אַרויס און זעה וואָס דאַרט טהוט זיך... פיעלייכט איז זי אויך אַוועק.

אַ ל י ס ע. (געהט און עפענט די טיהר לינקס) וואָס איז דאָס ? איהר קופערט שטעהט געפּאַקט אין קאָרידאָר !

ק אַ פּ י ט אַ ן. אויב אַזוי, איז זי אויך אַוועק.

אַ ל י ס ע. דאָס איז אַ גיהנום !... (ברעכט אויס אין אַ געוויין, וואַרפט זיך שלוכצענד אויף די קניע און לעגט איהר קאָפּ אויף אַ שטוהל).

ק אַ פּ י ט אַ ן. און אַלס אויף איינמאָל !... און גראָד אין אַזאַ צייט האָט נאָך געדאַרפט קורט קומען און זעהן אונזער עלענד, וואָס פאַר אַ שאַנדע !

אַ ל י ס ע. אָה, ווייסטו וואָס איך פערדעכטיג ? — קורט וועט ניט צוריק קומען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אויף איהם קען איך דאָס גלויבען.

אַ ל י ס ע. יאַ, מיר זיינען פערשאָלטען —

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס הייסט דאָס ?

אַ ל י ס ע. זעהסטו דען ניט, אַז אַלע וויכען אונז אויס ? —

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס אַרט מיך ווי דער נעכטיגער טאָג (דער טעלעגראַף קלאַפּט) דאָס איז דער אַנטוואָרט. שטיל, איך הער עס ! — קיינער האָט קיין צייט ניט. זיי דרעהען זיך אַרויס מיט תירוצים ! — די ליידאַקעס !

א ל י ס ע. דאָס איז דערפאַר, ווייל דו האָסט דיינע דאָקטוירים שטענדיג פעראַכטעט — און זיי קיינמאָל בעצאָהלט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין, דאָס איז ניט אמת.

א ל י ס ע. אפילו ווען דו זאָלסט זיין אימשטאַנדע וואָלסטו זיי אויך ניט בעצאָהלט, ווייל זייער אַרבייט האָט דאָך ביי דיר גאָר קיין ווערטה, פּונקט ווי מיין אַרבייט, און יעדען אַנדערענס האָט פאַר דיר קיין ווערטה ניט !... זיי וועלען ניט קומען ! און דער טעלעפאָן איז אויך אָפּגעשניטען, ווייל דו האָסט איהם גע־האַלטען גלייך ווי עס וואָלט גאָר קיין ווערדע געהאַט. קיין זאַך האָט ביי דיר קיין ווערטה ניט, אַ חוץ דיינע געוועהר און קאַנאָנען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ש־ש־ש ! האָסט זיך שוין אַוועקגעשטעלט ריידען דיינע נאַרישע רייד ?...

א ל י ס ע. אַלעס האָט אָנגעפאַנגען געהן אויף צוריק !

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס איז דאָס פאַר אַן אבערגלויבען ?... אַזוי ריידען אַלטע ווייבער.

א ל י ס ע. דו וועסט שוין זעהן !... ווייסטו כאָטש אַז מיר זיינען קריסטעל׳ן שולדיג פאַר זעקס מאָנאַטען וואָס זי האָט ביי אונז געדיענט ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. זי האָט מעהר גע׳גנב׳ט וויפיעל איהרע זעקס מאָנאַטען בעטרעפען.

א ל י ס ע. אָבער איך האָב אַ חוץ דעם ביי איהר געליהען באַארעס געלד.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס גלויב איך דיר.

א ל י ס ע. ווי אונדאַנקבאַר דו ביזט ! דו ווייסט דאָך אַז איך האָב דאָס געלד געליהען פאַר די קינדער, זיי זאָלען האָבען מיט וואָס צו פאָהרען אין שטאָדט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. קורט איז זעהר שעהן צוריקגעקומען ! ר׳איז אויך אַ שורקע, און אַ פייגלינג ! וואַגט ניט צו זאָגען אַז מיר לאַנגווייליגען איהם, און אַז אויפ׳ן דאָקטאָר׳ס באַל וואָלט ער פיעל אַנגענעהמער פערבראַכט... ער איז דערזעלבער שופט ווי געווען !

ק ו ר ט. (קומט שנעל אַריין) יאַ, מיין ליעבער עדגאַר ! דער דאָקטאָר קען דיין האַרץ אויף אויסוועניג...

ק אַ פּ י ט אַ ן. מיין האַרץ ?

ק ו ר ט. יאָ. דו לײַדסט שוין לאַנג פון אַ האַרץ־קראַנקהייט.
ק אַ פּ י ט אַ ן. איז עס געפֿערלעך?
ק ו ר ט. דאָס הייסט...
ק אַ פּ י ט אַ ן. עס איז געפֿערלעך.
ק ו ר ט. יאָ —
ק אַ פּ י ט אַ ן. דער טויט!...
ק ו ר ט. דו מוזט זיך אָפּהיטן פֿון אַ סך זאַכן, צוערשט: וואַרף אַוועק דעם ציגאַר!
(קאַפּיטאַן וואַרפֿט אַוועק דעם ציגאַר).
ק ו ר ט. און דו טאָרסט אויך ניט טרינקען קיין בראַנפֿן!... און מוזט ליגן אין בעט.
ק אַ פּ י ט אַ ן. (דערשראָקן) ניין, דאָס וויל איך ניט! ניט אין בעט! דאָס איז שוין די ענדע! דאַן שטייט מען שוין קיינמאָל מער ניט אויף! איך וועל זיך לייגן היינט בײַנאַכט אויף דער סאָפֿע! — וואָס נאָך זאָגט ער?
ק ו ר ט. ער איז געווען זייער פֿרײַנדלעך, און ער האָט ערקלערט אַז ער איז גרייט צו קומען ווען דו זאָלסט אים נאָר רופֿן.
ק אַ פּ י ט אַ ן. ער איז געווען פֿרײַנדלעך, דער היפּאָקריט? איך וויל אים ניט זען! אָבער עסן מעג איך דאָך?
ק ו ר ט. היינט אָבענד נישט, און אין די קומענדע פּאָר טעג קיין אַנדער זאַך ווי מילך.
ק אַ פּ י ט אַ ן. מילך? דאָס קען איך אין מויל ניט נעמען!
ק ו ר ט. מוזט זיך אויסלערנען.
ק אַ פּ י ט אַ ן. איך בין שוין צו אַלט זיך דאָס אויסצולערנען. (כאַפּט זיך פֿאַר׳ן קאָפּ) אָה, יעצט איז עס ווידער! (ער בלײַבט זיצן קוקנדיג שטאַר פֿאַר זיך).
אַ ל י ס ע. וואָס האָט דער דאָקטאָר דיר געזאָגט, קורט?
ק ו ר ט. אַז ער קען שטאַרבן.
אַ ל י ס ע. געלויבט ביזטו, גאָט!
ק ו ר ט. היט דיך, אַליסע, היט דיך!... און יעצט גיי ברענג אַרײַן אַ קישען מיט אַ דעק. איך וועל אים אַוועקלייגן אויף דער סאָפֿע און זיצן נעבן אים די גאַנצע נאַכט.

אליסע. און איך?

קורט. דו וועסט זיך געהן לעגען. דיין געגענוואַרט צייגט אוים מאַכט ערגער זיין צושטאַנד.

אליסע. בעפעהל און איך וועל געהאָרכען, ווייל דו מיינסט דאָך דאָס בעסטע פאַר אונז ביידען (געהט אָב נאָך לינקס).

קורט. געוויס פאַר אייך ביידען. (ער נעהמט דאָס פלעשעל וואַסער און געהט אָב דורך רעכטס. עס הערט זיך ווי דער ווינד וועהט אין דרויסען. איין זייט טהויער עפענט זיך און אַן אַלטע פרוי פון אָרימען אויסזעהן קומט אַריין).

קאַפּיטאַן. (ערוואַכט, הויבט זיך אויף און קוקט זיך אַרום) אַזוי, זיי האָבען מיך איבערגעלאָזען איינעם אַליין, די שורקען! (דערזעהט די אַלטע און דערשרעקט זיך פאַר איהר) ווער איז דאָס? וואָס ווילט איהר?

די אַלטע. איך האָב נור געוואָלט די טיהר פערמאַכען, גוטער הערר.

קאַפּיטאַן. וואָרום דען? וואָרום דען?

די אַלטע. ווייל דער ווינד האָט זי געעפענט גראָד ווען איך בין פערבייגעגאַנגען.

קאַפּיטאַן. דו האָסט געוואָלט גנב'ענען.

די אַלטע. אַ סך צו נעהמען דאָ איז זאָ־ווי־זאָ נישטאָ, האָט מיר געזאָגט קריסטעל.

קאַפּיטאַן. קריסטעל?

די אַלטע. אַ גוטע נאַכט, גוטער הערר און שלאָפט געזונד! (זי פערמאַכט די טיהר און געהט אַוועק).

(אַליסע קומט פון לינקס מיט אַ קישען און אַ דעקע).

קאַפּיטאַן. ווער איז דאָס געווען ביי דער טיהר?

אליסע. דאָס איז געווען די אַלטע מאַריע וועלכע האַלט זיך אויף אין הקדש.

קאַפּיטאַן. ביזטו זיכער אַז זי איז דאָס געווען?

אליסע. דו האָסט זיך דערשראָקען?

קאַפּיטאַן. איך — דערשראָקען?

אליסע. ווען דו ווילסט זיך ניט לייגען אין בעט, דאַן לעג זיך דאָ.

ק א פ י ט א ן. (לעגט זיך אויף דער סאָפאַ). דאָ וועל איך ליגען.
(ער וויל נעהמען איהר האַנד, אָבער זי רייסט זי אַוועק.)
(קורט קומט אַריין מיט'ן פלעשעל וואַסער.)
ק א פ י ט א ן. קורט, געה ניט אַוועק פון מיר.
ק ו ר ט. איך וועל בלייבען מיט דיר אַ גאַנצע נאַכט, אליסע וועט געהן שלאָפען.
ק א פ י ט א ן. אויב אַזוי, אַ גוטע נאַכט, אליסע!
א ל י ס ע. (צו קורט'ן) אַ גוטע נאַכט, קורט!
ק ו ר ט. אַ גוטע נאַכט!
(קורט נעהמט אַ שטוהל און זעצט זיך נעבען קאַפּיטאַן'ס געלעגער.)
ק ו ר ט. ווילסטו פיעלייכט אויסטהאָן די שטיוועל?
ק א פ י ט א ן. ניין, אַ קריגער דאַרף שטענדיג זיין צוגעגרייט.
ק ו ר ט. ערוואַרטעסטו דען אַ קריעג?
ק א פ י ט א ן. פיעלייכט! (הויבט זיך אויף פון בעט) קורט, דו ביזט דער איינציגער מענש וואָס ווייס וואָס ביי מיר אין הארצען קומט פאָר. הער זיך איין... אויב איך וועל היינט ביינאַכט שטאַר־בען... גיב אַכטונג אויף מיינע קינדער.
ק ו ר ט. נו, געווים וועל איך עס טהאָן.
ק א פ י ט א ן. אַ דאַנק. איך פערלאָז זיך אויף דיר.
ק ו ר ט. קענסטו מיר ערקלעהרען וואָרום דו פערלאָזט זיך אויף מיר?
ק א פ י ט א ן. קיין פריינד זיינען מיר ניט געווען, ווייל פריינדשאַפט איז אַ זאַך וואָס איך גלויב ניט. אונזערע פאַמיליען זיינען געבוירען געוואָרען שונאים און האָבען אימער געפיהרט קריעג —
ק ו ר ט. און דאָך פערלאָזטו זיך אויף מיר?
ק א פ י ט א ן. יא. איך ווייס אליין ניט וואָרום. (שווייגען).
ק א פ י ט א ן. גלויבסטו אַז איך וועל שטאַרבען?
ק ו ר ט. דו, גראַדע ווי יעדער, וועסט קיין אויסנאַהם ניט זיין.
ק א פ י ט א ן. ביזט געערגערט?
ק ו ר ט. יא... האָסטו מורא פאַר דעם טויט?
ק א פ י ט א ן. דענק נור, ווען דאָס זאָל נאָך די ענדע ניט זיין!

ק ו ר ט. פיעלע דענקען אזוי.

ק א פּ י ט א ן. און דאַן ? וואָס וועט נאָכהער זיין ?

ק ו ר ט. לויטער איבערראַשונגען — שטעל איך זיך פאָר.

ק א פּ י ט א ן. אָבער מען ווייס דאָך קיין זאַך ניט בעשטימט.

ק ו ר ט. ניין, און דאַרום מוז מען זיין געפּאַסט צו אַלעס.

ק א פּ י ט א ן. דו ביזט דאָך ניט אזוי קינדעריש, דו זאָלסט גלויבען אין א גיהנום ?

ק ו ר ט. גלויבסט ניט אין א גיהנום — דו, וועלכער ביזט יעצט דאָרטען אינווענינג ?

ק א פּ י ט א ן. דאָס איז נאָר א פאָרשטעלונגס־בילד.

(שווייגען.)

ק א פּ י ט א ן. אַך, ווען דו זאָלסט נאָר וויסען וואָס פאַר א שמערצען איך לייד !

ק ו ר ט. קערפּערליכע ?

ק א פּ י ט א ן. ניין, ס'איז ניט קערפּערליך .

ק ו ר ט. דאַן מוז עס זיין גייסטיגע, ווייל קיין אנדערע עקזיסטירען דאָך ניט.

(פּויזע).

ק א פּ י ט א ן. (הויבט זיך אויף פון בעט) איך וויל ניט שטאַרבען !

ק ו ר ט. האָסט דאָך ערשט פריהער געוואונשען די פערניכטונג.

ק א פּ י ט א ן. יא. ווען זי זאָל זיין אָהן שמערצען.

ק ו ר ט. אָבער דאָס איז זי דאָך ניט.

ק א פּ י ט א ן. איז דען דאָס די פערניכטונג ?

ק ו ר ט. דער אָנפאַנג דערפון.

ק א פּ י ט א ן. א גוטע נאַכט !

ק ו ר ט. א גוטע נאַכט !

(פ אָ ר ה א נ ג).

צווייטער אַקט

(די זעלבע דעקאָראַציאָן. דער לאָמפּ האַלט אין פערלאָשען ווערען. דורך די פענסטער און דורך די טהויערען זעהט זיך אַ פערוואָלקענטער פריה־מאָרגען. דער ים רוישט. דער וואַך־סאָלדאַט געהט אויף דער באַטערעע ווי פריהער).
(דער קאַפּיטאַן ליעגט אויף דער סאָפאַ און שלאָפט, קורט זיצט נעבען איהם, זעהט אויס בלאַס און מיעד פון דער נאַכט וואַכען).

אַ ל י ס ע. (קומט אַריין פון לינקס) ער שלאָפט ?

ק ו ר ט. יאָ. ער איז איינגעשלאָפען ווען די זונן איז אויפ־געגאַנגען.

אַ ל י ס ע. ווי האָט ער פערבראַכט די נאַכט ?

ק ו ר ט. ער האָט פון צייט צו צייט געשלאָפען, אָבער ער האָט זעהר אַ סך גערעדט.

אַ ל י ס ע. פון וואָס ?

ק ו ר ט. ער האָט ארגומענטירט איבער רעליגיאָן פּונקט ווי אַ חדר־אינגעל, דאָך מיט אַ פּרעטענזיע ווי ער וואָלט האָבען ער־לייזט אַלע וועלט רעטענישען, און ענדליך ווען עס איז שוין טאָג געוואָרען, האָט ער ערפונדען די אונשטערבליכקייט פון דער נשמה.

אַ ל י ס ע. און האָט עס צוגעשריבען צו זיין עהרע ?

ק ו ר ט. געוויס !... ער איז ווירקליך דער שטאָלצסטער מענש וואָס איך האָב ווען אָנגעטראָפען „אויב איך עקזיסטיר, מוז אויך אַ גאָט עקזיסטירען".

אַ ל י ס ע. נו, יעצט האָסטו זיך שוין איבערצייגט... דו זעהסט די שטיוועל, ער וואָלט מיט זיי די ערד פלאַך געמאַכט ווען ער זאָל נור קענען, מיט זיי האָט ער אויף פרעמדע פעלדער און אין פרעמדע גערטנער געטראַמפּעלט, מיט זיי האָט ער גע־טראַמפּעלט אויף מענשליכע הערצער און אויף מענשליכע קעפּ !... אַך, דו בער, ענדליך האָסטו דיין שאָס געקראָגען !

ק ו ר ט. ער וואָלט געווען קאָמיש ווען ער וואָלט ניט געווען טראַגיש, און אין אַלע זיינע קליינליכקייטען געפינט זיך דאָך עפּעס וואָס האָט אַ ווערטה; האָסטו ניט קיין איין גוט וואָרט צו זאָגען וועגען איהם?

אַ ל י ס ע. (זעצט זיך) יא. ווען ער הערט ניט. ווייל ווען ער הערט בלויז איין לויב־וואָרט, ווערט ער משוגע פאַר שטאָלצקייט.

ק ו ר ט. ער קען יעצט גאָר ניט הערען. ער האָט גענומען מאָרפיום.

אַ ל י ס ע. אויפוואַקסענדיג אין אַן אָרים הויז, צווישען אַ סך שוועסטער און ברידער, האָט עדגאַר געמוזט זעהר פריה אונטערשטיצען זיין פאַמיליע פון דעם וואָס ער האָט געגעבען אוראָקען, ווארום זיין פאָטער איז געווען אַ פוסט־און־פּאַסניק אָדער נאָך ערגער ווי דאָס. פאַר אַ יונגענמאַן מוז דאָס געוויס זיין שווער, ווען ער דאַרף זיך אָפּזאָגען פון אַלע זיינע יוגענד־פערגעניגענס און געהן שקלאַפען פאַר אַ חברה אונדאַנקבאַרע קינדער, וועלכע ער האָט אויף דער וועלט ניט געבראַכט. ווען איך האָב איהם געזעהן דאָס ערשטע מאָל בין איך נאָך געווען אַ קליינינקע מיידעל, כ׳געדענק ווי ס׳וואָלט גראַד היינט געווען — דאָס איז געווען אין אַ ווינטער־טאָג — — איך האָב איהם געטראָפען אין גאַס אָהן אַן אויבעררראָק... ס׳איז געווען ביטער־קאַלט, די קעלט האָט דאַן געהאַלטען פינף־און־צוואַנציג גראַד... אָבער זיינע קליינע שוועסטערלעך, וועלכע זיינען מיט איהם מיטגעגאַנגען, האָבען געטראָגען פוטערנע מאַנטעלעך... מיר איז דאָס געפעהלען, און איך האָב איהם בעוואונדערט, אָבער זיין העסליכקייט האָט מיך געגרוילט, איז ער ניט אונגעוועהנליך העסליך?

ק ו ר ט. יא, און אין זיין העסליכקייט איז אַיינגעקריצט עטוואָס שוידערהאַפטעס. יעדען מאָל ווען מיר ווערען אונפריינדליך איינס מיט׳ן צווייטען, זעה איך דאָס אַם מעהרסטען, און ווען עס מאַכט זיך נאָך אין אַזאַ צייט ווען ער פאָהרט ערגעץ אַוועק, וואַקסט אויס זיין בילד פאַר מיר אין שוידערהאַפטע פאָרמען, אַזוי אַז דאָס פערפאָלגט מיך.

אַ ל י ס ע. דאַן קענסטו זיך פאָרשטעלען וואָס איך האָב געליטען און וואָס איך לייד נאָך יעצט... זיינע ערשטע יאָהרען אַלס

אַפּיציער איז איינפאַך געווען אַ מאַרטירערשאַפט, אָבער פון צייט צו צייט פלעגט ער קריגען אַביסעל שטיצע פון רייכע מענשען. דאָס אָבער וויל ער קיינמאָל ניט צוגעבען, און וואָס ער האָט גע־קראָגען האָט ער צוגענומען גלייך ווי מען וואָלט עס איהם שול־דיג געווען א חוב און האָט אפילו קיינמאָל קיין דאַנק ניט געזאָגט.

ק ו ר ט. מיר האָבען דאָך געזאָלט ריידען פון איהם בלויז גוטס.

אַ ל י ס ע. פּיעלייכט ? נאָך זיין טויט, ווייל דאַן וועל איך פון די אַלע זאַכען מעהר ניט דענקען.

ק ו ר ט. דענקסטו אַז ער איז גרויזאַם ?

אַ ל י ס ע. יאַ. — און דאָך, טהיילמאָל צייגט ער זיך אויך אַלס סענטימענטאַלער מענש, גראַדע ווי אַ שונא, אַזוי שוידער־האַפט איז ער.

ק ו ר ט. וואָרום איז ער ניט געוואָרען אַ מאַיאָר ?

אַ ל י ס ע. דו קענסט דאָך דאָס אַליין פערשטעהן, זיי האָבען ניט געוואָלט האָבען איבער זיך אַזעלכען, וועלכער האָט זיך שטענדיג אַרויסגעצייגט אַלס טיראַן. אָבער צו איהם זאָלסטו דערפון ניט ריידען. ער אַליין זאָגט אַז ער וויל קיין מאַיאָר ניט ווערען — האָט ער עפּעס גערעדט פון די קינדער ?

ק ו ר ט. יאַ. ער האָט געבענקט נאָך יודיטה׳ן.

אַ ל י ס ע. דאָס קען איך זיך פאָרשטעלען — אָה ! ווייסטו ווער יודיטה איז ? זיין עבען־בילד וועלכע ער האָט געלערענט צו זיין געגען מיר. דענק נור, מיין אייגענע טאָכטער — האָט געהויבען די האַנד געגען מיר !

ק ו ר ט. ניין, דאָס איז שוין צופיעל !

אַ ל י ס ע. שטיל ! ער ריהרט זיך... ווען ער זאָל אונז נור ניט האָבען געהערט... ער איז זעהר ביטרע פאַר אַזעלכע זאַכען.

ק ו ר ט. ניין. ער ערוואַכט ערשט יעצט.

אַ ל י ס ע. זעהט ער ניט אויס ווי אַ וואַלד־טייוועל ? איך שרעק זיך פאַר איהם.

(שווייגען).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (ריהרט זיך, ערוואַכט, הויבט זיך אויף און קוקט זיך אַרום) עס איז שוין מאָרגען. — ענדליך !

ק ו ר ט. ווי פיהלסטו זיך יעצט ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ס'איז שלעכט !

ק ו ר ט. זאָל מען רופען אַ דאָקטאָר ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין !... איך וויל זעהן יודיטה'ן... איך וויל זעהן מיין קינד !

ק ו ר ט. וואָלט ניט געווען ראַטהזאַם זאָלסט איינאָרדנען אַביסעל דיין הויז — אין פאַל עטוואָס זאָל געשעהן ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס מיינסטו ? וואָס קען געשעהן ?

ק ו ר ט. וואָס מיט יעדען פון אונז קען געשעהן.

ק אַ פּ י ט אַ ן. עט, נאַרישקייטען ! רעד זיך ניט איין אַז איך וועל אַזוי שנעל שטאַרבען. און דו, אַליסע, פרעה זיך נאָך ניט.

ק ו ר ט. דענק אָן דיינע קינדער ! לאָז אויסשרייבען דיין צואה, דאַמיט אַז דיין פרוי זאָל בלייבען ווענינגסטענס ביי די מעבעל.

ק אַ פּ י ט אַ ן. הייסט דאָס, זי וויל מיך שוין אָב'ירש'ענען ביים לעבען ?

ק ו ר ט. ניין. אָבער אין פאַל עס וועט עפּעס געשעהן, זאָל זי ניט דאַרפען אַרויסגעוואָרפען ווערען אויף דער גאַס, ווער ס'האָט אַכטונג געגעבען אויף די מעבעל פינף־און־צוואַנציג יאָהר, זי געווישט און געפּוצט, האָט דאָס רעכט עס צו בעזיצען. זאָל איך הייסען שיקען נאָך דעם נאָטאַר ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין.

ק ו ר ט. דו ביזט אַ גרויזאַמער מענש — פיעל גרויזאַמער ווי איך האָב זיך פאָרגעשטעלט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ס'איז שוין ווידער דאָ ! (ער פאַלט מאַכטלאָז אויף דער סאָפאַ).

אַ ל י ס ע. (געהט צו רעכטס) אין קיך וואַרטען פאַר מיר מענשען און איך מוז מיט זיי ריידען.

ק ו ר ט. דו קענסט געהן. האָסט דאָ סיי־ווי ניט וואָס צו טהאָן. (אַליסע געהט אָב).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (ערוואַכט) נו, קורט, וואָס דענקסטו צו טהאָן וועגען די קאַראַנטין ?

ק ו ר ט. אָה, אַלעס וועט שוין איינגעאָרדענט ווערען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָבער פערגעס ניט אַז איך בין קאָמאַנדיר דאָ אויפ'ן אינזעל, און דו וועסט דאַרפען האַנדלען מיט מיר.

ק ו ר ט. האָסט שוין אַמאָל געזעהן אַ קאַראַנטין ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. אויב איך האָב ? יאַ, נאָך איידער דו ביזט געבוירען געוואָרען. און איך וועל דיר געבען אַ ראַטה, זאָלסט ניט לעגען די אָפּגערייניגטע גיפטיגע שטאָפען צו־נאָהנט צום שטראַנד.

ק ו ר ט. איך האָב געדענקט אַז וואָס נעהנטער צום ברעג, איז אַלץ בעסער —

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס צייגט זיך אַרויס, ווי גוט דו פערשטעהסט דיינע געשעפטען. דאָס וואַסער איז דאָך דער עלעמענט פון באַציל־לען, איהר לעבענס־עלעמענט.

ק ו ר ט. אָבער דאָס געזאַלצענע וואַסער איז דאָך נויטהיג אַוועקצושלעפען דאָס שמוץ —

ק אַ פּ י ט אַ ן. אידיאָט ... ווען דו וועסט שוין יעצט געפינען אַ וואָהנונג, וועסטו דאָך נעהמען צו זיך די קינדער ?

ק ו ר ט. דענקסטו זיי וועלען זיך לאָזען נעהמען ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. געוויס, ווען דו זאָלסט נור זיין גענוג מאַן !

ק ו ר ט. ביזטו פיעלייכט הונגעריג ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ.

ק ו ר ט. ווילסטו עפּעס לייכטע שפּייז ?

ק אַ פּ י ט אַ ן . ניין. איך וויל עפּעס שטאַרקע שפּייז.

ק ו ר ט. דאַן וועט שנעל נעהמען אַן ענדע מיט דיר.

ק אַ פּ י ט אַן. ס'איז ניט גענוג וואָס מען איז קראַנק, דאַרף מען נאָך פערהונגערן דערצו ?

ק ו ר ט. מען קען זיך גאָר ניט העלפען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. און ניט טרינקען, און ניט רויכערען ? דאַן האָט דאָך דאָס לעבען גאָר אין גאַנצען קיין ווערטה נישט.

ק ו ר ט. דער טויט פערלאַנגט אָפּפער, אַז ניט קומט ער זעהר שנעל.

אַ ל י ס ע. (קומט אַריין מיט איניגע בוקעטען בלומען, און טע־לעגראַמען און בריעף) : נאַ, אָט האָסטו, דאָס איז פאַר דיר. (וואַרפט די בלומען אויפ'ן שרייב־טיש).

ק אַ פּ י ט אַ ן. (געשמייכעלט) פאַר מיר ?... קען איך זיי זעהן ?

A-1421

אַ ל י ס ע. אָה, זיי זיינען נור פון די אונטער־אָפיציערען, און פון די מוזיקאַנטען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו ביזט אייפערזיכטיג.

אַ ל י ס ע. איך זאָג דיר, ס'איז דאָ פאַרוואָס אייפערזיכטיג צו ווערען! ווען דאָס וואָלט געווען לאָרבער־קראַנצען, נאַ!... אָבער לאָרבער־קראַנצען וועסטו קיינמאָל ניט קריגען!

ק אַ פּ י ט אַ ן. הם... דאָ איז אַ טעלעגראַמע פונ'ם פאָל־קאָווניק... לעז עס פאַר מיר, קורט! דער פּאָלקאָווניק איז נאָך אַלעמען אַן עהרענמאַן — כאָטש ער איז אַביסעל אַן אידיאָט!... דאָס איז פון... וואָס שטעהט דאָ? דאָס איז פון יודיטה?... זיי אַזוי גוט און טעלעגראַפיר אַז זי זאָל קומען מיט דער ערשטער שיף וואָס געהט אָפּ!... דאָ... יאַ!... — מען איז יעדענפאַלס נישט אָהן פריינד, און ס'איז זעהר אַנגענעהם צו זעהן ווען מען אינ־טערעסירט יזך מיט איינעם וועלכער האָט עס פערדיענט!

אַ ל י ס ע. איך פערשטעה ניט. איז דאָס גליקווינשע ווייל דו ביזט קראַנק?

ק אַ פּ י ט אַ ן. היענע! *)

אַ ל י סע. (צו קורט'ן) מיר האָבען דאָ געהאַט אַ דאָקטאָר, וועלכער איז געווען אַזוי פערהאַסט, אַז ווען ער האָט פערלאָזען דאָס אינזעל, האָט מען געמאַכט אַ באַנקעט, נאָך איהם, און ניט פאַר איהם.

ק אַ פּ י ט אַ ן. שטעל די בלומען אַריין אין וואַזען.. איך בין געוויס ניט אַזוי לייכטגלויביג, און די מענשען זיינען אַ גע־מיינער המון... אָבער, ביי גאָט! דיעזע איינפאַכע אַנערקענונג איז אויפריכטיג... זי קען אַנדערש ניט זיין ווי אויפריכטיג...

אַ ל י ס ע. שוטה!

ק ו ר ט. (לעזט די טעלעגראַמע) יודיטה קען ניט קומען, ווייל דער דאַמפּפער געהט ניט צוליעב די שטורמס.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס אַלעס?

---

*) היענע, אַ ווילדע חיה וואָס לעבט אויף פליייש, גראָבט אונטער קברים אום אויפצופרעסען די מתים.

ק ו ר ט. ניין, ס'איז דאָ נאָך אַ צושריפט. זי בעט דעם פּאַפּאַ ער זאָל ניט טרינקען צופיעל.

ק אַ פּ י ט אַ ן. זי שעהמט זיך דאָס גאָרניט ?... אַט דאָס זיינען היינטיגע קינדער !... דאָס איז מיין געליעבטע טאָכטער !... מיין אָבגאָט !...

אַ ל י ס ע. און דיין בילד !

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַזוי איז דאָס לעבען. און דאָס איז די פרייד פון לעבען — פּפוי ! דאָס איז אַ גיהנום !

אַ ל י ס ע. אַצונד שניידסטו דאָס וואָס דו האָסט פערזייעט. דו האָסט זי אויפגערייצט געגען מיר, איהר אייגענער מוטער, און יעצט איז זי געגען איהר אייגענעם פאָטער ! זאָג, געפינט זיך ניט אַ גוטער גאָט אויף דער וועלט ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (צו קורט'ן) וואָס שרייבט דער פּאָלקאָווניק ?

ק ו ר ט. ער גיט דיר דיענסט-פרייהייט, און ווייטער גאָרנישט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דיענסט-פרייהייט ? איך האָב דאָך דאָס ניט פערלאַנגט.

אַ ל י ס ע. האָב איך דאָס פערלאַנגט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך נעהם זי ניט אָן.

אַ ל י ס ע. דו זעהסט, קורט ? דאָס איז אַ מאַן פאַר וועמען עס עקזיסטירט ניט קיין געזעץ, קיין קאָנסטיטוציאָן. — ער שטעהט העכער פון אַלעס און אַלעמען. די זונן און די לבנה וואַנדערן אַרום צווישען די שטערן אום צו פערשפּרייטען זיין גרויסקייט. אַזוי איז ער מיין מאַן. דער אונבעדייטענדער קאַפּיטאַן, וועלכער האָט אפילו ניט געהאַט די פעהיגקייטען צו ווערען אַ מאַיאָר, און פון וועמענס אָנגעבלאָזענקייט יעדער לאַכט, און רעדט מיט איהם, האָט ער זיך איינגעבילדעט אַז אַלע האָבען פאַר איהם מורא. אונגליקליכער ! ער האָט דאָך מורא אין דער פינסטער און גלויבט אין באַראָמעטערס. און פאַר אַ שלום-אַקט האָט ער נאָך אַ טאַטשקע צו בעמיסטיגען וועלכע איז אפילו ניט פון ריכטיגען האָלץ געמאַכט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (שמעקט אַ בוקעט בלומען זיך ניט צוהערענדיג צו אַליסע'ן) האָסטו איינגעלאַדען קורט'ן צו פריהשטיק ?

אַ ל י ס ע. ניין.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאַן געה-זשע מאַך צוויי גוטע ביף-שטיקס.

א ל י ס ע. צוויי ?

ק א פּ י ט א ן. איך וויל נור איינעם.

א ל י ס ע. אָבער מיר זיינען דאָך דריי.

ק א פּ י ט א ן. דו ווילסט אויך ? נו, מאַך דריי.

א ל י ס ע . וואו זאָל איך זיי נעהמען ? נעכטען האָסטו איינגעלאַדען קורט'ן צו וועטשערע און אין הויז האָט זיך קיין שטיקעל ברויט ניט געפונען. קורט וואַכט דאָ נעבען דיר א גאַנצע נאַכט מיט א ניכטערן מאָגען, אפילו אָהן א ביסעל קאַפע, ווייל אין הויז איז ניטאָ און באָרגען וויל מען אונז מעהר ניט.

ק א פּ י ט א ן. זי איז בייז אויף מיר וואָרום איך בין נעכטען ניט געשטאָרבען.

א ל י ס ע. ניין, וואָרום דו ביזט ניט געשטאָרבען מיט פינף־און־צוואַנציג יאָהר צוריק — וואָס דו ביזט ניט געשטאָרבען נאָך איידער איך בין געבוירען געוואָרען.

ק א פּ י ט א ן. (צו קורט'ן) מעגסט זיך צוהערען צו איהר. — דאָס איז דערפון וואָס מען האָט חתונה און דער זיווג איז ניט פון גאָט — יא, דערפאַר איז דאָס.

(קורט און אַליסע קוקען איינס אויף דאָס אַנדערע).

ק א פּ י ט א ן. (הויבט זיך אויף און געהט צום טיהר) זאָגט וואָס איהר ווילט, איך געה יעצט צו מיין דיענסט. (טהועט זיך אָן אַן אַלטען העלם מיט אַ האָאר־בערשטעל, שנאַלט אָן דעם זעבעל אַרום זיינע לענדען און ענגגט אויף זיך אויף דעם מאַנטעל) ווען אימעצער וועט פרעגען אויף מיר, קען מען מיך געפינען אין דער באַטערעע.

(קורט און אַליסע ווילען זיהם צוריקהאַלטען אָבער ס'איז אומזיסט.)

ק א פּ י ט א ן. געהט אַוועק פון מיר ! (ראַש אָב).

א ל י ס ע. געה ! דו טהוסט אימער אַזוי. דו דרעהסט זיך אימער אוים מיט'ן רוקען ווען דער שטרייט ווערט אביסעל צו שווער פאַר דיר, אַלע שוועריגקייטען לאָזטו איבער פאַר דיין פרוי.
— שכור ! בעריהמער ! ליגנער ! פּפוי אויף דיר !

ק ו ר ט. ס'קען שוין ערגער ניט זיין.

א ל י ס ע. דו ווייסט נאָך ניט אַלעס.

ק ו ר ט. איז דען נאָך עפּעס פאַראַן ?

א ל י ס ע. ס'איז מיר נור א שאַנדע צו ריידען...

ק ו ר ט. וואוהין איז ער יעצט אוועקגעגאנגען ? — און וואו האָט ער גענומען די קראַפט דערצו ?

א ל י ס ע. ער איז יעצט געגאנגען צו די אונטער־אָפיציערען זיי בעדאַנקען פאַר די בלומען... און דאַן וועט ער עסען מיט זיי און טרינקען, און נאָכהער וועט ער אָנרעדען אויף זיי וואָס אין דער קאָרט — ווען דו זאָלסט וויסען וויפיעל מאָל ער איז שוין געווען געשטראָשעט מיט אבשיעד ! נור די מיטלייד וואָס מען האָט אויף דער פאַמיליע ראַטעוועט איהם. און ער האָט זיך איינ־גערעדט אז מען האָט מורא פאַר זיין גרויסקייט, און האָסט און פערלוימדעט די אָפיציער־פרויען און יעדען אַנדערען וואָס האָט פאַר איהם אַ גוט וואָרט געזאָגט.

ק ו ר ט. איך בין אהער געקומען זוכען אביסעל פריעדען ביים ים — און איך קען דיר זאָגען אז פון אייערע פערהעלטניסע האָב איך גאָר ניט געוואוסט...

א ל י ס ע. אָרימער קורט ! וואו קען איך דאָ קריגען פאַר דיר עפּעס צו עסען ?

ק ו ר ט. פאַר מיר זאָרג ניט. איך וועל געהן צום דאָקטאָר. אָבער דו ? ערלויב מיר פאַר אייך עפּעס צו בעזאָרגען.

א ל י ס ע. ווען ער וועט זיך דערפון דערוויסען וועט ער מיך דער׳הרג׳ענען.

ק ו ר ט. (קוקט אַרויס דורכ׳ן פענסטער) זעה, ער שטעהט דאָרט נעבען דער פעסטונגס־וואַנד אין אַזאַ ווינד !

א ל י ס ע. ס׳איז אַ רחמנות אויף איהם —

ק ו ר ט. ס׳איז אויף אייך ביידען אַ רחמנות, אָבער וואָס קען מען טהאָן ?

א ל י ס ע. איך ווייס ניט. די פּאָסט האָט געבראַכט אַ סך ניט־בעצאָהלטע רעכענונגען. ער האָט זיי ניט בעמערקט —

ק ו ר ט. צייטענווייז איז אַ גליק ווען מען זעהט ניט געוויסע זאַכען.

א ל י ס ע. (ביים פענסטער) ער האָט צושפּיליעט זיין מאַנ־טעל און דער ווינד וועהט דורך זיין ברוסט. יעצט וועט ער שטאַרבען !

ק ו ר ט. ניין. ער וויל דאָס ניט. וואָרום פריהער ווען ער האָט

געפיהלט אז זיין לעבען איז צו ענדע, האָט ער זיך פעסט צוגע־קלאַמערט צו מיר און האָט געוואָלט אַריינדרינגען אין מיינע אַנגעלעגענהייטען, אַזוי, אַז עס האָט אויסגעזעהן ווי ער וויל אין מיר אַריינדרינגען און לעבען מיין לעבען.

א ל י ס ע. דאָס איז זיין וואַמפּירישע נאַטור: זיך אַריינ־צוגריבלען אין פרעמדע נשמות, צו ציהען אינטערעס פון פרעמדע עקזיסטענצען, צו רעגולירען און איינאָרדנען פאַר פרעמדע, ווען זיין אייגען לעבען איז אָהן אינטערעס — און געדענק, קורט, וואָס איך זאָג דיר: לאָז איהם ניט אַריינדרינגען אין דיין פאַמיליען־לעבען. שטעל איהם ניט פאָר פאַר דיינע פריינד, ווייל ער וועט זיי צונעהמען און מאַכען פאַר זיינע, — אין די זאַכען איז ער אַן אמת'ער מכשף. און ווען ער זאָל זיך בעגעגענען מיט דיינע קינ־דער, וועט ער ווערען מיט זיי באַלד פריינד. ער וועט אָנפאַנגען צו הערשען איבער זיי, און זיי ערציהען נאָך זיין אייגענעם שכל — און הויפּטזעכליך געגען דיין אייגענעם וואונש.

ק ו ר ט. אַליסע, איז דאָס ניט ער, וואָס האָט ביי מיר גע־רויבט מיינע קינדער, דאַמאָלס ווען איך האָב זיך גע'גט?

א ל י ס ע. יעצט ווען אַלעס איז שוין פערביי, קען איך דיר זאָגען אַז — יאָ.

ק ו ר ט. איך האָב דאָס פערדעכטיגט, אָבער איך האָב ניט געוואוסט פאַר זיכער אויב ער איז דאָס געווען.

א ל י ס ע. ווען דו האָסט מיין מאַן מיט פולען צוטרויען געשיקט צו דיין פרוי אַז ער זאָל שלום מאַכען צווישען אייך, האָט ער אַנשטאָדט דעם געמאַכט צו איהר ליעבעס־חנ'דעלעך און האָט זי געלערענט וואָס זי זאָל טהאָן, אַז זי זאָל קענען קריגען די קינדער.

ק ו ר ט. אָך גאָט! גאָט אין הימעל!

א ל י ס ע. יעצט ווייסטו שוין נאָך אַ שטריך פון זיין כאַ־ראַקטער. (שווייגען).

ק ו ר ט. ווייסטו, נעכטען ביינאַכט... ווען ער האָט געדענקט אַז ער וועט שטאַרבען, האָב איך איהם געמוזט פערשפּרעכען אַז איך וועל אַכטונג געבען אויף זיינע קינדער.

א ל י ס ע. אָבער דו דענקסט דאָך ניט דערפאַר זיך נוקם צו זיין אין מיינע קינדער?

ק ו ר ט. יא. דערמיט וואָס איך וועל האַלטען מיין פערשפּרעכען. — איך וועל אַכטונג געבען אויף אייערע קינדער.

אַ ל י ס ע. דאָס איז ווירקליך די גרעסטע נקמה וואָס דו קענסט נעהמען, ווייל ער האָסט ניט קיין זאַך אַזוי ווי ערדעלמוטה.

ק ו ר ט. איך האָב שוין מיין נקמה ניט נעהמענדיג קיין נקמה.

אַ ל י ס ע. איך ליעב נקמה אַלס אַ גערעכטיגקייט און איך וויל אימער אַז דער רשע זאָל קריגען זיין שטראָף.

ק ו ר ט. דו האָסטסט זיך נאָך אַלץ ביי דאָס דייניגע.

אַ ל י ס ע. איך וועל זיך דערביי אימער האַלטען. אין דעם טאָג וואָס איך וועל פערצייהען אָדער קריגען ליעב אַ רשע, וועל איך זיין דער גרעסטער היפּאָקרים.

ק ו ר ט. ס'קען זיין ס'איז אַ פפליכט ניט צו זאָגען אַלעס, און ניט צו זעהן אַלעס. די פפליכט ווערט אָנגערופען: געדולד — און אין דעם גויטהיגען מיר זיך אַלע.

אַ ל י ס ע. איך ניט! מיין לעבען איז אָפען און קלאָהר, איך שפּיעל אימער מיט אָפענע קאָרטען.

ק ו ר ט. דאָס איז צופיעל געזאָגט.

אַ ל י ס ע. ניין. דאָס איז צו וועניג. ווייל דאָס וואָס איך האָב געליטען צוליעב דיעזען מענש וועלכען כ'האָב קיינמאָל ניט געליעבט —

ק ו ר ט. וואָרום האָסטו מיט איהם חתונה געהאַט?

אַ ל י ס ע. וואָרום? ווייל ער האָט מיך גענומען! מיך פערפיהרט! איך וויים אַליין ניט! און ס'קען זיין ווייל כ'האָב געוואָלט אריין אין הויכע געזעלשאַפט —

ק ו ר ט. און דערפאַר פערלאָזט דיין קונסט?

אַ ל י ס ע. וועלכע איז געווען פעראַכטעט. — אָבער ער האָט מיך בעטראָגען. ער האָט פאַר מיר געמאָלען אַ גוט לעבען... אַ שעהנע היים... און געווען איז מעהר ניט ווי שולדען, דאָס איינציגע גאָלד וואָס ער האָט געהאַט איז געווען אויפ'ן יוניפאָרם, אין אַפילו דאָס איז אויך קיין גאָלד ניט געווען. ער האָט מיך בעטראָגען!

ק ו ר ט. וואַרט נור! ווען אַ יונגער מאַן פערליעבט זיך,

קוקט ער האָפנונגס־פאָל אין דער צוקונפט. דאָס וואָס זיינע האָפ־נונגען ווערען ניט אימער פערווירקליכט, דאָס מוז מען איהם פערצייהען. איך האָב דעם זעלבען בעטרוג אויף מיין געוויסען, און פאר א בעטריגער האלט איך זיך ניט.... וואָס זעהסטו דאָרטען אין דרויסען אויף דער פעסטונגס־וואנד ?

אליסע. איך וויל זעהן, אויב ער איז אראָפּגעפאַלען.

קורט. איז ער געפאַלען ?

אליסע. ניין. לײדער ניט. ער בעטריגט מיך אימער.

קורט. דאַן געה איך צום דאָקטאָר און צום בעצירקס־ריכטער.

אליסע. (זעצט זיך אויפ'ן פענסטער) געה, ליעבער קורט, איך וועל זיך דאָ זעצען און וואַרטען. און וואַרטען האָב איך געלערנט.

(פאָרהאַנג.)

דריטער אַקט

(די זעלבע דעקאָראַציאָן. ס'איז העלער טאָג. דער וואַך־סאָלדאַט געהט ווי פריהער אויף דער באַטעריע).

אליסע. (זיצט אין א לעהנ־שטוהל רעכטס, איהרע האָאר זיינען גראָה).

קורט. (קומט אַריין פון לינקס, נאָכדעם ווי ער האָט אָנ־געקלאַפּט) גוטען טאָג, אַליסע !

אליסע. גוטען טאָג, מיין פריינד, זעץ דיך.

קורט. (זעצט זיך אויף א לעהנשטוהל לינקס) דער דאַמפּפער איז יעצט אָנגעקומען.

אליסע. דאַן קען איך זיך פאָרשטעלען וואָס עס שטעהט אונז פאָר, ווען ער זאָל יעצט אָנקומען.

קורט. ער איז יעצט אָנגעקומען. איך האָב געזעהן בלישטשען זיין העלם — וואָס האָט ער געטהאָן אין שטאָדט ?

א ל י ס ע. איך קען דיר דאָס באַלד אויסרעכענען... אַזוי ווי ער האָט זיך אָנגעקליידעט צו אַ פּאַראַד, האָט ער געמוזט זיין ביים פּאַלקאָווניק. און אַזוי ווי ער האָט מיטגענומען זיינע ווייסע האַנדשוה, האָט ער דאָרט געמאַכט פיעלע בעזוכען.

ק ו ר ט. האָסטו בעמערקט נעכטען ווי שטיל ער איז געווען? זייט ער האָט אויפגעגעבען דאָס טרינקען און לעבט נאָרמאַל, איז ער געוואָרען גאָר אַן אַנדער מענש. ער איז רוהיג, געלאַסען און איבערלעגט —

א ל י ס ע. איך ווייס דאָס. ווען דער מענש וואָלט אימער צו געווען ניכטער, וואָלט ער געווען שרעקליך פאַר דער מענשהייט. ס'איז פיעלייכט אַ גליק פאַר דער מענשהייט וואָס ער ווערט דורך זיין שנאַפּס לעכערליך און אונשעדליך.

ק ו ר ט. דער גייסט פון דער פלאַש האָט איהם בעשטראָפט... האָסטו בעמערקט, זינט דער טויט האָט אויף איהם אויסגעדריקט זיינע צייכענס, האָט זיך אין איהם ענטוויקעלט עטוואָס גרויסעס, אַזוי, אַז ס'מאַכט איהם אַליין גרוים? ס'קען זיין אַז מיט זיין נייעם גלויבען אין אונשטערבליכקייט, קוקט ער אַנדערש אויפ'ן לעבען.

א ל י ס ע. דו נאַרסט זיך אַליין אָפּ. ער פּראָוועט עפּעס אַ כשוף. און גלויב נישט וואָס ער זאָגט, ווייל ער האָט ליעב צו זאָגען ליעגען איבערלעגטערהייד. און ווי ער קען די קונסט פון אינטריגירען, קען קיין מענש נישט —

ק ו ר ט. (בעטראַכט אַליסע'ן) אַליסע, וואָס זעה איך? דו ביזט אין דיזע צוויי נעכט גראָה געוואָרען!

א ל י ס ע. ניין, מיין פריינד. דאָס בין איך שוין פון לאַנג. איך האָב נור פערנאַכלעסיגט זיי שוואַרץ צו מאַכען, זינט מיין מאַן איז אַזוי גוט ווי טויט. פינף־און־צוואַנציג יאָהר אין אַ געפענגעניש — ווייסטו אַז דאָס פּלאַץ איז אַמאָל געווען אַ געפענגעניש?

ק ו ר ט. אַ געפענגעניש!... די ווענד זעהען אַזוי אויס.

א ל י סע. און מיין געזיכט־פאַרב? זאָגאַר די קינדער האָבען דאָ געקראָגען אַ געפענגעניש־פאַרב.

ק ו ר ט. איך קען זיך קוים פאַרשטעלען, ווי די קינדער האָבען זיך געקענט דאָ שפּיעלען אין דיזען מויער.

אַ ל י ס ע. דאָ איז זעלטען געשפּיעלט געוואָרען. און די צוויי וואָס זיינען געשטאָרבען, זיינען אויסגעגאַנגען איינפאַך אוים מאַנגעל אין ליכט.

ק ו ר ט. וואָס נאָך גלויבסטו שטעהט אונז פאָר ?

אַ ל י ס ע. דער ענטשיידענער שטוים פאַר אונז ביידען. ווען דו האָסט געלעזען די טעלעגראַמע פון יודיטה'ן, האָב איך געזעהן אין זיינע אויגען לייכטען אַ וואויל־בעקאַנטען גלאַנץ. נור אַזוי ווי יודיטה איז דערביי נישט געווען, איז דער האַס געפאַלען אויף דיר.

ק ו ר ט. וואָס פאַר אַ מיינונג, גלויבסטו, האָט ער וועגען מיר ?

אַ ל י ס ע. שווער צו זאָגען. וואָרום ער בעזיצט אַן אויסער־געוועהנליכע פעהיגקייט זיך אריינצוגריבלען אין פרעמדע געהיימ־ניסע — און דו האָסט אַליין געזעהן, ווי ער האָט נעכטען דעם גאַנצען טאָג געלעבט אין דיין קאַראַנטין, און האָט געזויגען לע־בענס־אינטערעס פון דיין עקזיסטענץ, און געפרעסען דיינע קינדער, דער מענשען־פרעסער ! דו זעהסט, איך קען איהם. זיין אייגען לעבען פליהט, אָדער איז שוין פערפלויגען —

ק ו ר ט. דעם איינדרוק האָב איך אויך בעקומען, אַז ער איז שוין אויף דער אַנדערער זייט. זיין געזיכט שיינט מיט אַ פאָספאָ־רישען ליכט, אַקוראַט ווי ער וואָלט זיך געפונען אין אַ צושטאַנד פון אויפלעזונג... און זיינע אויגען פלאַמען ווי אורליכטער איבער גריבער און זומפּען... יעצט קומט ער ! זאָג איהם, דו האָסט געדענקט, אַז עס קען פיעלייכט מעגליך זיין אַז ער איז אייפערזיכ־טיג.

אַ ל י ס ע. ניין. דערצו איז ער צו שטאָלץ. ער זאָגט אימער : צייג מיר דעם מאַן אויף וועלכען איך דאַרף זיין אייפערזיכטיג.

ק ו ר ט. אויב אַזוי, איז נאָך בעסער. אפילו זיינע פעהלער האָבען אויך אַ ווערטה. זאָל איך יעצט אויפשטעהן און איהם אַנטקעגען געהן ?

אַ ל י ס ע. זיי צו איהם אונהעפליך, ווען נישט וועט ער גלוי־בען אַז דו ביזט פאַלש, און ווען ער וועט אָנפאַנגען צו זאָגען

ליגען, מאך זיך כלומר׳שט אז דו גלויבסט איהם. איך קען זיינע ליגענס זעהר גוט איבערזעצען, און איך קריג אימער־צו ארוים דעם אמת פון זיי, מיט דער הילפע פון מיין ווערטער־בוך... איך פיהל ס׳קומט עפעס שרעקליכעס... אבער קורט, האלט זיך שטארק, און פערליער נישט די בעהערשונג איבער זיך... מיין איינציגע הילפע אין אונזער לאנגען קאמפף איינס מיט׳ן צווייטען, איז געווען דאס וואס איך בין אימער־צו געווען ניכטער, און נישט פערלארען די קאנטראל איבער זיך... ער איז אימער דורכגעפאלען דורך זיין בראנפען... יעצט וועלען מיר זעהן.

ק א פ י ט א ן. (קומט פון לינקס געקליידעט אין זיין פאראד־יוניפארם, העלם, און ווייסע האנדשוה. קוקט ווירדיג, אבער בלאס, און מיט איינגעפאלענע אויגען. געהט לאנגזאם מיט וואקלענדע טריט צו־פארענט, און זינקט ארונטער אין דער רעכטער זייט אויף א שטוהל. בעת ער רעדט האלט ער דעם זעבעל צווישען די קניע) גוטען טאג! פערצייהעט וואס איך זעץ זיך אזוי אוועק, איך פיהל זיך אביסעל מיעד.

א ל י ס ע און ק ו ר ט. גוטען־טאג!

א ל י ס ע. ווי פיהלסטו זיך?

ק א פ י ט א ן. אויסגעצייכענט, נור אביסעל מיעד.

א ל י סע. וואס הערט זיך נייעס אין שטאדט?

ק א פ י ט א ן. ווייניג און גוטעס. איך בין צווישען אנדערע געווען ביים דאקטאר, און ער האט מיר געזאגט אז מיר איז גאר־נישט, און איך קען נאך לעבען צוואנציג יאהר, ווען איך זאל נור אויף זיך אויפפאסען.

א ל י ס ע. (צו קורט׳ן) יעצט זאגט ער ליגען (צום קאפיטאן) דאס איז זעהר שעהן, מיין טהייערער.

ק א פ י ט א ן. יא, אזוי איז דאס.

(שווייגען. וועהרענד דער צייט קוקט דער קאפיטאן אויף אליסע׳ן און אויף קורט׳ן, ווי ערווארטענדיג אז זיי זאלען עפעס אנפאנגען צו ריידען).

א ל י ס ע. (צו קורט׳ן) רייד קיין ווארט נישט, זאל ער פריהער אנפאנגען — וועלען מיר קענען זעהן זיינע קארטען.

ק א פ י ט א ן. (צו אליסע׳ן) דו זאגסט עפעס?

אַ ל י ס ע. ניין. איך האָב גאָר נישט געזאָגט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (לאַנגזאַם) הער נור, קורט —

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) דו זעהסט, ער פאַנגט אָן.

ק אַ פּ י ט אַ ן. כ'בין געוועזן אין שטאָדט, ווי דו ווייסט, און האָב געמאַכט בעקאַנטשאַפט צווישען אַנדערע מיט אַ יונגען וואָלונטיר (לאַנגזאַם) פון דער ארטילעריע. (פּויזע, קורט ווערט אונרוהיג) און אזוי ווי מיר זיינען דאָ אין מאַנגעל אין וואָלונטירען, האָב איך אָבגעמאַכט מיט'ן פּאָלקאָווניק אַז ער זאָל קומען אהער. דיך דאַרף דאָס פרעהען, בעזאָנדערס ווען איך וועל דיר זאָגען, אַז דאָס איז דיין אייגענער זוהן.

אַ ל י ס ע. (צו קורט'ן) דער וואַמפּיר! דו זעהסט!

ק ו ר ט. אונטער געוועהנליכע אומשטענדען, וואָלט עס אַ פאָטער געפרעהט. אָבער אונטער מיינע אומשטענדען איז דאָס מעהר נישט ווי שמערצליך.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס פערשטעה איך נישט.

ק ו ר ט. דו דאַרפסט אויך נישט. ס'איז גענוג אַז איך וויל דאָס נישט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. אָה, דו ווילסט עס נישט — וועל איך דיר זאָגען, אַז דער יונגער מאַן איז אַהער געזעצליך געשיקט געוואָרען, און פון יעצט אָן וועט ער שטעהן אונטער מיין אויפזיכט.

ק ו ר ט. דאַן וועל איך איהם צווינגען זיך צו זוכען אַן אַנדער רעגימענט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס קענסטו נישט. דו האָסט קיין שום רעכט נישט איבער דיין זוהן.

ק ו ר ט. קיין שום רעכט נישט?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין. דאָס געריכט האָט די קינדער צוגע־שפּראָכען דער מוטער.

ק ו ר ט. דאַן וועל איך זיך אַליין זעהן מיט דער מוטער, און זיך מיט איהר דורכרעדען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. דאָס דאַרפסטו נישט.

ק ו ר ט. דאָס דאַרף איך נישט?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין. ווייל איך האָב דאָס שוין געטהאָן. יאַ!

(קורט וויל זיך אויפהויבען, פאַלט אָבער צוריק).

א ל י ס ע. (צו קורט'ן) יעצט מוז ער שטארבען !

ק ו ר ט. דאָס איז דאָך א מענשען־פרעסער !

ק א פ י ט א ן. אזוי איז דאָס. (צו אַליסע'ן און קורט) איהר זאָגט עפּעס ?

א ל י ס ע. ניין. וואָס איז, דו הערסט נישט גוט ?

ק א פ י ט א ן. יא, אביסעל... און איך וויל דו זאָלסט זיך זעצען נעהנטער צו מיר, מחמת איך האָב דיר עפּעס צו זאָגען אונטער פיער אויגען.

א ל י ס ע. ס'איז נישט נויטהיג — און אַן עדות איז תמיד גוט פארביידע צדדים.

ק א פ י ט א ן. דאָס האָסטו רעכט, אַן עדות איז אימער־צו גוט, אָבער צוערשט : האָט איהר שוין די צואה פאַרטיג ?

א ל י ס ע. (דערלאַנגט איהם אַ דאָקומענט) דער נאָטאַר האָט זי אַליין אויסגעשריבען.

ק א פ י ט א ן. ווי דו האָסט געוואָלט — זעהר גוט ! (לעזט דאָס איבער, נאָכהער צורייסט ער דאָס לאַנגזאַם און וואַרפט די צוריסענע שטיקלעך פאַפּיער אויפ'ן באָדען) הייסט עס אַז דאָס איז געווען די זאַך ! יא !

א ל י ס ע. (צו קורט'ן) האָסטו אַמאָל אָנגעטראָפען אַזאַ מענש?

ק ו ר ט. דאָס איז קיין מענש נישט.

ק א פ י ט א ן. יא, און צו אַליסע'ן האָב איך צו זאָגען פאָלגענדעס : —

א ל י ס ע. (אונרוהיג) וואָס ?

ק א פ י ט א ן. אזוי ווי דו האָסט שוין לאַנג אויסגעשפּראָכען דיין וואונש, צו וועלען מאַכען אַן ענדע צו דיין עלענדעס לעבען, און צו אונזער אונגליקליכער הייראַטה, און אזוי ווי דו פיהלסט נישט קיין שום ליעבע צו דיין מאַן און קינדער, און האָסט אָנ־געפאַנגען פערנאַכלעסיגען די הויז־ווירטהשאַפט, האָב איך יעצט, ווען איך בין געווען אין שטאָדט, אָנגעגעבען אַ ביטע אין ראַטהס־געריכט פאַר אַ שיידונג.

א ל י ס ע. אזוי, און אויף וואָס פאַר אַ גרונד ?

ק א פ י ט א ן. אויסער די גרינדע וואָס כ'האָב דיר ערשט יעצט אויסגערעכענט, האָב איך נאָך ריין פּערזענליכע. אזוי ווי

עס איז אויסגעפונען געוואָרען אַז איך קען נאָך לעבען צוואַנציג יאָהר, האָב איך בעדאַכט אויסצומישען דיזע אונגליקליכע הייראַטה פאַר אַ מעהר גליקליכע. איך מיין, איך וועל פעראייניגען מיין שיקזאַל מיט אַזאַ פרוי וועלכע זאָל דיענען איהר מאַן מיט איבערגעבענהייט, און וועלכע זאָל קענען אריינברענגען אין הויז נישט נור יוגענד, נאָר אויך — ווי זאָל איך עס זאָגען — אַביסעל שעהנהייט.

א ל י ס ע. (נעהמט אַראָפּ איהר רינג, און וואַרפט איהם אויפ'ן קאַפּיטאַן) נאַ!

ק אַ פּ י ט אַ ן. (הויבט שנעל אויף דעם רינג און בעהאַלט איהם אין וועסטעל־קעשענע) זי וואַרפט אַוועק דעם רינג. זאָל דער עדות דאָס גוט אין אַכט נעהמען.

א ל י ס ע. (הויבט זיך אויף פול מיט צאָרן) און דו ווילסט מיך אַרויסוואַרפען און אַריינגעהמען אין מיין הויז אַן אַנדער ווייב?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ!

א ל י ס ע. נו, אויב אַזוי וועלען מיר רעדען גאַנץ אָפען. — קורט, איך בעשולדיג דעם מאַן אין וועלען ערמאָרדען זיין פרוי.

ק ו ר ט. געוואָלט ערמאָרדען?

א ל י ס ע. ער האָט מיך געוואָלט אַריינוואַרפען אין ים.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ס'איז אָבער נישטאָ קיין עדות.

א ל י ס ע. ס'איז אַ ליגען. יודיטה איז דערביי געווען און האָט עס געזעהן.

ק אַ פּ י ט אַ ן. נו, וואָס פאַר אַ ווערטה האָט דאָס?

א ל י ס ע. זי קען דאָס איבערצייגען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין. דאָס קען זי נישט, ווייל זי זאָגט, אַז זי האָט גאָרנישט געזעהן.

א ל י ס ע. דו האָסט איהר געלערענט צו זאָגען ליעגען.

ק אַ פּ יט אַ ן. איך האָב דאָס נישט געדאַרפט, ווייל דו האָסט זי שוין אַליין געלערענט.

א ל י ס ע. דו האָסט דאָרט יודיטה'ען געטראָפען?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ.

א ל י ס ע. אָה גאָט! אָה גאָט!

ק אַ פּ י ט אַ ן. די פעסטונג איז אויפגעגעבען. דעם שונא

איז בעוויליגט צעהן מינוט צייט, פריי אַבצוציהען! (ער לעגט זיין זייגער אויפ'ן טיש) צעהן מינוט. דער זייגער ליעגט אויפ'ן טיש! (בלייבט שטעהן מיטביידע הענד אויפ'ן האַרצען).

אַליסע. (לויפט צו צו איהם און נעהמט זיין אָרים) וואָס איז?

קאַפּיטאַן. איך וויים נישט.

אַליסע. ווילסט עפּעס? ווילסט פּיעלייכט עפּעס טרינקען?

קאַפּיטאַן. בראַנפען? ניין, איך וויל נישט שטאַרבען! דו — (גלייכט זיך אוים) ריהר מיך נישט אָן! — צעהן מינוטען, אָדער די סאָלדאַטען אין דער פעסטונג ווערען אויסגעשלאַכטעט. (געהט אָב דורכ'ן הינטערגרונד).

קורט. וואָס איז דאָס פאַר אַ מענש?

אַליסע. דאָס איז אַ טייפעל, נישט קיין מענש.

קורט. וואָס וויל ער מיט מיין זוהן?

אַליסע. ער וויל איהם האַלטען אַלס משכון, כדי ער זאָל קענען הערשען איבער דיר. ער וויל דיך דערווייטערען פון אַלע הערשענדע דאָ אויפ'ן אינזעל — ווייסטו אז די בעפעלקערונג וואָס וואָהנען דאָ האָבען דעם אינזעל אַ נאָמען געגעבען: „קליינער גיהנום"?

קורט. דאָס האָב איך נישט געוואוסט... אַליסע, דו ביזט די ערשטע פרוי וואָס האָט אין מיר דערוועקט מיטלייד. אַלע אַנדערע פרויען וואָס איך האָב ביז יעצט בעגעגענט, האָב איך געמיינט אז זיי פערדיענען זייער שיקזאַל.

אַליסע. פערלאָז מיך נישט יעצט! געה נישט אַוועק פון מיר, וואָרום ער וועט מיך שלאָגען — ער האָט מיך געשלאָגען די גאַנצע פינף־און־צוואַנציג יאָהר — און אין דער געגענוואַרט פון די קינדער — ער האָט מיך געוואָלט אין ים אַריינוואַרפען.

קורט. הערענדיג דאָס אַלעס, בין איך פון היינט אָן געגען איהם. איך בין אהער געקומען מיט אַ ריינעם געוויסען, אָהן די עראינערונגען פון זיינע פריהעריגע פערלוימדונגען, און פון זיין ווערען מיך דאַמאָלס ערניעדעריגען. איך האָב איהם פערצייהעט זאָגאַר דאַן ווען דו האָסט מיר דערצעהלט אז ער איז דער יעניגער וואָס האָט מיך צושיידט פון מיינע קינדער — ווייל ער איז געווען קראַנק, און האָט געהאַלטען ביים שטאַרבען — אָבער יעצט ווען ער

וויל נאָך פון מיר אוועקרייבען מיין זוהן, מוז ער שטארבען, ער אָדער איך!

אַ ל י ס ע. גוט! נישט אויפגעבען די פעסטונג, זאָנדערן זי מאַכען פליהען אין דער לופטען מיט איהם צוזאַמען, ווען ס'זאָל אונז אפילו קאָסטען אונזערע לעבענס אויך! דעם פולווער וועל איך שוין בעזאָרגען.

ק ו ר ט. איך בין אהער געקומען אין אַ גוטער שטימונג, און האָב געוואָלט אַנטלויפען אזוי שנעל ווי איך האָב דערפיהלט אז איך ווער אָנגעשטעקט פון אייער האַס. אָבער אַצינד פיהל איך אַן אונווידערשטעהליכע נייגונג דיזען מענשען צו האַסען, ווי מען האַסט יעדע שלעכטע זאַך... וואָס קען מען טהאָן?

אַ ל י ס ע. די טאַקטיק האָט ער מיך געלערענט. צוזאַמענרופען זיינע פריינד און זוכען בונדיסטען. איך ווייס די שטעלען וואו מען קען איהם אַמייסטענס פערוואונדען.

ק ו ר ט. ווער איז זיין גרעסטער שונא דאָ אויפ'ן אינזעל?

אַ ל י ס ע. דער קוואַרטיר־מייסטער. *)

ק ו ר ט. איז ער אַן ערהרליכער מאַן?

אַ ל י ס ע. יאָ, ער איז!... און ער ווייס וואָס איך... איך ווייס דאָס אויך... ער ווייס די געשיכטע וואָס איז פאָרגעקומען צווישען דעם אויבער־פעלדפעבעל און דעם קאַפּיטאַן.

ק ו ר ט. וואָס צווישען זיי איז פאָרגעקומען? וואָס מיינסטו?

אַ ל י ס ע. זיי האָבען גע'גנב'עט פון דעם געלד וואָס ס'ווערט זיי אנפערטרויט.

ק ו ר ט. דאָס איז שרעקליך! דערמיט וויל איך נישט האָבען צו טהאָן. דערצו וויל איך זיך נישט צוריהרען! —

אַ ל י ס ע. האַ־האַ! דו קענסט נישט דערשלאָגען דיין שונא!

ק ו ר ט. אַמאָל האָב איך דאָס געקענט, אָבער היינט קען איך דאָס נישט מעהר.

אַ ל י ס ע. וואָרום נישט?

---

*) אַ בעאַמטער וועלכער האָט צו זאָגען אויף די נעהרונג אין לאַגער פון סאָלדאַטען.

ק ו ר ט. ווייל איך האָב אויסגעפונען אַז גערעכטיגקייט הערשט דאָך.

א ל י ס ע. דו וואָרט נור פאַר גערעכטיגקייט, אָבער ביז דאַן וועט ער שוין האָבען צוגענומען דיין זוהן. גיב נאָר א קוק אויף מיינע גראָהע האָאר... יא, פיהל נאָר ווי גערדיכט זיי זיינען נאָך... ער האָט די אבזיכט זיך ווידער צו פערהייראטהען, און דאַן בין איך פריי — דאָס זעלבע צו טהאָן! — — איך בין פריי, און מיט צעהן מינוטען שפּעטער וועט ער דאָ זיצען אונטען אָן ארעסטיר־טער. דאָ אונטען! (קלאַפּט מיט איהר פוס אויפ׳ן באָדען) דאָ אונטען — און איך וועל טאַנצען איבער זיין קאָפּ! איך וועל טאַנצען „דעם איינצוג פון די באָיאַרען" (מאַכט אייניגע טאַנץ־בעוועגונגען מיט איהרע הענד און מיט איהרע זוייטען) האַ־האַ־האַ־האַ! איך וועל שפּיעלען אויף דער פּיאַנאָ, אזוי אַז ער זאָל דאָס קענען הערען! (האַמערט אַרום אויף דער פּיאַנאָ) אָה, דער טהורם עפענט פער־נאַנדער זיינע טהויערען! און די וואַך מיט די אַרויסגעצוויגענע זעבלען, וועלען מיך שוין מעהר ניט בעוואַכען... זאַנדערן איהם וועט זי בעוואַכען (זינגט זיך אונטער) איהם, איהם, איהם!

ק ו ר ט. (האָט איהר בעטראַכט די גאַנצע צייט מיט פער׳שכור׳טע אויגען) אַליסע, ביזטו אויך א טייפעל?

א ל י ס ע. (שפּרינגט אַרויף אויף אַ שטוהל און רייסט אַרונטער די לאָרבער־קראַנצען) ווען איך וועל אַוועק, וועל איך זיי מיטנעהמען מיט זיך. — דאָס זיינען די לאָרבער־קראַנצען פון טריאומפּף! און פלאַטערענדע זיידענע סטענגעס! זיי זיינען אביסעל שטויביג, אָבער אימער גרין, ווי מיין יוגענד! — איך בין נישט אַלט, קורט!

ק ו ר ט. (מיט גלאַנצעדיגע אויגען) דו ביזט א טייפעל!

א ל י ס ע. אין דעם „קליינעם גיהנום"!... הער, יעצט מאַך איך זיך צורעכט מיינע האָאר (לאָזט פערנאַנדער איהרע האָאר) און אין צוויי מינוטען בין איך אָנגעקליידעט... און אין צוויי מינוטען בין איך ביים קוואַרטיר־מייסטער... און דאַן: די פעסטונג אין דער לופט!

ק ו ר ט. (ווי פריהער) דו ביזט א טייפעל!

א ל י ס ע. דאָס האָסטו נאָך געזאָגט ווען מיר זיינען געווען קינדער! עראינערסטו זיך ווען מיר זיינען געווען קינדער, און

זיך געשפּיעלט אין חתן־כּלה ? האַ־האַ ! דו ביזט נאַטירליך גע־וועזן אַ שעמעוודיגער.

ק ו ר ט. (ערנסט) אַליסע !

אַ ל י ס ע. יאַ, דו ביזט עס געוועזן, און דאָס האָט דיר זעהר שעהן געפּאַסט. דו זעהסט, עס איז פאַראַן ניעדעריגע פרויען וועל־כע ליעבען שעמעוודיגע מענער — און ס'זאָל אויך זיין שעמעוודיגע מענער וועלכע זאָלען ליעבען ניעדעריגע פרויען... דו האָסט דאָך מיר דאַמאָלס ליעב געהאַט, נישט אמת ?

ק ו ר ט. איך ווייס נישט אין וועמענס הויז איך בין.

אַ ל י ס ע. אין אַ שווישפּיעלערינס, וועלכע האָט פרייע מאַ־נירען, און איז אָבער דאָך אַן אויסגעצייכענטע פרוי. יאַ, יאַ ! און יעצט בין איך פריי, פריי !... דרעה זיך אום, און איך וועל אָנ־טהאָן אַן אַנדער בלוזע.

(זי שפּילעט אויף איהר בלוזע. קורט לויפט צו צו איהר. כאַפּט איהר אויף זיינע ביידע אָרעמס, הויבט זי הויך אויף, בייסט איין איהר האַלז, אַזוי אַז זי שרייט. דאַן וואַרפט ער זי אויף דער סאָפאַ, און לויפט אַרויס לינקס).

(פ אָ ר ה א נ ג).

פיערטער אַקט

(די זעלבע דעקאָראַציאָן. ס'איז פאַר נאַכט. דעם וואַך־סאָלדאַט אויף דער באַטערעע זעהט מען נאָך אַלץ דורך די פענסטער פון הינטער־גרונד. די לאָרבער־קראַנצען הענגען איבער'ן לעהן פון אַ שטוהל. דער הענג־לאָמפּ איז אָנגעצונדען.

דער קאַפּיטאַן בלייך, מיט איינגעפאַלענע אויגען, מיט שטוואָס גראָהע האָאר, געקליידעט אין אַן אָבגעטראָגענעם יוניפאָרם, מיט רייט־שטיוועל, זיצט ביים שרייב־טיש און שפּיעלט מיט זיך אַליין אַ מין אייגזאַמען שפּיעל. ער טראָגט ברילען.

דער קאַפּיטאַן שפּיעלט, אָבער ווײַלע־ווײַז ציטערט ער אויף פון שרעק און קוקט אַרום זיך פול מיט פּחד.

עס זעהט אויס ווי דער שפּיעל וויל זיך ביי איהם ניט ענדיגען, ווערט ער אונגעדולדיג און לעגט צוזאַמען די קאָרטען. דאַן געהט ער צו צום לינקען פענסטער, עפענט עס און וואַרפט זיי אַרויס. דאָס פענסטער בלייבט אָפען, און הוידעט זיך הין און צוריק אויף די זאַוויעסעס.

ער געהט צו צום שראַנק. ווערט אָבער דערשראָקען פון דעם ליאַרם וואָס דאָס פענסטער מאַכט, אַזוי אַז ער דרעהט זיך אום, אום צו זעהן וואָס דאָס איז. דאַן נעהמט ער דריי דונקעלע פיער־עקיגע בראַנפען־פלעש־לעך, בעטראַכט זיי געניי — און וואַרפט זיי אַרויס דורכ'ן פענסטער.

איצט נעהמט ער אַרונטער זיינע ברילען, ווישט זיי אויס, און פּרופט זעהן ווי וויט ער קען אויף זיי קוקען. דאַן וואַרפט ער זיי אַרויס דורכ'ן פענסטער.

ער געהט אַרום צווישען די מעבעל און טאַפּט ווי ער וואָלט נישט קענען זעהן, און צינדט אָן זעקס ליכט אויף אַ לייכטער, וואָס שטעהט אויפ'ן שיפאָניער. ער דערזעהט די לאָרבער־קראַנצען , בעטראַכט זיי, וויל זיי אויך אַרויסוואַרפען, האַלט זיך אָבער צוריק, און נעהמט אַרונטער דאָס איבערצוג פון דער פּיאַנאָ, וויקעלט איין פאָרזיכטיג די קרענץ, פערשפּילענדיג די עקען מיט שפּילקעס וועלכע ער נעהמט פון שרייב־טיש, און לעגט דאָס אַוועק אויף אַ שטוהל. נאָכהער געהט ער צו צו דער פּיאַנאָ, קלאַפּט מיט דער פויסט אויף די קלאַווישען, פערשליסט זי, און וואַרפט דעם שליסעל אַרויס דורכ'ן פענסטער. דאַן צינדט ער אָן ליכט אויף איהר. ער געהט צו צו דער עטאַזשערקע, נעהמט זיין פרוי'ס בילד, קוקט דערויף, און צורייסט עס און וואַרפט די שטיקלעך אויפ'ן באָדען. דאָס פענסטער טהוט אַ סקריפּע, ער דערשרעקט זיך ווידער. בערוהיגט זיך אָבער, און נעהמט דאָס בילד פון זיינע קינדער, קושט עס, און בעהאַלט עס אין בוזים־קעשענע, די איבעריגע בילדער וואַרפט ער אַרונטער מיט'ן עלענבויגען און שאַרט זיי צוזאַמען מיט'ן פוס אויף איין הויפען.

דאַן זעצט ער זיך אַ מיעדער ביים שרייב־טיש, און כאַפּט זיך אָן פאַר'ן האַרץ. צינדט אָן ליכט אויפ'ן שרייב־טיש און זיפצט, קוקט שטאַר פאַר זיך ווי ער וואָלט זעהן אונאַנגענעהמליכע געזיכטער. ער הויבט זיך אויף, געהט צו צום שיפאָניער און נעהמט אַרויס אַ פּעקעל בריעף אַרומ־

געבונדען מיט בלאָה־זײַדענע בענדלעך. וואַרפט דאָס אין קאַבעל־אויוועז און פערמאַכט דאַן דעם שיפאָניער.

דער טעלעגראַף גיט דאַן אַ קלאַפּ און ווערט ווידער שטיל. דער קאַפּיטאַן ברעכט צוזאַמען אין אַ טויטליכער שרעק, און בלײַבט שטעהן מיט דער האַנד אויפ׳ן האַרצען, צוהערענדיג זיך. אָבער אַזוי ווי ער הערט גיט מעהר פון די טעלעגראַפען, הערט ער זיך צו נאָך דער טיהר לינקס. ער געהט צו, עפענט די טיהר און געהט דאָרט אַריין, אומקעהרענדיג זיך באַלד טראַגענדיג אַ קאַץ, וועלכע ער גלעט אויפ׳ן רוקען. דאַן געהט ער אָב נאָך רעכטס).

אַ ל י ס ע. (קומט אַריין, איהרע האָאר זײַנען שוואַרץ. זי איז געקליידעט צום אויסגעהן, טראָגט אַ הוט און ווייסע האַנדשוה. זי זעהט די פיעלע אָנגעצונדענע ליכט, קוקט זי זיך ערשטוינט אום).

ק ו ר ט. (זעהר נערוועז קומט אַריין פון לינקס).

אַ ל י ס ע. ס׳זעהט דאָ אויס ווי עס וואָלט געווען ווייהנאַכטס־אבענד.

ק ו ר ט. נו, וואָס הערט זיך?

אַ ל י ס ע. (שטרעקט איהם אויס איהר האַנד צום קושען) דאַנק מיר!

ק ו ר ט. (קושט נישט־ווילענדיג איהר האַנד).

אַ ל י ס ע. כ׳האָב זעקס עדות. צווישען זיי פיער וועלכע זײַנען פעלזען־שטאַרק. די אָנצייגע איז שוין געמאַכט געוואָרען, און די אַנטוואָרט וועט אַהער קומען דורכ׳ן טעלעגראַף — דאָ אַהער אין מיטען פון דער פעסטונג.

ק ו ר ט. אַזוי!

אַ ל י ס ע. דו בעדאַרפסט בעסער זאָגען „אַ דאַנק" אנשטאַט „אַזוי".

ק ו ר ט. צו וואָס האָט ער אָנגעצונדען אַזוי פיעל ליכט?

אַ ל י ס ע. ס׳זעהט אויס אַזוי ווי ער וואָלט זיך וועלען איבערקלייבען פון דאַנען. אָבער דאָ אַרונטער וועסטו זיך ביי מיר איבערקלייבען.

ק ו ר ט. רייד נישט אַזוי, אַליסע.... ס׳איז שרעקליך... ער איז געווען מיין יוגענד־פריינד. און האָט מיר מאַנכעס מאָל אַרויס־

געהאָלפֿען ווען איך בין געווען אין נויטה. ס'איז א רחמנות אויף איהם.

א ל י ס ע. און אויף מיר נישט? איך, וואָס האָב קיינעם קיין שלעכטס געטהאָן, און האָב געמוזט אָפּפּערען מיין קאריערע צוליעב דיעזען שרעקליכען מענשען.

ק ו ר ט. וואָס־זשע איז דיין קאריערע, טאקע געווען א גלענ־צענדערע?

א ל י ס ע. (אין כעס) וואָס זאָגסטו? ווייסטו ווער איך בין? ווייסטו ווער איך בין געווען?

ק ו ר ט. נו, נו!

א ל י ס ע. דו פאַנגסט שוין אויך אָן?

ק ו ר ט. שוין?

א ל י ס ע. (פֿאַלט איהם אויפ'ן האַלז און קושט איהם).

ק ו ר ט. (נעהמט איהר פאַר די ארימס, בייסט איהר האַלז, אַזוי אַז זי שרייט).

א ל י ס ע. דו בייסט מיך!

ק ו ר ט. (אויסער זיך) יא, איך וועל בייסען דיין האַלז, און זויגען דיין בלוט ווי א לוכסע. דו האָסט אין מיר דערוועקט די ווילדע חיה, וועלכע איך האָב יאָהרען־לאַנג געזוכט אין זיך צו טויטען דורך איינזאַמקייט און דורך יסורים וועלכע איך האָב זיך אליין אָנגעטהאָן. ווען איך בין אהער געקומען, האָב איך געגלויבט אַז איך בין אביסעל בעסער פון אייך, אָבער יעצט בין איך דער ערגסטער! זינט איך האָב דיך געזעהן אין דיין גאַנצער שרעק־ליכע נאַקעטקייט, און זינט דו האָסט מיך פער'שכור'ט, און מיין געזיכט אָנגעצונדען מיט א ליידענשאַפטליכען פייער, פיהל איך די גאַנצע מאַכט פון יעדער בייזע קראַפט. וואָס איז געווען העסליך, איז געוואָרען שעהן, און וואָס ס'איז געווען גוט איז געוואָרען העס־ליך און געמיין! — קום אהער און איך וועל דיך דערשטיקען מיט א קוש (ער אומאַרעמט זי).

א ל י ס ע. (ציינט איהם איהר לינקע האַנד)זעה די צייכענס פון די קייטען וועלכע דו האָסט צובראָכען. איך בין געווען א שקלאַף און דו האָסט מיך בעפרייעט!

ק ו ר ט. אָבער איך וועל דיך בינדען —

אַ ל י ס ע. דו ?

ק ו ר ט. יאָ, איך.

אַ ל י ס ע. אַן אויגענבליק האָב איך געדענקט אַז דו ביזט —

ק ו ר ט. אַ פרומער —

אַ ל י ס ע. יאָ, דו האָסט געפּלוידערט פון זינדען־פאַל —

ק ו ר ט. האָב איך ?

אַ ל י ס ע. און איך האָב געמיינט אַז דו ביזט אהער געקומען צו פּרעדיגען —

ק ו ר ט. אַזוי האָסטו געמיינט, האַ ? — — אָבער אין אַ שעה אַרום וועלען מיר זיין אין שטאָדט, און דאַן וועסטו זעהן ווער איך בין —

אַ ל י ס ע. דאַן וועלען מיר געהן היינט אָבענד אין טהעאַטער, אום זיך נור צו צייגען. און די שאַנדע פון מיין אַנטלויפען וועט ער ליידען. דו פערשטעהסט ?

ק ו ר ט. איך פאַנג אָן צו פערשטעהן, אַז געפענגעניש איז נישט גענוג —

אַ ל י ס ע. ניין. ס'איז נישט גענוג. ער מוז אויך ליידען די שאַנדע.

ק ו ר ט. אַ מאָדנע וועלט. דו בעגעהסט דעם שענדליכסטען טהאַט, און ער וועט דאַרפען ליידען די שאַנדע.

אַ ל י ס ע. ווען די וועלט איז אַזוי נאַריש.

ק ו ר ט. ס'ווייזט אויס, ווי די געפענגעניש ווענט וואָלטען אין זיך האָבען אַריינגעזויגען אַלע שלעכטיגקייטען פון די פערברעכער. און מען דאַרף מעהר ניט ווי אָטהעמען, און מען זאַפּט זיי אַריין אין זיך. דו האָסט פריהער, גלויב איך, געדענקט פון טהעאַטער. איך אָבער, האָב געדענקט פון מיין זוהן.

אַ ל י ס ע. (שלאָגט איהם מיט איהר האַנדשוה איבער'ן מויל) דו אַלטמאָדישער מענש !

ק ו ר ט. (הויבט זיין האַנד, וועלענדיג איהר אַ פּאַטש געבען).

אַ ל י ס ע. (וויכט צוריק) זעהר שעהן !

ק ו ר ט. פערצייהע מיר !

אַ ל י ס ע. אויף די קניע !

ק ו ר ט. (פאַלט אויף די קניע).

א ל י ס ע. מיט'ן געזיכט אויפ'ן באָדען!

ק ו ר ט. (מיט דעם שטערן אויפ'ן באָדען).

א ל י ס ע. גיב א קוש מיין פוס!

ק ו ר ט. (קושט איהר פוס).

א ל י ס ע. און מעהר זאָלסטו עס קיינמאָל נישט טהאָן! שטעה אויף!

ק ו ר ט. (הויבט זיך אויף) וואוהין בין איך געקומען? וואו בין איך?

א ל י ס ע. דו ווייסט דאָס.

ק ו ר ט. (קוקט זיך שרעקענדיג אַרום) איך גלויב ביינאַהע —

ק א פּ י ט א ן. (קומט אַריין פון רעכטס, זעהט אוים עלענד, און געהט אָנגעשפּאַרט אויף אַ שטעקען) קען איך מיט דיר עפּעס רעדען, קורט — מיט דיר אַליין?

א ל י ס ע. האַנדעלט זיך עס וועגען די פרייהייט צוריק־צוציהען?

ק א פּ י ט א ן. (זעצט זיך ביים נעה־טיש) ווילסטו נישט זיין אזוי גוט, קורט, און זיך זעצען נעבען מיר פאר א ווײַלע? און דו, אַליסע, וואָלסטו מיר פיעלייכט נישט געוואָלט שענקען א מי־נוט רוה?

א ל י ס ע. וואָס איז דאָס, נייע סיגנאַלען? (צו קורט'ן) זיי אזוי גוט, זעץ דיך. (קורט זעצט זיך נישט ווילענדיג) און הער זיך צו צו די ווערטער פון אַלטקייט און קלוגשאַפט. און ווען די טע־לעגראַמע וועט קומען... זאָלסטו מיר זאָגען. (אָב דורך לינקס).

ק א פּ י ט א ן. (ווירדיג, נאָך אַ פּויזע) קענסטו ערקלערען אזא שיקזאַל ווי מיינס, ווי אונזערער?

ק ו ר ט. ניין. אזוי ווייניג, ווי איך קען ערקלערען מיינס.

ק א פּ י ט א ן. וואָס קען זיין דער זין פון דיזער אונאָרדנונג?

ק ו ר ט. אין מיינע בעסערע מאָמענטען, האָב איך געגלויבט אז דער זין איז גראָדע דאָס — אז מיר זאָלען דעם זין נישט קענען דערגעהן, און דאָך זיך בויגען —

ק א פּ י ט א ן. זיך בויגען? אָהן א פעסטען פונקט אויסער מיר קען איך זיך נישט בויגען.

ק ו ר ט. גאַנץ ריכטיג. אָבער דו, אַלס א מאַטהעמאַטיקער,

דארפסט דאָך קענען געפינען דעם אונבעקאַנטען פּונקט, ווען מען האָט דיר שוין מעהרערע בעקאַנטע געגעבען —

ק אַ פּ י ט אַ ן. כ'האָב איהם געזוכט און — האָב איהם נישט געפונען.

ק ו ר ט. דאַן האָסטו שלעכט גערעכענט. רעכען איבער נאָך אַמאָל.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך וועל איבעררעכענען נאָך אַמאָל... אָבער זאָג מיר, פון וואַנען נעהמט זיך צו דיר דיזע אונטערוואָרפענהייט ?

ק ו ר ט. איך האָב זי נישט. שאַץ מיך נישט מעהר וויפיעל איך האָב די ווערטה.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווי דו האָסט שוין פיעלייכט בעמערקט, האָב איך די קונסט פון לעבען פערשטאַנען : אין מאַכען אַ קרייץ איבער אַלעם ! דאָס הייסט : פערשטרייך דאָס פערגאַנגענע און געה ווייטער. ווען איך בין נאָך געווען גאַנץ יונג, האָב איך זיך געמאַכט אַ זאַק אין וועלכען איך פלעג פערשטעקען אַלע מיינע ערניעדרונגען, און ווען ער איז שוין געווען פול, האָב איך איהם אַריינגעוואָרפען אין ים. און איך גלויב אַז קיין שום מענש האָט נישט געליטען אַזוי פיעל ערניעדרונגען, וויפיעל איך האָב געליטען. אָבער ווען איך האָב זיי אויסגעשטראָכען, און בין זיי פערבייגעגאַנגען, האָבען זיי אויפגעהערט צו עקזיסטירען.

ק ו ר ט. איך האָב בעמערקט, ווי דו האָסט דיין לעבען און דיין אומגעבונג געמאָלען מיט אַ פּאָעטישער פאָרשטעלונגס־קראַפט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווי דען וואָלט איך געקענט לעבען ? ווי אַזוי וואָלט איך עם דען געקענט אויסהאַלטען ? (לעגט זיינע הענד אויפ'ן האַרצען).

ק ו ר ט. ווי פיהלסטו זיך ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. שלעכט ! (פּויזע) דאַן קומט אַ מאָמענט, יוען די פעהיגקייט צו דיכטען, ווי דו רופסט עס אָן, הערט אויף. און דאַן בעוויייזט זיך די ווירקליכקייט אין איהר גאַנצע נאַקעטקייט... דאָס איז שרעקליך. (ער רעדט יעצט מיט אַ וויינעדיגע שטימע, ווי אַן אַלטער מאַן, און די אונטערשטע העלפט פון דער מאָרדע הענגט ביי איהם אַרונטער) דו זעהסט מיין ליעבער פריינד... (בעהערשט זיך און רעדט מיט זיין געוועהנליכער שטימע) פערצייהע !... ווען איך

בין געווען אין שטאָדט און גערעדט מיט'ן דאָקטאָר (ווידער מיט זיין וויינעדיגע שטימע) האָט ער געזאָגט אז איך בין שוין אַ צובראָכענער מענש (מיט זיין געוועהנליכע שטימע) און אַז איך וועל שוין לאַנג ניט לעבען.

ק ו ר ט. דאָס האָט ער געזאָגט?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (מיט אַ וויינעדיגע שטימע) יאָ, דאָס האָט ער געזאָגט.

ק ו ר ט. און דאָס וואָס דו האָסט געזאָגט איז נישט אמת געווען?

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס? אָך, ניין... דאָס איז נישט געווען דער אמת.

ק ו ר ט. און דאָס אַנדערע איז אויך נישט אמת?

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס מיינסטו?

ק ו ר ט. אז מיין זוהן ווערט געשיקט אהער אַלס וואָלונטיר?

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך האָב דאָס גאָר קיינמאָל נישט געהערט.

ק ו ר ט. ווייסטו, דיין פעהיגקייט אויסצושטרייכען דיינע אייגענע שלעכטע טהאַטען, איז אונבעגרענעצט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך פערשטעה נישט, וואָס מיין ברודער זאָגט.

ק ו ר ט. דאַן איז דיין ענדע שוין נישט ווייט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאָ, קיין סך דאַרף שוין נישט נעהמען.

ק ו ר ט. זאָג מיר, פיעלייכט האָסטו אויך נישט אָנגעגעבען אַ ביטע פאַר אַ שיידונג, וועלכע וועט בעשמוצען די עהרע פון דיין פרוי?

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַ שיידונג? ניין. דערפון האָב איך נישט געהערט.

ק ו ר ט. ווערסטו צוגעבען אַז דו האָסט געזאָגט ליעגען?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו בענוצט אַזעלכע שטאַרקע ווערטער, מיין ברודער. מיר דאַרפען אַלע האָבען געדולד.

ק ו ר ט. אָה, האָסטו זיך דאָס שוין ענדליך איבערצייגט?

ק אַ פּ י ט אַ ן. (בעשטימט, מיט אַ קלאָהרע שטימע) יאָ, איך האָב זיך דאָס איבערצייגט... פערצייהע מיר דערפאַר, קורט! פערצייהע מיר אַלעם!

ק ו ר ט. זעהסטו, דאָס זיינען ווערטער פון אַ מאַן!... איך

האָב דיר גאָרנישט צו פערצייהען. און איך בין אויך נישט מעהר דער מענש, פאַר וועלכען דו האָלטסט מיך. יעצט נישט מעהר! איך בין יעצט וועניגסטענס דער, וועלכער איז ווערטה געווען אויס־צוהערען דיין ווידוי.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (מיט אַ קלאָהרע שטימע) דאָס לעבען איז געווען אַזוי וואונדערליך — אַזוי שטאָלץ, אַזוי בייזהאַפט — פון מיין קינדהייט אָן — און די מענשען אַזוי שלעכט, אַז איך אַליין בין אויך צווישען זיי שלעכט געוואָרען —

ק ו ר ט. (געהט אונרוהיג אַרום איבער'ן צימער און בליקט אויפ'ן טעלעגראַפּישען אינסטרומענט) קען מען אָפּשטעלען אַזאַ טע־לעגראַפישען אינסטרומענט?

ק אַ פּ י ט אַ ן. זעהר שווער.

ק ו ר ט. (ווערט וואָס אַמאָל מעהר אונרוהיג) ווער איז דער אָבער־פעלדפעבעל עסבערג?

ק אַ פּ י ט אַ ן. אַן עהרליכער מענש. אביסעל מעשה סוחר, אָבער עהרליך.

ק ו ר ט. און ווער איז דער קוואַרטיר־מייסטער?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ער איז מיינער אַ שונא. אָבער דאָך, איך האָב גענען איהם גאָר קיין שלעכטס אויסצוזעצען.

ק ו ר ט. (קוקט אַרויס דורכ'ן פענסטער דורך וועלכער מען זעהט ווי אַ לאַנטערנע בעוועגט זיך הין און צוריק) וואָס טהוען זיי דאָרט אין דרויסען אויף דער באַטערעע מיט דער לאַנטערנע?

ק אַ פּ י ט אַ ן. איז דאָס אַ לאַנטערנע?

ק ו ר ט. און אויך מענשען זעהען זיך דאָרט.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ס'מוז זיין אַ „האַנד־רייכונג", ווי מיר רופען עס.

ק ו ר ט. וואָס איז דאָס?

ק אַ פּ י ט אַ ן. עטליכע מענער און אַ ראַט־מייסטער געהען דאָרט מסתמא איינעם אַרעסטירען.

ק ו ר ט. אַך! (פּויזע).

ק אַ פּ י ט אַ ן. יעצט ווען דו קענסט אַליסע'ן, זאָג מיר, וואָס פאַר אַ מיינונג האָסטו וועגען איהר?

ק ו ר ט. איך קען דאָס נישט זאָגען. איך פערשטעה זיך גאָר

אין גאַנצען נישט אויף מענשען. זי איז פאַר מיר אַזוי אומער־קלעהרליך, פּונקט ווי דו ביזט פאַר מיר, אָדער ווי איך בין זיך אַליין. איך פאַנג נעמליך אָן צו קומען אין דער עלטער, ווען דער מענש פאַנגט אָן איינצוזעהן אַז ער פערשטעהט גאָרנישט און ווייס גאָרנישט. אָבער ווען איך זעה אַ האַנדלונג, ליעב איך אימער צו ווי־סען וואָס האָט פערואורזאַכט די האַנדלונג... וואָרום האָסטו זי גע־וואָלט אַריינוואַרפען אין ים ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. איך ווייס נישט. אַזוי ווי זי איז געשטאַנען אויפ'ן האַפען, האָט עס מיר אויסגעוויזען גאַנץ נאַטירליך אַז עס וואָלט בעסער געווען ווען זי זאָל זיין אין וואַסער.

ק ו ר ט. האָסטו אַמאָל חרטה געהאַט דערויף ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. קיין מאָל נישט.

ק ו ר ט. דאָס איז זאָנדערבאַר !

ק אַ פּ י ט אַ ן. יאַ, געוויס איז דאָס זאָנדערבאַר, אַז איך קען זיך גאָר אַליין נישט גלויבען אַז , אַז איך בין געווען דער יע־ניגער וואָס איז בעגאַנגען אַזאַ נידריגע האַנדלונג.

ק ו ר ט. האָסטו זיך גאָר נישט פאָרגעשטעלט אַז זי וועט נעהמען ראַכע דערפאַר ?

ק אַ פּ י ט אַ ן . ווי עס צייגט אויס, האָט זי דאָס גענומען אין אַ פולער מאָס, און דאָס צייגט מיר אויך אויס צו זיין נאַטירליך.

ק ו ר ט. ווי האָסטו געקענט אַזוי מיט איינמאָל קומען צו דיזער ציניִשער אונטערוואַרפונג ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. זייט איך האָב געקוקט דעם טויט אין געזיכט אַריין, זעה איך דאָס לעבען פון אַן אַנדערן שטאַנד־פּונקט. זאָג מיר, ווען דו וואָלסט בעדאַרפט אורטהיילען צווישען מיר און אַליסע'ן, וועמען וואָלסטו גערעכט געגעבען ?

ק ו ר ט. קיינעם פון אייך. איך וואָלט אייך ביידען געגעבען מיין אונבעגרענעצטע מיטלייד. דיר פיעלייכט עטוואָס מעהר.

ק אַ פּ י ט אַ ן. גיב מיר דיין האַנד קורט !

ק ו ר ט. (גיט איהם זיין האַנד, און די צווייטע לעגט ער אויף זיין אַקסעל) אַלטער פריינד !

אַ ל י ס ע. (קומט אַריין פון לינקס, זי טראָגט אַ זונען־שירעם)

ווי הארמאָניש ! אָה, די פריינדשאַפט !... איז די טעלעגראַמע נאָך נישט געקומען ?

קורט. (קאַלט) ניין.

אליסע. דאָס לאַנג וואַרטען מאַכט מיך אונגעדולדיג !... דו זעהסט, קורט, יעצט קריגט ער דעם לעצטען שאָס, און יעצט פאַלט ער ! צווערשט לאָד איך אָן — איך קען די געוועהר־לעהרע, די בעריהמטע געוועהר־לעהרע מיט איהרע פינף טויזענד אונ־פערקויפטע עקזאַמפּלאַרען — און יעצט ציעל איך — פייער ! (זי ציעלט מיט איהר זונען־שירעם) ווי געהט עס עפּעס דיין נייע פרוי, יענע יונגע, שעהנע אונבעקאַנטע ! דאָס ווייסטו נישט, אָבער ווי מיין ליעבהאָבער געהט ווייס איך יא. (זי נעהמט קורט'ן אַרום ביים האַלז און קושט איהם. ער שטויסט זי פון זיך אַוועק). ער איז זעהר גוט. נאָר נאָך אביסעל שעמעוודיג !... און דו נאַר, וועמען איך האָב קיינמאָל נישט געליעבט — דו וואָס ביזט געוועזן צו שטאָלץ צו זיין אייפערזיכטיג — האָסט קיינמאָל נישט געזעהן ווי איך האָב דיך געפיהרט ביי דער נאָז.

קאַפּיטאַן. (ציהט אַרויס דעם זעבעל, לויפט צו צו איהר, ציעלט עטליכע מאָל, טרעפט אָבער נור די גועבעל).

אליסע. הילפע ! הילפע ! (קורט ריהרט זיך נישט פון אָרט).

קאַפּיטאַן. (פאַלט מיט דעם זעבעל אין דער האַנד) יודיטה ! נעהם ראַכע פאַר מיר !

אליסע. הוראה ! ער שטאַרבט !

קורט. (ציהט זיך צוריק נאָך דער הינטערגרונד טיהר).

קאַפּיטאַן. (הויבט זיך אויף). נאָך נישט ! (ער שטעקט אַריין דעם זעבעל, און זעצט זיך אויפ'ן לעהנ־שטוהל ביים שרייב־טיש) יודיטה ! יודיטה !

אליסע. (געהט צו צו קורט'ן) יעצט געה איך מיט דיר !

קורט. (שטויסט זי אַוועק פון זיך, אַזוי אַז זי פאַלט אויף די קניע) געה צוריק אין אָבגרונד פון וואַנען דו ביזט געקומען ! זיי געזונד פאַר אימער ! (לאָזט זיך געהן).

קאַפּיטאַן. געה נישט אַוועק פון מיר, קורט ! זי וועט מיך דאָ דער'הרג'ענען !

אליסע. קורט, פערלאָז מיך נישט ! פערלאָז מיך נישט !

ק ו ר ט. זייט געזונד! (ער געהט אָב).

א ל י ס ע. (מיט אַ פּלוצלינגע ענדערונג אין איהר שטעלונג) וואָס פאַר אַ שופט! דאָס איז דאָך דיין פריינד!

ק א פּ י ט א ן. (ווייך) פערצייהע מיך, אַליסע. און קום אהער — קום שנעל!

א ל י ס ע. דאָס איז געווען דער גרעסטער שופט, דער גרעס־טער היפּאָקריט, וואָס איך האָב אין מיין לעבען אָנגעטראָפען!... ווייסטו אז דו ביזט יעדענפאַלס אַ מאַן!

ק א פּ י ט א ן. הער אַליסע, איך וועל שוין לאַנג ניט לעבען.

א ל י ס ע. אזוי?

ק א פּ י ט א ן. דער דאָקטאָר האָט דאָס מיר געזאָגט.

א ל י ס ע. דאַן איז דאָס איבריגע אויך נישט אמת?

ק א פּ י ט א ן. ניין.

א ל י ס ע. (אויסער זיך) אָה, וואָס האָב איך געטהאָן?

ק א פּ י ט א ן. אַלעס קען גענענדערט ווערען.

א ל י ס ע. ניין. דאָס קען מען שוין נישט ענדערן.

ק א פּ י ט א ן. ס'איז נישטאָ קיין שום זאַך מען זאָל דאָס נישט קענען ענדערן. מען שטרייכט עס דורך און מען געהט ווייטער.

ק א פּ י ט א ן. וואָס פאַר אַ טעלעגראַמע?

א ל י ס ע. (אויף די קניע נעבען קאַפּיטאַן) מיר זיינען פער־לוירענע! מוז דאָס אזוי געשעהן? איך האָב אַליין געגראָבען אַ גרוב אונטער אונז. וואָרום האָסטו מיך בעדאַרפט אָפּנאַרען? און וואָרום האָט בעדאַרפט קומען דיזער מאַן און מיך אויפרייצען... מיר זיינען פערלוירען! מיט דיין בעסטען ווילען וועסטו מיר עס נישט קענען פערצייהען.

ק א פּ י ט א ן. וואָס איז דאָס, וואָס מען קען נישט פער־צייהען? און וואָס האָב איך דיר שוין ניט פערצייהעט?

א ל י ס ע. דו האָסט רעכט... אָבער דערצו איז שוין קיין הילפע נישטאָ.

א ל י ס ע. אָבער די טעלעגראַמע! די טעלעגראַמע!

ק א פּ י ט א ן. איך קען נישט פערשטעהן וואָס דו מיינסט. כאָטש איך קען דיין טאַקטיק און נידערטרעכטיגקייטען.

א ל י ס ע. אָך, ווען איך זאָל נור קענען אַרויס דערפון. איך

וואָלט פאַר דיר געזאָרגט. איך וואָלט אויף דיר אַכטונג געגעבען...
איך וואָלט דיך געליעבט!

ק אַ פּ י ט אַ ן. הער נור! איך ווייס גאָר נישט וואו איך געפין זיך!

אַ ל י ס ע. פיעלייכט קען אונז עמיצער העלפען!... אָבער ניין, קיינער קען אונז שוין ניט העלפען.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווער־זשע דען קען העלפען?

אַ ל י ס ע. (קוקט איהם אין די אויגען אַריין) איך ווייס נישט! דענק נור וואָס עס וועט ווערען פון די קינדער, ווען זייער נאָמען וועט ענטעהרט ווערען — — ?

ק אַ פּ י ט אַ ן. האָסטו דען ענטעהרט דעם נאָמען?

אַ ל י ס ע. נישט איך! נישט איך!... און דאַן וועלען זיי מוזען פערלאָזען די שוהלע, און ווען זיי וועלען אַרויס אין דער וועלט, וועלען זיי זיין אַזוי עלענד, ווי מיר זיינען. און אַזוי פיינד־זעליג ווי מיר!... אויב אַזוי פערשטעה איך, האָסטו יודיטה'ן אויך נישט געטראָפען?

ק אַ פּ י ט אַ ן. ניין. אָבער פאָלג מיך, און שטרייך עס דורך.

(דער טעלעגראַף קלאַפּט. אַליסע שפּרינגט אויף).

אַ ל י ס ע. (שרייט) יעצט איז געקומען דער אונגליק איבער אונז! (צום קאַפּיטאַן) הער זיך נישט צו!

ק אַ פּ י ט אַ ן. (רוהיג) איך וועל זיך נישט צוהערען, מיין קינד, בערוהיג זיך! —

אַ ל י ס ע. (שטעהט ביים טעלעגראַף, הויבט זיך אויף אויף די שפּיץ פינגער אום אַרויסצוקוקען דורכ'ן פענסטער) הער נישט! הער נישט!

ק אַ פּ י ט אַ ן. (האַלט זיך צו ביי די אויערען) ליזע, מיין קינד, איך האַלט צו מיינע אויערען.

אַ ל י ס ע. (פאַלט אויף די קניע, מיט אויסגעשטרעקטע הענד) גאָט העלף אונז! די האַנד־רייכונג קומט — (וויינט הויך) גאָט אין הימעל! (זי שיינט צו בעוועגען איהרע ליפּען ווי צו אַ שטילען געבעט. דער טעלעגראַף קלאַפּט נאָך אַ ווײַלע און אַ לאַנגער פּאַס ווייסער פּאַפּיר קריכט אַרויס. דאַן ווערט אין גאַנצען שטיל).

אַ ל י ס ע. (הויבט זיך אויף, רייסט אָב דאָס פּאַפּיר און לעזט

עס שטיל. דאַן הויבט זי אויף איהרע אויגען און דער הויך. געהט צו צום קאַפּיטאַן און גיט איהם אַ קוש אויפ'ן שטערן) עס איז שוין פער־ביי... ס'איז גאַרנישט געווען! (זי זעצט זיך אויפ'ן צווייטען שטוהל, לעגט צו דאָס טאַשען־טיכעל צום געזיכט, און צואווייגט זיך זעהר שטאַרק)

ק אַ פּ י ט אַ ן. וואָס איז דאָס פאַר אַ געהיימניס?

אַ ל י ס ע. פרעג נישט. דאָס איז שוין יעצט פאַראיבער.

ק אַ פּ י ט אַ ן. ווי דו ווילסט, מיין קינד.

אַ ל י ס ע. דו וואָלסט אַזוי מיט דריי טעג צוריק נישט גע־רעדט. פון וואָס איז דאָס געקומען?

ק אַ פּ י ט אַ ן. דו זעהסט, מיין טהייערע, ווען איך בין דאָס ערשטע מאָל געפאַלען, בין איך געווען מעהר ווי העלפט אויף דער אַנדערער זייט גרוב. וואָס איך האָב דאַן געזעהן, האָב איך פער־געסען. אָבער דער איינדרוק איז נאָך געבליבען.

אַ ל י ס ע. וואָס איז דאָס געווען?

ק אַ פּ י ט אַ ן. די האָפנונג — אויף עטוואָס בעסערס.

אַ ל י ס ע. עטוואָס בעסערס?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יא. אַז דאָס זאָל זיין דאָס ריכטיגע לעבען, האָב איך אייגענטליך קיינמאָל ניט געוואָלט גלויבען. דאָס איז דער טויט! אָדער נאָך עטוואָס ערגערס —

אַ ל י ס ע. און מיר —

ק אַ פּ י ט אַ ן. האָבען וואהרשיינליך געהאַט די אויפגאַבע צו פּייניגען איינער דעם אַנדערן... אַזוי ווייניגסטענס זעהט עס אויס.

אַ ל י ס ע. האָבען מיר שוין גענוג געפּייניגט איינער דעם אַנדערן?

ק אַ פּ י ט אַ ן. יא. איך דענק אַזוי. (קוקט זיך אַרום) צום ביישפּיעל, ווען מיר זאָלען אַלעס צוריק אויפראַמען? און ריין מאַכען דאָס הויז?

אַ ל י ס ע. (הויבט זיך אויף) יא, ווען עס איז נור מעגליך.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (קוקט זיך אַרום אין צימער) ס'קען נישט געמאַכט ווערען אין איין טאָג — ניין, נישט אין איין טאָג.

אַ ל י ס ע. דאַן אין צוויי! אין פיעלע טעג!

ק אַ פּ י ט אַ ן. לאָמיר אַזוי האָפען (פּויזע, ער זעצט זיך ווי־

דער) אזוי ביזטו דאָס מאָל אויך נישט פריי געוואָרען, אָבער אויך מיך האָסטו נישט אַרעסטירט. (אַליסע קוקט אויף איהם, איהר קערפּער ציטערט). יאָ, איך ווייס אַז דו האָסט מיך געוואָלט אַריינ־זעצען אין געפענגניס, אָבער איך שטרייך עס דורך... איך גלויב אַז דו האָסט שוין געטהאָן ערגערעס ווי דאָס — (אַליסע קען קיין וואָרט נישט ריידען) און אין דער גנבה אין וועלכער דו בעשולדיגסט מיך, בין איך אויך אונשולדיג.

א ל י ס ע. און יעצט איז דיין מיינונג, אַז איך זאָל ווערען דיין קראַנקען־וועכטערין ?

ק א פּ י ט א ן. ווען דו זאָלסט עס נור וועלען !

א ל י ס ע. וואָס דען אַנדערס האָב איך צו טהאָן ?

ק א פּ י ט א ן. איך ווייס נישט.

א ל י ס ע. (זעצט זיך אַוועק. זי איז בעטריבט און פערצווייפעלט) דאָס זיינען די אונאויפהערליכע יסורים. איז דען צו זיי קיין ענדע נישטאָ ?

ק א פּי ט א ן. יאָ. מיר דאַרפען נור זיין געדולדיג. ס'קען זיין אַז דאָס לעבען פאַנגט זיך ערשט אָן דאַן, ווען דער טויט קומט.

א ל י ס ע. ווען עס זאָל נור זיין אַזוי. (פּויזע).

ק א פּ י ט א ן. גלויבסטו אַז קורט איז אַ היפּאָקריט ?

א ל י ס ע. געוויס גלויב איך דאָס.

ק א פּ י ט א ן. און איך נישט. אָבער אַלע וואָס קומען אין נאָהנטע בעריהרונג מיט אונז ווערען שלעכט, און געהען נאָכהער זייער וועג... קורט איז געוועזן שוואַך, און דאָס שלעכטע איז שטאַרק (פּויזע) זעה ווי וואָכעדיג דאָס לעבען איז אַצינד ! אָבער איך בין כמעט זיכער אַז אין דריי מאָנאַטען אַרום וועלען מיר פייערען אונ־זער זילבערנע האָכצייט — מיט קורטען אַלס בעסטער פריינד — און דער דאָקטאָר און גערדאַ וועלען אויך זיין צווישען די געסט — דער קוואַרטיר־מייסטער וועט זיין דער טאָאַסט־מייסטער און דער אויבער־פעלדפעבעל וועט שרייען מיט אַלע צוזאַמען הורראַה. און אויב איך קען דעם פּאָלקאָווניק גוט, וועט ער זיך אַליין איינלאַ־דען. יאָ, דו קענסט לאַכען !... אָבער געדענקסטו די זילבערנע האָכ־צייט ביי די אַדאָלפס—ביים פעלד־יעגער? די זילבערנע כלה האָט געמוזט טראָגען דעם רינג אויף דער רעכטער האַנד, ווייל דער חתן

האָט איהר אין אַ צערטליכען מאָמענט אָבגעשניטען דעם לינקען רינג־פינגער מיט זיין קינזשאַל. (אַליסע לעגט צו צום מויל איהר טאַשענ־טיכעל, אום זיך אַיינצוהאַלטען נישט צו לאַכען) דו ווייִנסט ?
— ניין, איך גלויב דו לאַכסט ! — יא, קינד, טהיילווייז וויינען מיר, און טהיילווייז לאַכען מיר. וואָס איז אַם ריכטיגסטען ?...
— פרעג מיך נישט. איך האָב די טעג געלעזען אין אַ צייטונג דאָס אַ מאַן וואָס האָט זיך זיבען מאָל געגט — וואָס דאָס מיינט אַז ער האָט זיבען מאָל חתונה געהאַט — איז אין די יאָהרען פון אַכט־און־ניינציג, צוריק אַנטלאָפען מיט זיין ערשטע פרוי, און מיט איהר חתונה געהאַט אויף דאָס ניי. דאָס איז ליעבע !... אויב דאָס לעבען איז ערנסט, אָדער בלויז אַ שפּאַס, איז מעהר וויפיעל איך קען פערשטעהן ! אָפט ווען ס׳איז אַ שפּאַס איז דאָס זעהר פיינליך, ווען ס׳איז ערנסט איז עס ווענינסטענס בעקוועמליך און פריעדליך... אָבער ווען מען וויל שוין יא זיין ערנסט, דאַן קומט איינער און טרייבט מיט אייך שפּאַס. ווי למשל : קורט... ווילסטו אַ זילבענע האָכצייט ?

אַ ל י ס ע. (בלייבט שטיל).

ק אַ פּ י ט אַ ן. נו, זאָג יא ! — זיי ווע־לען לאַכען פון אונז ! נו, ווע־לען מיר מיטלאַכען, אָדער זיך גאַר פערהאַלטען ערנסט, ווי עס קען אָפט טרעפען.

אַ ל י ס ע. גוט, איך בעשטעה.

ק אַ פּ י ט אַ ן. (ערנסט) אַלזאָ אַ זילבערנע האָכצייט !... (הויבט זיך אויף) דורכשטרייכען און ווייטער געהן ! — אַלזאָ, לאָמיר ווייטער געהן !

(פּ אָ ר ה א נ ג)